ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

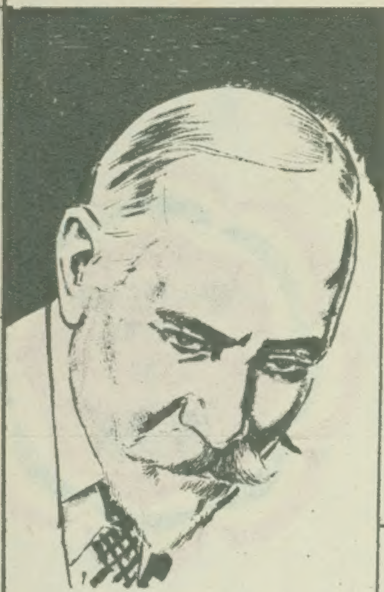
БРОЈ 1302

10.12.1976. ● ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ ● ГОДИНА XXXVII

КОМПЛЕТАН СТРИП У ЏУНГЛИ

Ripley

Веровали или не!

ЛУИЂИ ПИРАНДЕЛО

(1867–1936)

ИТАЛИЈАНСКИ КЊИЖЕВНИК И ДОБИТНИК НОБЕЛОВЕ НАГРАДЕ ЗА ЛИТЕРАТУРУ, НАПИСАО ЈЕ СВОЈУ ПРВУ ДРАМУ КАД ЈЕ ВЕЋ ИМАО 45 ГОДИНА.

ТИКВУ

КОЈА СВОЈИМ ОБЛИКОМ ПОТПУНО ПОДСЕЋА НА ПАТКУ НАШЛА ЈЕ ХИЛДА МАРШАЛ ИЗ ПЕЛХЕМА (САД)

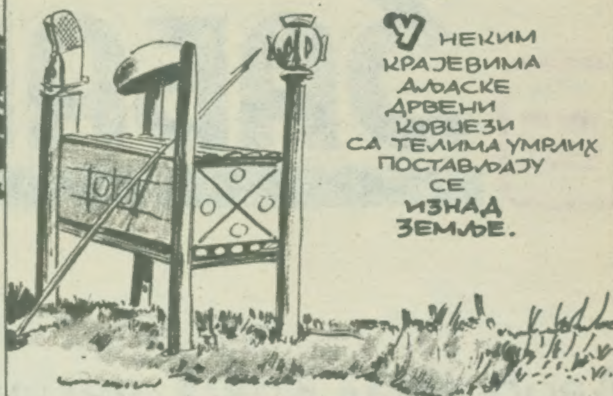
ЖИВИ ИЗВОР

ИЗ ОВОГ ХРАСТА У КЕРЛХЕЋУ (САД) КОЈИ ИМА ПЕТ СТАБАЛА ВЕЋ 175 ГОДИНА НЕПРЕКИДНО ИЗБИЈА ВОДА.

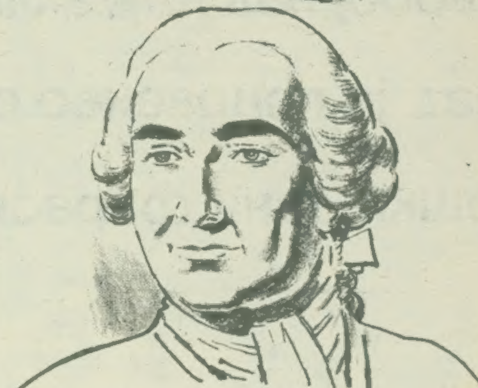

ЗАБРАЊЕНО ИМЕ

БИШ ЧАНД, РАЏА ОД АМБРОТИЈА (ИНДИЈА) БИО ЈЕ ЗБОГ СВОЈЕ СВИРЕПОСТИ ТОЛИКООМРЗНУТ У НАРОДУ ДА ЈОШ И ДАНАС, 400 ГОДИНА ПОСЛЕ ЊЕГОВЕ СМРТИ СВАКО КО ИЗГОВОРИ ЊЕГОВО ИМЕ МОРА ДА ПОСТИ 24 ЧАСА.

У НЕКИМ КРАЈЕВИМА АЉАСКЕ ДРВЕНИ КОВЧЕЗИ СА ТЕЛИМА УМРЛИХ ПОСТАВЉАЈУ СЕ ИЗНАД ЗЕМЉЕ.

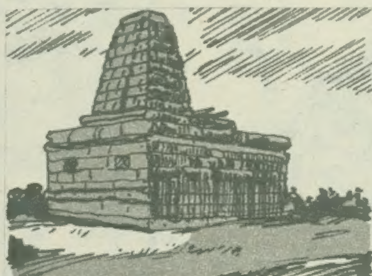
МАРКИЗ ДЕ МОНКАЛМ

(1712–1759)

ФРАНЦУСКИ ГЕНЕРАЛ КОЈИ ЈЕ У ФРАНЦУСКО-ИНДИЈАНСКОМ РАТУ БИО СМРТНО РАЊЕН У БОРБИ ЗА КВИБЕК, СТУПИО ЈЕ У ВОЈСКУ У 12 ГОДИНИ КАПЕТАН ЈЕ ПОСТАО У СЕДАМНАЕСТОЈ.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

● храм Бахул у Индији један је од најмањих споменика ове врсте на свету. Свака његова страна има само три метра. Храм је значајан и по томе што је саграђен само за једну ноћ због завета који је тадашњи раџа дао боговима у нади да ће му продужити живот.

● једна велика америчка фирма одлучила је да убудуће своје проспекте шаље на адресу мужева. Разлог: стручњаци ове фирме вршили су испитивања због чега се њихови производи у последње време слабије продају и дошли до закључка да су проспекте слали на адресе домаћица од којих би, од њих

двадесет, само пет прочитале. Зато ће ови проспекти бити слати мужевима под назнаком „Строго — лично". На овај начин, кажу ови стручњаци, жене ће се из радозналости потрудити да што пре отворе пошту својих мужева и тако ће га, хтеле — не хтеле погледати.

● недавно су француски козметичари покушали да израчунају укупну дужину бора на лицу и врату особа старих од 50 до 65 година. Тако су дошли до податка да се укупна дужина

креће између 35 и 70 сантиметара код „нормално" избораног лица. За лице које има бора у дужини већој од једног метра ови козметичари кажу да је „напрсло", „опустошено".

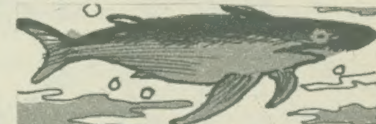
● Лудвиг II, немачки војвода од Хесена, 35 година се возио у запрези коју су вукли шест ирваса.

● Енглез Стенли Бервик пуне 54 године није смео да једе крас тавце, лук, димљене харинге, сос од нане, једном речју све оно што даје укус енглеској кухињи. Разлог: Бервик је био „први кушач воде у Лондону" и да би могао да оцени њен укус није смео да једе ништа што би му отупило чуло укуса. Лондонци, узгред да кажемо, потроше сваког дана 1,6 милијарду литара воде.

● женка морског пса носи младунче две године.

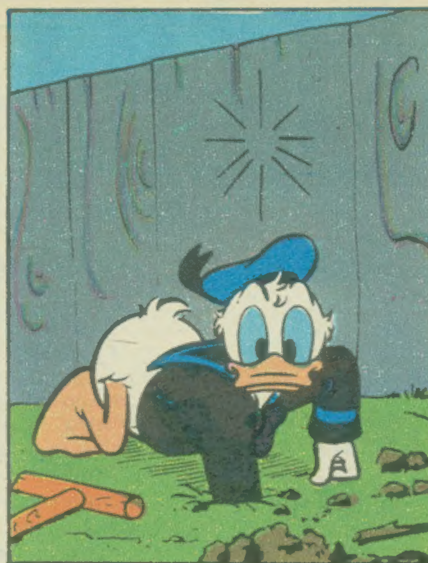
● јапански цар Ширакава владао је педесет и пет година (1073—1128) и за то време у његовој земљи саграђено је 446,851 пагода или више од две дневно.

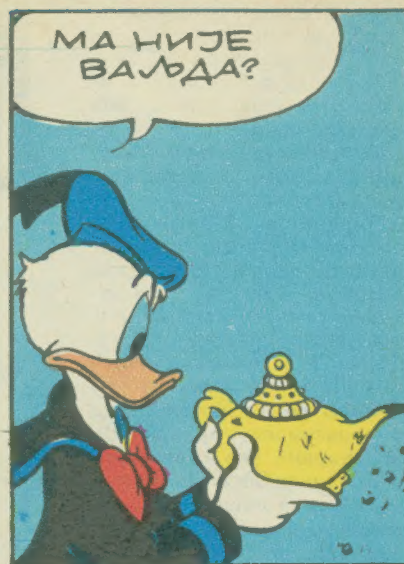

Walt Disney

ПАЈА ПАТАК

ДВОБОЈ НАД КАЈМАКЧАЛ

ПРВИ СВЕТСКИ РАТ

Тек кад је остао сам на небу, Крстићу је било јасно да је, као каквим чудом, избегао сигурну смрт.

За време припрема за коначни пробој Солунског фронта, 24. јуна 1918. ваздухопловни ђак-наредник Орестије Крстић добио је задатак:

— Донећете снимке непријатељских осматрачница са Сокола!

Младић се у Вертекопу с осматрачем попео у већ застарели, спори двокрилац „фарман“ и без ловачке заштите полетео над непријатељске положаје.

Крстић и његов извиђач су брзо и без тешкоћа извршили ратни задатак. Кад је савезничка артиљерија по њиховим упутствима почела прецизним погоцима да обасипа непријатељске положаје на Могленској равници, „фарман“ је полетео над камени зуб Сокола и извиђач је снимио немачке осматрачнице.

Орестије Крстић је у широком кругу још једном пролетео Соко и кренуо натраг према бази у Вертекопу.

Изненадни напад

Одједном је ђак-наредник изнад линије фронта спазио како немачки авион са велике висине, изнад домашаја артиљерије, региира непријатељску артиљеријску ватру.

— Спреми се! — викнуо је окрећући се осматрачу. **— Напашћу га!**

Повукао је командну палицу ка себи и „фарман“ поче да се пење у сусрет непријатељу.

Савезнички артиљерци са земље приметише шта намерава и топовска ватра се угаси. Хиљаде очију су одоздо, не трепћући, посматрале шта се збива над Солунским фронтом.

Немачки пилот, сигуран да му не прети никаква опасност, приметио је српски авион само секунду-две пре него што је Крстић притисну обарач на митраљезу. Изненађен дрским нападом, није имао времена да се увери како иза тешког „фармана“ нема брзе ловачке заштите. **Вероватно није могао ни замислити да има „лудака“ који би у трапавом двокрилцу, без ловачке помоћи, имао смелости да се упусти у борбу против брзе машине над непријатељским положајем.** Немац је потражио спас у бекству: угасио је мотор и обрушио се према земљи. Падао је тако више од две хиљаде метара, па онда упалио мотор и у ниском лету нестао иза линије фронта.

Срамота је побећи!

Тек што је „фарман“ описао полукруг у намери да се врати у базу, из белог облака искрснуше два брза немачка ловца и зађоше Крстићу иза леђа. Намера Немаца је била јасна: приморати противника да бежи у њихову позадину где ће га натерати да се спусти преда заједно с авионом, или да митраљеским рафалом буде запаљен у ваздуху!

ЈУНАК СА СОЛУНСКОГ ФРОНТА: ЂАК-НАРЕДНИК ОРЕСТИЈЕ КРСТИЋ

Орестије Крстић је у први мах помислио да се послужи лукавством које је малочас употребио немачки извиђач: да се изненада сјури у дубину и покуша да побегне у бришућем лету. Часак касније предомислио се. Одузео је на тренутак гас, окренуо се извиђачу и викнуо колико га је грло носило:

— Две нас војске гледају! Срамота је побећи! Нападам!

Гурнуо је полугу за гас до краја. „Фарман“ је застењао од напора, уз шкрипутаво подрхтавање крила извио се у оштром заокрету и налетео на ближег супарника. Штектање митраљеза натерало је Немца на опрезност. Измакао се удесно што је могао брже.

Две војске су са земље без даха посматрале неравноправну борбу на живот и смрт над фронтом. Тешки двокрилац се необично вешто постављао тако да увек буде тачно између два непријатеља. Немци нису могли да га туку митраљезима, јер је постојала опасност да се међусобно оборе. За то време је Крстићев извиђач нештедимице празнио реденике свог митраљеза.

После неколико минута бесомучног витлања по ваздуху Немци се увериште да морају променити тактику. Један се мало удаљи остављајући другога да заврши са дрским али далеко слабијим непријатељем.

Две су машине кружиле једна око друге избацујући снопове зрна. Ђак-наредник је знао да неће моћи дуго да се одупире. Немци су све чешће добовали по његовим крилима. Није хтео да се преда. Одлучио је да што скупље прода свој и извиђачев живот.

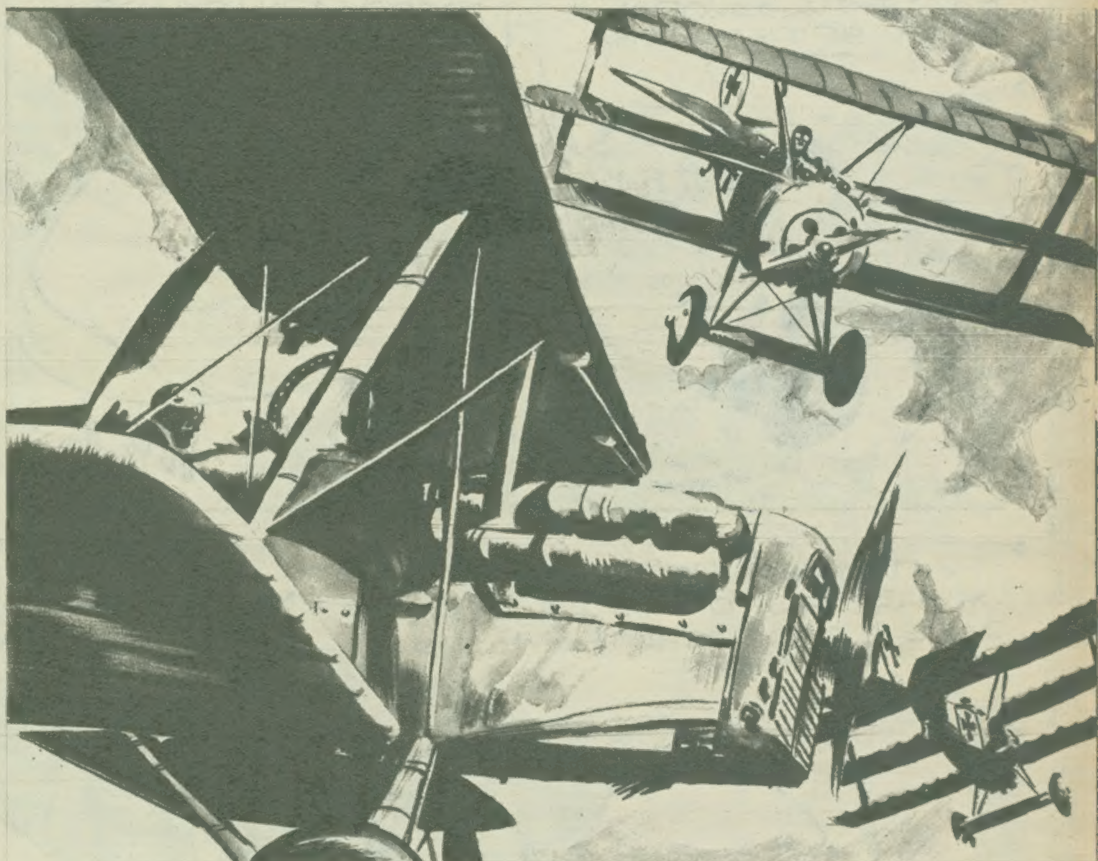
Крстић је скренуо улево као да покушава да побегне, а онда је изненада, у оштром виражу који је претио ду му поломи крила, окренуо машину право на ловца који је насрнуо за њим. Грчевито је стегао команде и јурнуо право у „нос“ непријатељу да у судару обори и себе и њега.

У тим врло дугачким делићима секунди одлучивали су нерви. Немачки пилот није издржао. У последњем трену оборио је своју брзу машину и потоцу према земљи. Крстић га је испратио једним дугим тријумфалним рафалом. Бегунац је на стотињак метара од земље исправио машину и у ниском хоризонталном лету изгубио се у правцу Прилепа.

Победнички рафал

Тог часа на ђака-наредника насрну други противник. Погоци из његовог митраљеза почеше да цепају широка „фарманова“ крила.

Крстић гурну палицу напред, притисну леву педалу и нагло одузе гас. „Фарман“ се као рањена птица преврну на нос, суну у лаганом „сврдлу“ надоле. Не-

МИНИ-КВИЗ

1. Знате ли ко је био Еразмо Ротердамски?
2. Шта је лаута?
3. Роман „Велика очекивања“ написао је:
4. Шта су монотремате?
5. Џое Луис, Роки Марћано и Џек Демпсеј су боксери, које категорије?

Одговори:

1) Еразмо Ротердамски (Erasmus Desiderius) право име Geert Geerts, рођен 1465. или 1466. а умро 1536. године, био је чувени холандски хуманист, због великог утицаја на савременике назван „краљ хуманиста“. Дао је прво грчко издање Библије и упутства за изговор старогрчког језика. Најважнија дела су му Coloquia (Разговор) и Laus Stultitiae (Похвала мудрости, преведено и код нас); 2) Лаута (арапски ал оуд) је стари жичани инструмент за окидање, арапског порекла. Има 6—24 жице и повијен врат. Од 15. до 17. века била је раширена по целој Европи као најомиљенији домаћи инструмент. На нашем Приморју звала се лутња; 3) „Велика очекивања“ написао је енглески романсијер Чарлс Дикенс (1812—1870); 4) Монотремате (Monotremata) је најпримитивнија група сисара, са научног гледишта веома занимљива јер се размножавају сасвим другачије него остали сисари — женка полаже јаја. Ова врста сисара у коју спадају кљунари и мравињи јеж среће се само у Аустралији, на Тасманији, Новој Гвинеји и суседном острвљу; 5) Боксери тешке категорије.

ЛАНОМ

мац, убеђен да је, или убио пилота или бар добро оштетио мотор „фармана“, полете за њим, трудећи се да сад заузме најповољнији положај за гађање.

Ђак-наредник је предосетио шта Немац смера. У истом часу кад је заклокотао митраљез са ловца, „фарман“ је у оштром трзају скренуо с линије пада, мотор му је забрундао у максималном напору. Крстић исправи апарат и повуче га навише као да ће се преврнути на леђа и час касније се нађе очи у очи с прогониоцем.

Из обе машине бризгали су снопови зрна. „Фарман“ и ловац мимоиђоше се на десетак метара, оба описаше борбене заокрете и поново јурнуше један другом у сусрет. Два митраљеза су штектала без прекида.

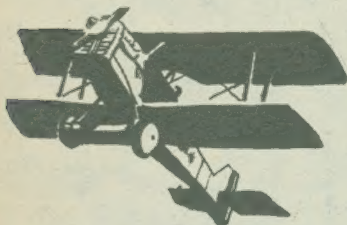
Крстић је знао да не може још дуго да издржи. Муниција му је била при крају. Одлучио се још једном на очајнички корак: сјурио се на непријатеља у намери да у судару заврши битку.

Немцу се то није допало. И његови су реденици, по свој прилици, већ били готово празни. Брзо се обрушио тонући у Могленску равницу, и нестао за претходником.

Тек кад је остао сам на небу, Крстићу би јасно да је, као каквим чудом, избегао сигурну смрт.

Крстићев извиђач просу један дуги, радосни, победнички рафал. Два човека у „фарману“ нису могла да чују громогласно клицање из савезничких ровова.

„Фарман“ над злослутним каменим зубом Сокола описа три тријумфална круга не хајући нимало за бесомучну противавионску паљбу немачких артиљераца.

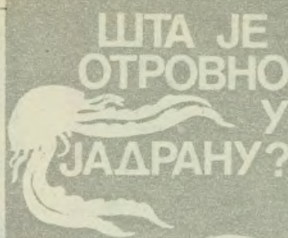
Кад је Кајмакчалан већ почео својом циновском сенком да застире равницу, Орестије Крстић је у добро изрешетаном „фарману“ полетео према Вертекопу.

— **Задатак извршен!** — рапортирао је команданту. — **„Фарман“ незнатно оштећен. Треба променити платно на крилима!**

Затим је пришао механичарима који су с извиђачем бројали рупе на „фармановим“ крилима и трупу.

— **Ваљан дан!** — рекао је и помиловао изрешетану машину.

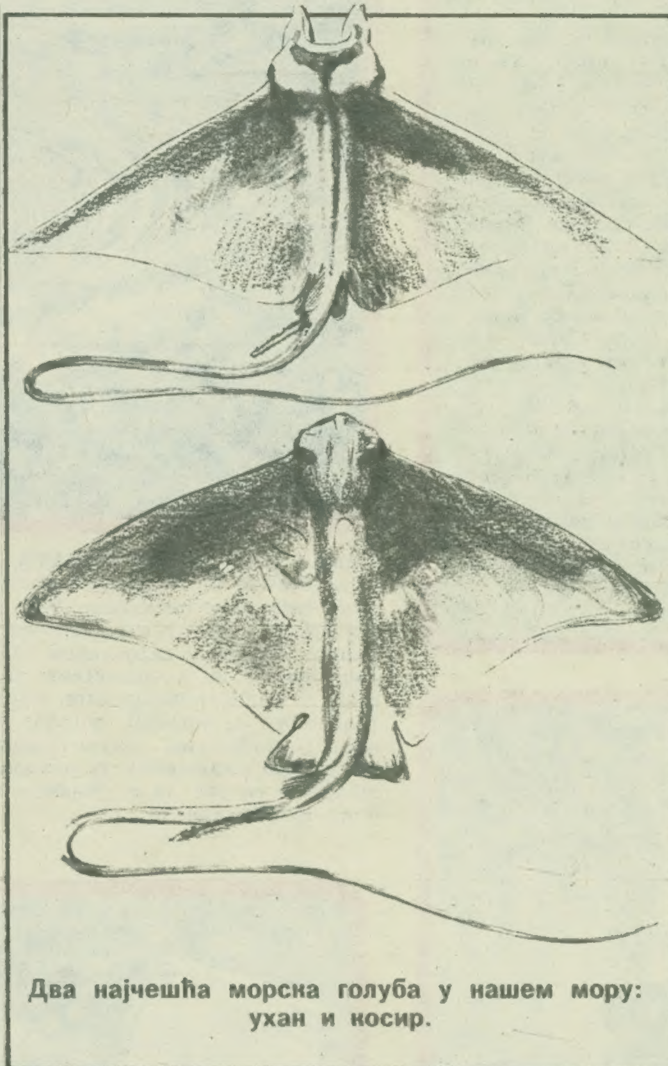
А. Р.

Најопаснији је — РЕП!

ЛЕЛУЈАВО ПЛИВАЊЕ МОРСКОГ ГОЛУБА ПОДСЕЋА НА ЛЕТ АЛБАТРОСА. АЛИ, ЊЕГОВ УБОД ВЕЛИКОМ, НАЗУБЉЕНОМ БОДЉОМ СТРАВИЧНО ЈЕ БОЛАН И ЈАЧИ ОД БИЛО КОЈЕГ ЛЕКА.

Она истовремено личи на велику змију, јегуљу и на страшно водено биће из митова. Витко и снажно тело с издуженим вилицама препуним оштрих, чврстих зуба, очи чији поглед сваком улива језу у кости — ето, то је мурина, једна од најопаснијих и најратоборнијих морских риба. Ово чудовиште, које напада и на много веће и јача створења него што је сама, веома је честа и у Јадранском мору.

Два најчешћа морска голуба у нашем мору: ухан и косир.

Мурина живи у процепима стена и на хридинама тако што своје мишићаво тело увуче међу камење одакле јој извирује само глава застрашујућег изгледа. Риба, сипа, рука или нога рониоца, ако се сувише приближе овој морској грабљивици, постају њен плен: вилице се зачуђујуће рашире и муњевито загризу у жртву. **А ако ронилац или већа, јача риба успе да се одбрани и извуче, муке нису престале јер је угриз мурине изузетно болан и — отрован! Ова риба на непцу има специјалне жлезде за лучење јаког отрова које су нарочитим каналима спојене с неколико од многобројних зуба. И крв мурине је отровна, али се дуготрајним искувавањем отров губи.**

Због своје борбености и укусног меса мурина је све више мета подводним риболовцима, али само оним најискуснијим и најхрабријим.

Шишмиш под водом

Међутим, у Јадрану су честе двадесетак врста риба чији су убод бодљом на перајима, ујед, крв или месо јако отровни. Али, убод и оних риба које иначе нису отровне, често је болан и пропраћен црвенилом, отоком и сврабом.

Најотровније јадранске групе риба су, такозване, жутуље, голубови, паукови и шкарпине.

Жутуље, шибе или шуњи, које могу да нарасту и до два метра и да буду тешке и преко 100 килограма, живе на дну, најчешће готово потпуно закопане у муљ, и тако чекају плен. Њихов гибак, хитар и веома покретљив реп снабдевен је нарочитим отровним апаратом са дугачком и оштром бодљом. Сама бодља омотана је такође отровном кожом. У дну бодље налазе се две жлезде које луче врло јак отров и који се низ посебне жлебове у бодљи излева у жртву. Сам отров делује брзо: као и код додира с другим отровним материјама које производе морски организми, јавља се црвенило, оток па чак и укоченост једног дела или целог тела рониоца или непажљивог пливача. У тежим случајевима наступа полагана и мучна смрт. Медицина до данас није успела да нађе одговарајући лек ни противотров убоду врста риба.

У Јадранском мору честе су четири врсте из ове групе риба. **Морски голубови, друга група отровних риба у Јадрану, не разликује се много по начину живота, убризгавању и деловању отрова од жутуља. Голубови су крупне рибе, дугачке и до три метра, које по грађи и изгледу мало личе на рибе, а више на огромног шишмиша или дечјег змаја. Њихово лелујаво пливање подсећа на лет албатроса или балет. Међутим, убод великом, назубљеном бодљом која се налази у корену дугачког, бичастог репа је стравично болан и врло отрован. Медицина је и ту немоћна.**

Истина у легенди

Готово све домаћице знају да убод једне изузетно укусне црвене морске рибе изазива јак бол, свраб и отеклину. То је шкарпина, шкрпина или бодељка. Нападнута или угрожена шкарпина брзо накостреши леђну перају, с неколико отровних бодљи и рашири шкржне поклопце који су такође снабдевени као жилет оштрим плочицама. Бодље на перајама и врховима шкрга имају у свом корену веома активне отровне жлезде. Непажљив рибар, или неискусна домаћица често осети сву жестину убода шкарпине. У почетку се јавља оток и црвенило, а затим тешко дисање, знојење и неритмичан рад срца. Истина, све то траје само неколико часова, али они су довољни да се ружна и укусна шкарпина запамти заувек.

О морским змијама су испредене чудовишне легенде. Истина, легенде су претеривале само у описима величине и снаге ових необичних риба. Што се тиче њиховог отровног уједа, ту легенде постају стварност. Научници су утврдили да је отров неких врста морских змија по својој снази и брзини деловања опаснији од кобриног. Таквих морских змија, међутим, у Јадрану нема. У нашем мору живи змија дугоноска чији је ујед отрован. Иако јој је месо укусно, не лове је ни најсмелији рибари.

Отров морских животиња, нарочито риба, за медицину је још тајна. Зато наши рибари, за сваки случај, одмах кад улове шкарпину, или морског голуба, одсеку овим ратоборним рибама њихове бодље.

И. Лончар

ЕФЕС
ГРАД ЛЕПОТЕ

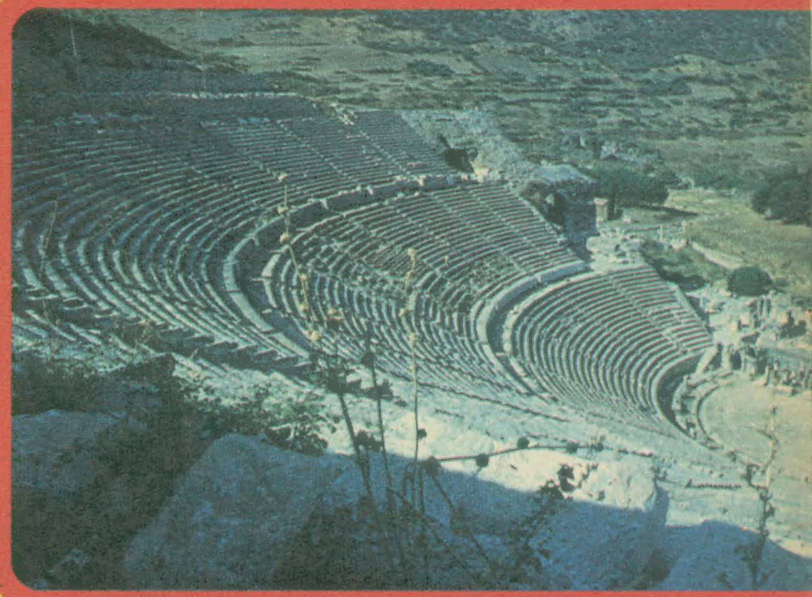
СПОМЕ

Ефесу, некадашњем важном уметничком, верском и трговачком центру Мале Азије, на ушћу Каистроса, име су, по предању, дале Амазонке. Ове легендарне кћери бога Ареса и нимфе Хармоније имале су своју државу дуж обала оближње реке Термодонта. Када су Грци у 11. веку пре н.е. дошли у ове крајеве, помешали су се са домаћим становништвом и тако је настао нови народ — Јонци. Богатство Ефеса и околних јонских градова снажно је утицало на почетак развоја грчког песништва ,науке, архитектуре и вајарства.

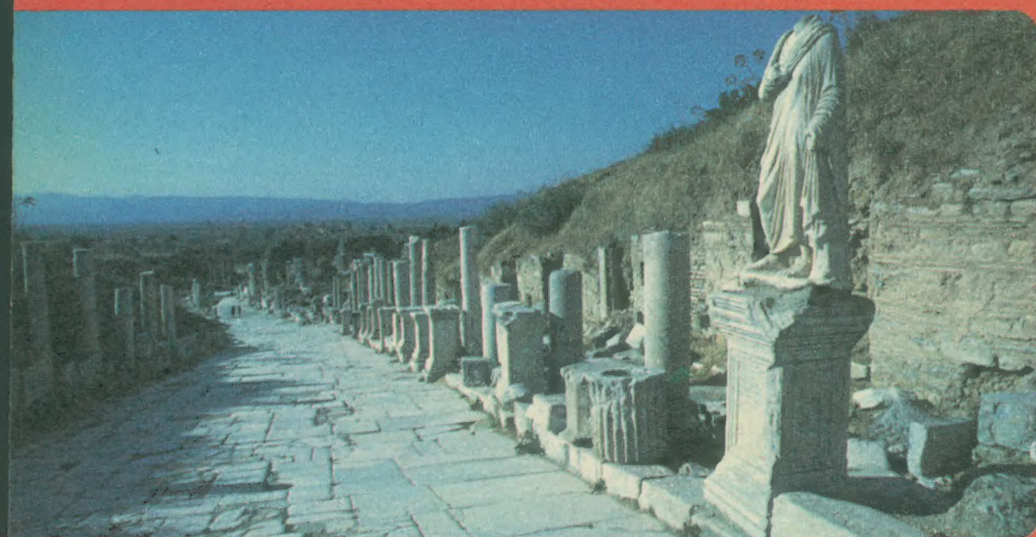
За време грчко-персијских ратова, од 500. до 494. године пре н.е., Ефежани су се држали по страни, тако да Персијанци, победници, нису разорили град. У то време у Ефесу је живео и чувени филозоф Хераклит, који се, са својим следбеницима, борио за мир и човекољубље.

Становници Ефеса нарочито су поштовали Артемиду, богињу Месеца, лова, брегова и шума, Зевсову и Летину кћер. Храм посвећен овој омиљеној богињи звао се Артемизон и у Ефесу је подигнут у 6. веку пре н.е. Према предању, то је био најстарији храм саграђен у јонском стилу. Ефежанин Херострат, у жељи да се прочује и учини славним, запалио је Артемизон 356. године пре н. е. Због тога је осуђен на смрт и нико, под претњом исте такве казне, више није смео да спомиње његово име. Када је Александар Велики дошао 334. године пре н.е. у Ефес, народ му је приредио величанствену добродошлицу. Видевши остатке Артемизона, Александар је понудио своју помоћ да се храм обнови. Међутим, поносни грађани Ефеса захвалили су се на понуди и, у жељи да покажу богатство града, сами подигли нови Артемизон, који су многи антички историчари убрајали међу седам светских чуда. Градитељу Хирократу издашно су помагали Скопас и Праксител, највећи грчки вајари тог времена.

Године 287. пре н.е. град се помера неколико километара на југ. Тада започиње његов убрзани развој. Тестаментом пергамског краља Атала III, Ефес 133. године пре н.е. припада Риму. Организацијом римске провинције Мале Азије, постао је њен главни град и јако економско и културно средиште. Своје златно доба доживљава у 1. и 2. веку пре н.е. Остаци изузетних грађевина који постоје и данас дела су која потичу из овог доба благостања и уметности. Готи 263. године пре н. е. спаљује град који од тада полако назадује и који више никада неће доживети некадашњу славу и богатство.

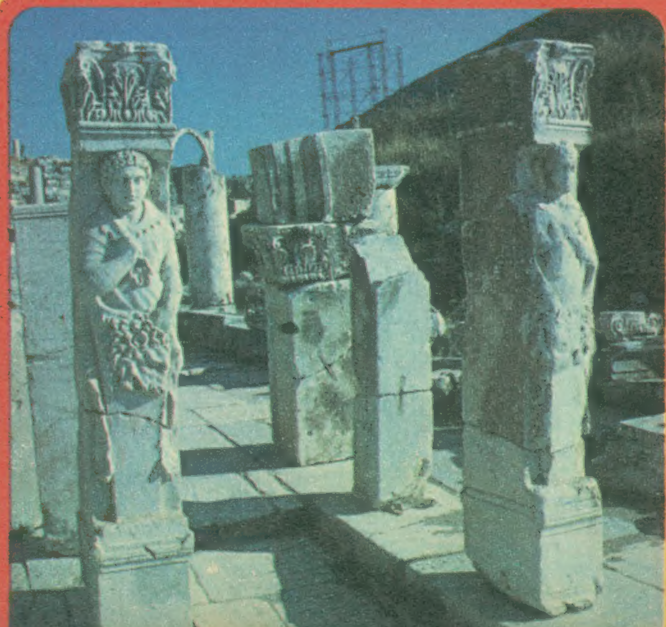
СЦЕНА НА ЧЕТИРИ СПРАТА — Највеће позориште у Анадолији потиче из хеленистичког периода, али је у римском добу претрпело извесне измене. У њему је 24.000 људи могло да прати представе које су извођене на оркестри полукружног облика, равном простору окруженом гледалиштем. Шест великих улаза омогућавало је посетиоцима да несметано уђу, гледају представу и напусте позориште истим путем за веома кратко време. Грађевини је касније додата четороспратна сцена украшена многим стубовима, скулптурама и фризовима, а представе су се од тада одржавале на позорници. На основу писаних извора поуздано се зна да су борбе гладијатора у римском добу овде биле честе и крваве.

НЕОБИЧНИ ДЕМОНИ — Улица Курети, откривена 1956. године, добила је име по куретима, демонима — пратиоцима грчке богиње Рее, Зевсове мајке. Према миту,Реа је њима предала на чување Зевсово дете, сакрившм га пред оцем Кроносом у страху да га овај не прождере. Курети су играли наоружани, и тако надгласали дечији плач, па Кронос није успео да га пронађе. У овој улици која на западу почиње пропилејима, величанственим улазима са стубовима, на истоку се завршава статуом Александра из Александрије, налази се низ занимљивих и значајних објеката.

НЕНАДМАШНИ ЈОНСКИ СТИЛ — За разлику од снажног и строгог дорског, јонски стил је грациозан и елегантан. Стуб са капителом и базом обично има висину 18—20 модула, односно 9—10 доњих пречника стуба и уздужно избраздан са 24 жлеба-конелутама. Најзначајнији део стуба је капител украшен двоструким волутама, спирално извијеним украсним елементима.

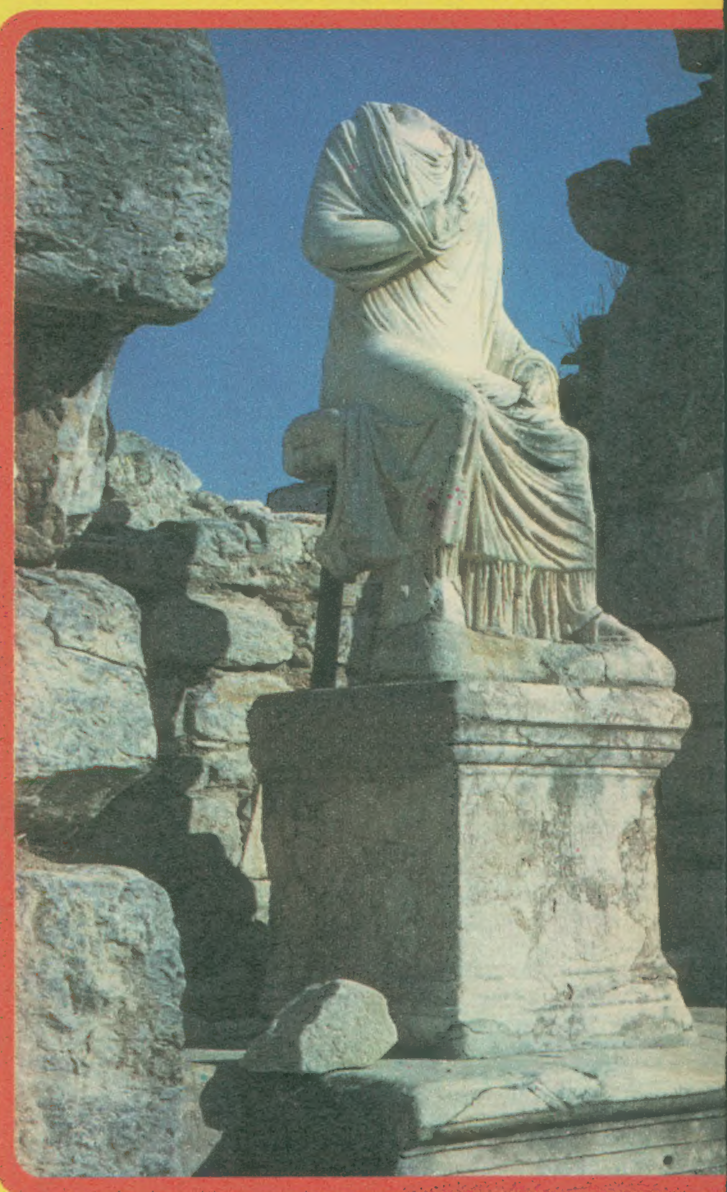

ИЗ МИТА НА УЛИЦУ — На улазу у Улицу Курети налазе се пропилеји са ликовима Хермеса, Зевсовог и Мајиног сина, бога пастира и стада, путева и трговине, заштитника лопова и гласника богова. На пропилејима је уклесан и лик Херкула, једног од најславнијих јунака старогрчке митологије.

ЕНИК ЗАШТИТНИКУ ЛОПОВА

НА КРАЈУ И ПОЧЕТКУ — ПРОПИЛЕЈИ — Улица Луке повезивала је Велико позориште са градском луком. Била је то најважнија улица Ефеса, дугачка преко 500 и широка 11,5 метара. На оба њена краја налазили су се изванредно украшени пропилеји, док су се у средини уздизала четири стуба на чијим су врховима биле постављене статуе апостола. Улица се називала и Аркадијана, по првом цару Источног римског царства Аркадију Флавију, који је 400. године помогао да се улица реконструише.

ФОНТАНА ЗА ИМПЕРАТОРА — Негде око средине Улице Курети налази се грађевина у облику потковице, која је некада била посвећена римском императору Трајану. Судећи према остацима, фасада је била украшена низом статуа са Трајановом скулптуром у средишту, испод чијих стопла је извирала вода.

СХОЛАСТИКИЛИНО БЛАГО — У 4. веку н.е. живела је у Ефесу Схоластикија, богата жена која је све своје благо уложила у обнављање старих купатила. Од тада, купатила носе име Схоластикије, а у главном холу постављена је скулптура ове необичне жене.

ИМЕ ИЗНАД ЛУКА — Пре две деценије откопани су остаци Хадријановог храма. На основу успеле реконструкције могуће је приближно схватити какве су све грађевине и скулптуре виђали некадашњи пролазници. Храм је био посвећен римском импературу Хадријану (117—138. године н.е.) чије је име уклесано изнад улазног лука. Ова грађевина представља један од најбољих примера римског неимарства тог времена.

Текст и снимци: Драган Замуровић

У ЛЕДЕНОМ ГРОБУ

КЛАУДИО ЈЕ СВАКОГ ДАНА ПРАВИО ПО ЈЕДАН СНИМАК КАКО БИ ОНИ КОЈИ БУДУ ПРОНАШЛИ ЊИХОВА ТЕЛА ЗНАЛИ ШТА ИХ ЈЕ СНАШЛО...

Клаудио Турела и његова жена Антониста пошли су крајем фебруара из Рима у италијанске Алпе: намера им је била да проведу две недеље свог зимског одмора заједно са пријатељима. Све је ишло по плану и прва половина зимовања већ је протекла кад се брачни пар Турела одлучио да крене на једнодневни излет на јужну страну Монте Червина. Пошли су у недељу, 29. фебруара 1976. по лепом зимском дану.

Клаудио је био фото-аматер и све време снимао је предивне видике који су им се указивали у свој лепоти зимског пејзажа. Око поднe сели су на једно згодно место да ручају.

Уз пут су на више места наишли на табле које су упозоравале скијаше на опасност од снегом прекривених понора. Али, они нису обраћали пажњу на то и — у једном тренутку ноге су им пропале кроз снег! Завршили су у рупи дубокој двадесетак метара. Клаудио је имао поломљено лево раме.

НЕМА НАДЕ

Тек следећег јутра пријатељи су се забринули што се Клаудио и Антониета никако не враћају са излета. Одмах су алармирали алпску стражу која је, заједно са полицијом почела хеликоптером да надлеће Монте Червино. Чинили су то полако и методично, али пала је и ноћ, а изгубљеног брачног пара нигде није било.

За то време Клаудио и Антониета лежали су на узаном испусту прекривеном ледом и нису смели ни да се помере да не би пали још дубље у провалију. Загрлили су се како би макар мало боље поднели страшну хладноћу и већ су обоје промукли дозивајући помоћ која никако није стизала.

Спавање на температури од минус 40 степени Целзијуса није било могућно. Ноћ је била много страшнија јер се свуда около чуло пуцкетање леда.

Трагање за несталим супружницима настављено је у зору следећег дана. Када је освануо четвртак, наде да ће их пронаћи живе готово потпуно су се истопиле. Јер, тешко је било претпоставити да човек преживео четири пуна дана без хране на тој температури.

ВИДИМ НЕКОГ!

Клаудио и Антониета су крајње штедљиво јели оно неколико сендвича што су понели за ручак, знајући да ће морати да издрже колико год дуже могу са то мало хране. Клаудио је и даље имао филма у свом фото-апарату и одлучио је да, док буде у стању, снима по једну фотографију дневно, како би они који пронађу њихова можда мртва тела имали сведочанство о томе колико су и како издржали.

Петак је освануо ведар, сунчан и изузетноо хладан.

Мада они то нису знали, тај дан био је последња прилика за спас. Спасилачка екипа одлучила је да тог дана учини последњи напор да их пронађе, а ако не успе — трагање се прекида.

Било је 7.30 часова ујутру. Три човека, Ђермано Отин, Ђанпјетро Кјеја и Ђанфранко Понцо поново су претраживали сваки педаљ Монте Червина, завиривали у сваку удубину у снегу, пратили сваки траг скија или отиске стопала.

За то време, изгубивши сваку наду, Клаудио и Антониета припремили су се за смрт. Лежали су загрљени, слаби и смрзнути када им се учинило да чују гласове у близини. Прикупивши последњу снагу Клаудио је повикао најјаче што је могао, а Антониета одједном широм отвори очи и узвикну:

— Видим неког, видим неког!

У истом часу обоје су угледали црне обрисе трију глава нагнутих над рупу: били су спасени! Спасени из леденог гроба.

М. К.

ИМПЕРАТОР — КОМЕДИЈАШ

Династија Антонина, која је Римским царством владала готово 100 година (98—102. год), добила је још од својих савременика епитет „добра".

За владавине Антонина уведен је обичај да умрлог владара не наслеђује неко од његових блиских сродника, већ да цар још за живота посини неког од способних државника и тако га унапред одреди за наследника. Нерва је усвојио Трајана, Трајан Хадријана, овај Антонина Пија, а Антонин Пије Марка Аурелија. Све су то били способни и образовани владари а, свакако, најобразованији био је Марко Аурелије. Али, баш он одступа од принципа својих претходника и на престо доводи свог рођеног сина Комода, који је сушта супротност оцу. Настоји да ојача личну владавину, за себе захтева божанске почасти називајући се Херкулом.

Но, оно што Комоду ни аристократија ни широки слојеви народа нису могли да опросте, је његова страст према играма и представама у којима се сам појављивао као глумац и примоправао присутне да му се диве. Историчар Дион Касије сачувао је причу једног конзула који је био принуђен да посматра цара у улози комедијаша: „Игре су трајале 14 дана и император је узимао учешће као глумац. Ми сенатори, нисмо пропустили да им присуствујемо. Стари Клаудијус Помпејанус једини је изостао. Послао је, додуше, своја два сина, али он сам никад није долазио: више је волео да због одсуства буде кажњен насилном смрћу него да гледа принцепса, сина Марка Аурелија, како се одаје смешним работама. Чим смо добили наређење, огласили смо се разноврсним повицима понављајући без престанка следеће: „Ти си наш господар, Теби првенство! Ти си најсрећнији од свих људи! Ти си једини победник, о Херкуле!" Убио је једног ноја, одсекао му главу а затим се окренуо према нама, вртећи главом и широко отворених уста. Задрхтали смо с разлогом. За време ове смешне представе неколико сенатора, заборављајући опасност која им је претила, осмехнуше се. Император би их одмах убио својим мачем, али ја сам, снашавши се у тренутку, наредио онима што су били до мене да откину са својих венаца ловорове листиће и жваће их, као што сам радио и ја. Непрестани покрети наших уста нису тако личили на смех".

Комод је владао 12 година и убијен је 1. јануара 193. године. Тог дана хтео је да прими конзулат у оделу гладијатора, у гладијаторској касарни. Заверу су склопили људи из непосредне цареве околине уз учешће и помоћ Комодове љубавнице Марције. С његовим нестанком сишла је с историјске позорнице династија Антонина.

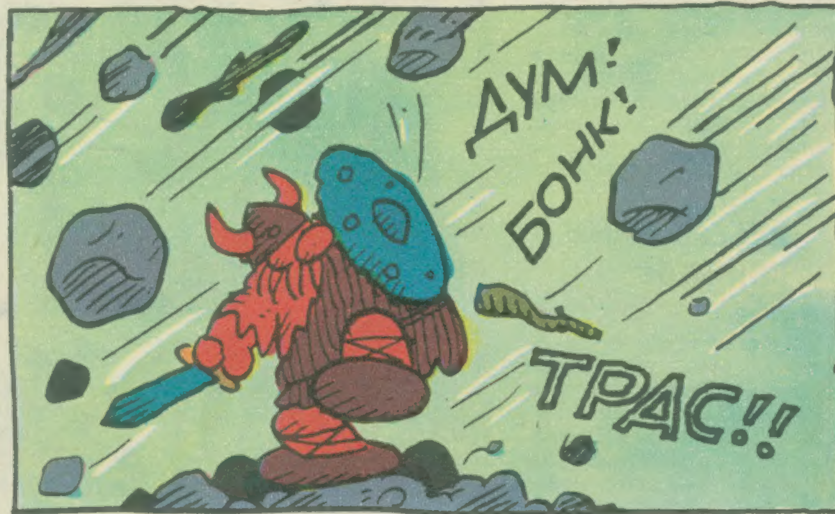
DIK BROWNE

ХОГАР СТРАШНИ

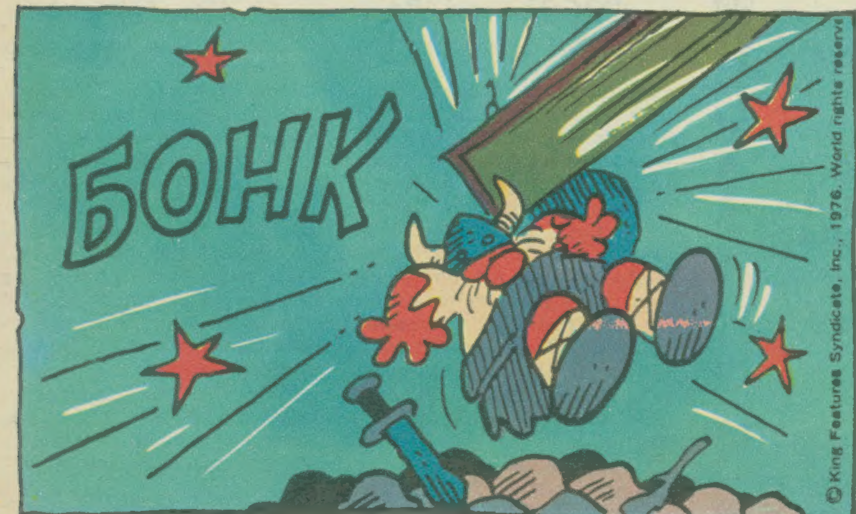

ВЕЛИКА ЗАБЛУДА

Неретљани су, сто двадесет година пре него што је до тог открића дошла научна медицина, знали да комарац преноси маларију!

Године 1726. стигао је на Корчулу млетачки лекар Јосип Антун Пујати. Острво са широм околином постало му је стално место службовања. Нови лекар је важио за човека образованог и веома широке културе. Занимало га је готово све. Корчулански кнез био је више него задовољан њиме.

Пујати је брзо упознао Далмацију, али никако није стизао да оде и до делте Неретве о којој је чуо непријатне, чак страшне приче. Све су се оне, мање-више, сводиле на неку „опаку болест" која хара у тим тешко проходним и мочварним крајевима. Трезвен и разборит лекар, Пујати је био уверен да је све то последица народног празноверја. **Међутим, није дуго потрајало а он је на сопственој кожи осетио зашто је делтом Неретве колала крилатица „Ој, Неретво, од Бога проклета".** Било је то непуну годину и по по његовом доласку на Корчулу. Тада и почиње наша прича о маларији, познатој као „неретљанска болест".

ДЕСЕТКОВАНИ ВОЈНИЦИ

У ствари, прилика да обиђе Неретву, указала се Пујатију по службеној дужности али несрећним поводом. Наиме, крајем августа 1727. године кише су непрекидно падале неколико дана. Неретва се излила. Становништво из делте реке затражило је помоћ од тадашњег генералног провидура Далмације и Епира, млетачког кнеза Петра Вендрамина. Овај је послао војску да се нађе народу, али ниједан одред се није могао задржати дуже од два дана! Једноставно нека непозната болест их је десетковала. Нашао се ту и Пујати да лечи болесне војнике, али је и он једва издржао четири дана: вратили су га на Корчулу полумртвог и припремали укоп. Неким чудом ипак је прездравио.

Године су прошле и Пујати се вратио у Млетке. Народ у делти Неретве остао је да се носи са непознатом болешћу како је знао и умео. Но, изненада, 1747. године у Млецима је угледала светло дана књига једног угледног професора медицине универзитета у Падови. Њен назив био је »De morbo naroniano tractatus«, а аутор нико други до некадашњи корчулански лекар Јосип Антун Пујати. На 249 страница обрађена је „неретљанска болест", непозната Млечићима и свету.

Књига је представљала малу сензацију. Свет и медицина за ту болест никада нису чули. Али дело је било исувише озбиљно да му се не би веровало, а аутор познат и признат. Међутим, иако стручњак ни Пујати није знао да је „неретљанска болест" — маларија јер тај појам за ово обољење тада није постојао. Зато ју је сврстао у „посебне болести појединих крајева које се на први поглед не разликују од болести у другим крајевима..."

НЕЗАСЛУЖЕНА РОСОВА СЛАВА

Угледни професор из Падове видео је узроке „неретљанске болести" у испаравању сумпора и разних метала у речној води у којој труну разне ствари, међу њима и инсекти. Нарочито се окомио на јужне ветрове који су по њему били највећи извор несреће неретљанског становништва. То је поткрепио једним записом римског војсковође Марка Варона. По заузећу Корчуле, Варонови војници масовно су се разболевали и почели да умиру. Војсковођа се хватао за главу. У очајању, не знајући више шта ће, наредио је да се прозори зграда у којима су спавали његови људи зазидају, јер су били окренути према југу, и да се отворе нови — на северној страни. После тога, као неким чудом, ниједан војник није се разболео. Варон је одахнуо.

Јосип Антун Пујати је био први човек међу стручњацима који је случајно указао на комарца као узрочника „неретљанске болести", али није знао да се ради о маларији. Много је значајније то што је његова књига знатно касније навела Пијетра Нутриција Грисогона да експериментално испита да ли су комарци, којих у делти Неретве има на милијарде, узрочници опаке болести. Дакле, стоји чињеница да је Грисогоно био први човек на свету који је открио да је комарац узрочник маларије, а не Роналд Рос, енглески војни лекар, 1898. године у Индији, како сматра историја медицине.

Али, да ли је и Грисогоно заиста први човек који је открио узрочника маларије?

ШТА ЈЕ ИСПРИЧАО СЕЉАНИН?

Праву истину обелодањује Алберто Фортис. Овај италијански путописац путовао је током 18. века у два наврата по Далмацији. У свом чувеном делу „Пут по Далмацији", штампаном у Венецији 1774. године, Фортис је, описујући живот и обичаје Неретљана, забележио и ово:

„Сваки становник овог краја има свој мали шатор да би се заштитио од комараца и од заразних инсеката за време спавања. Број тих животињица био је врло велики у време кад сам се тамо налазио, па сам био просто очајан. Један Неретљанин показао им је мали чир који је имао на челу и уверавао ме да је то од убода комараца. Он је паметан човек и рече ми, како мисли, да грозница од које страдају Неретљани долази, вероватно, од убода ових инсеката који, пошто су сисали угинулу рибу или стрвину, а можда и неку отровну траву, уједају људе. Доиста ми се чини, сумња је у најмању руку оштроумна..."

Неретљани су, дакле, својим бистрим оком и логиком здравог разума уочили и закључили да је узрочник болести која их је немилосрдно косила — комарац! И то пре Пујатија, Грисогона, Роса и научне медицине која је до тог сазнања дошла тек 120 година касније, а славу за откриће приписала Роналду Росу.

Међутим, ни Неретљани нису знали да је њихова болест — маларија. Они су је једноставно звали — болест.

М. Тодоровић

ГРАД ЈЕ ПОЦРВЕНЕО ОД КИШЕ

Када је Марко Антоније у Сенату проклео оне који желе рат са Цезаром, нико није веровао да ће се његово пророчанство обистинити.

После Красове смрти, 53. године пре нове ере, и распада Првог тријумвирата. Цезар се сукобио са Сенатом, јер је Помпеј, који је као и он био члан Владе тројице, хтео сву власт да задржи за себе. Решен да докаже своју моћ, 51. године пре нове ере, Цезар покорава целу Галију и одмах почиње да окупља војску: знао је да ће Сенат ускоро да му пошаље заменика у Галију. То се и догодило!

У децембру, 50. године пре нове ере, Помпеј предлаже да војсковођа Луције Домиције са 4000 наоружаних ратника крене у Галију и тамо примора Цезара да распусти војску и преда све освојене територије.

— Ако треба да оставим власт, нека то уради и Помпеј. Ако је он задржи нећу је се ни ја одрећи! — поручио је Цезар Сенату у једном писму које је, у ствари, било објава рата.

Чувши за то, млади народни трибун Марко Антоније гневно је скочио са столице у Сенату и подигао руке према небу.

— Небо ми је сведок да неправедно оптужујете Цезара — повика. — Ако пошаљете војску на њега, доћи ће до страшног рата, крв ће се у потоцима сливати улицама, све наше богатство нестаће у пламену, птице ће нас разносити. Бићемо проклети!

Његове речи дочекане су с подсмехом. Антоније је истрчао из Сената и, преобучен у робовске хаљине, одмах отишао код Цезара који се налазио 600 километара даље, у Равени.

Кипови су се знојили

Те ноћи, према записима које је оставио историчар Апијан, обистинило се пророчанство Марка Антонија. У граду су се појавила чудна знамења и збили необични догађаји који су указивали да ће доћи до страшног рата.

С неба је, одједном, почела да пада црвена киша, људи су трчали улицама испрљани згуснутим црвенилом говорећи да је то крв, а громови су непрестано ударали у храмове. Читаве породице запањено су застајале испред кипова у својим кућама јер су по мермерним телима богова избијале крупне грашке зноја. И док је дувао страшан ветар, муње су парале небо, а реке су почеле да се изливају. Рим је постао проклет град, викали су избезумљени грађани.

И као што се увек чинило пред страшне догађаје, народ је покушавао да умилостиви небо. Људи су излазили на улице, подизали према њему руке препуне воћа и скупих поклона, у реке бацали злато и обећавали боговима да ће се Помпеј и Цезар одрећи власти и тако спречити рат.

Када је јутро свануло, у црвеном граду многи храмови били су оштећени, дрвеће почупано, а калдрма на улицама извађена... Немир се увукао у душе људи, са стрепњом су ишчекивали следећу ноћ. Али, тада су стигле вести из Сената:

— Помпеју је дат сав државни новац да би платио 130.000 војника. Они ће се лако одупрети Цезаровим ратницима којих има само 5000. Тако рата неће ни бити!

Храмови као громобрани

И поред тога што је Помпејева војска била далеко бројнија, Цезар је са још седам легија, које је на путу према Риму успео да сакупи 49. године пре нове ере, лако заузео овај град и из њега истерао свог ривала.

А што се тиче „чудних знамења" на небу која су после објаве рата уплашила народ, научници данас имају објашњење за то:

Снажни ветрови који дувају са Афричког континента често носе и црвени песак из Сахаре. Када су топле ваздушне струје стигле изнад Апенинског полуострва, услед велике хладноће која је у јануару владала, дошло је до наглог кондензовања водене паре, па је почела да пада киша помешана са црвеним песком. Због велике влажности ваздуха, водена пара претварала се на хладном мермеру скулптура у капи које је народ протумачио као сузе и зној божији. Сем тога, наелектрисани олујни облаци налазили су се веома ниско и празнили се тако што су муње ударале у највише предмете а то су били — храмови.

Б. Ј.

ЕНДРУ КАРНЕГИ

Богати умиру срамно

1 **СЛОЖНА ПОРОДИЦА** — Ендру Карнеги се родио 25. новембра 1835. године у Данфермлину, у Шкотској. Отац му је радио као радник на ручном разбоју а мајка је помагала породицу правећи ципеле. Мали Ендру је био веома бистар, и у школи је његов учитељ приметио да се интелигенцијом и изванредним запажањем знатно издваја од осталих ђака. Иако је потицао из веома сиромашне породице нешколованих родитеља, Ендрју Карнеги је показивао све већу жеђ за знањем.

2 **ОДЛАЗАК** — Тих година индустријска револуција узела је замах. Хиљадама људи, па и Ендруовом оцу, претило је отпуштање са посла јер су механички разбоји полако али сигурно продирали у фабрике. Зато је његов отац одлучио да са породицом оде у Америку. Године 1848. отпловили су пут континента за који су многи мислили да је неисцрпан извор богатства. Њихов пут завршио се у америчком граду Питсбургу, у Пенсилванији.

3 **ПРВО ЗАПОСЛЕЊЕ** — Богатство се, међутим, могло стећи само вредним радом. Ендру се већ у тринаестој години запослио у фабрици за прераду сировог памука. За њега је то био веома напоран посао, нарочито због тога што је истовремено хтео да учи и заврши школу. Читао је све што би му дошло под руку, а онда се запослио у Скотовој пенсилванијској железничкој компанији и, 1859. године, увео — спаваћа кола у железничке композиције.

4 **БОГАТСТВО** — Изванредан Карнегијев смисао за посао и финансије учинио је да знатно напредује. Велике своте новца добијене увођењем спаваћих кола Ендру је уложио у изградњу челичних мостова који би заменили истрошене дрвене мостиће. Први је био Кејстонски мост. У исто време Карнеги отвара фабрике и 1868. године уводи Бесемеров начин прављења челика. Гвожђе, железница, машине и остало, донеле су Карнегију велико богатство, које је расло из дана у дан.

5 **У ДОБРОТВОРНЕ СВРХЕ** — Карнеги, међутим, 1900. објављује „Јеванђеље богатства" износећи став да „богат човек умире срамно". Године 1901. продао је све своје акције за невероватну суму од око 100.000.000 фунти а затим се вратио у родну Шкотску, решен да вишак свог имања подели у добротворне сврхе. Највећи део средстава уложио је у оснивање јавних билбиотека по САД и другде, постављајући услов месним властима да уступе земљиште за зграду и да се касније брину о њеном одржавању.

6 **ВЕЛИКА ПОМОЋ** — Карнегијеве корпорације и фондови у Америци помагали су образовање црнаца, а истовремено и пензије свим радницима који су за њега радили. У Шкотској је основао специјални Данфермлински труст чији се новац користио за подизање музеја и библиотека у целој земљи. У Вашингтону и Питсбургу, Карнеги је основао научне институте. Институт за технологију у Питсбургу и данас се сматра једним од најважнијих научних института у свету.

7 **ЗА БИБЛИОТЕКУ У БЕОГРАДУ** — Упозната са жртвама које је Србија дала током првог светског рата, Карнегијева задужбина помогла је после рата подизање Универзитетске библиотеке „Светозар Марковић" у Београду, сумом од 100 000 долара. Толико је, по уговору, била обавезна да дâ и српска влада јер је Карнеги сматрао да земљама у развоју треба делимично помоћи, и тако их подстаћи да се самостално развијају. Године 1926. библиотека је отворена, а у захвалност Карнегију једна улица у Београду носи његово име.

8 **ЗАХВАЛНО ЧОВЕЧАНСТВО** — Када је 1919. године Карнеги умро, установљено је да је само за његовог живота из његових фондова у циљу помоћи потрошено преко 70 000 000 фунти! Његова замисао и данас се са успехом остварује, као успомена на човека који је сматрао да „богати људи умиру срамно". Шкотланђанин Ендру Карнеги је својим бриљантним умом и изванредним радом и достигнућима много задужио човечанство и подигао га на виши ниво.

ЦВЕЋЕ ЗА МАРЈЕТУ

ЕДО БРАЈНИК, НЕКАДАШЊИ КОМАНДАНТ ВОС-а ДАНАС ЖИВИ У ЉУБЉАНИ.

Усред дана три човека упала су у љубљанску болницу и одвела добро чувану болесницу које су се Италијани једва докопали.

Председник преког ратног војног суда Друге италијанске армије у Љубљани, неки дебељушкасти, налицкани виши официр, нервозно се врпољио у фотељи. Пред њим на столу лежао је извештај штаба централне станице краљевих карабинијера главног града Словеније. Извештај је носио датум 30. април 1942. године и био заведен под бројем 79.

Официр одмахну главом. Није хтео да чита текст. Знао га је готово напамет јер га је прочитао бар десетак пута тог преподнева. Откако су италијанске јединице окупирале Љубљану, саботаже су ницале на све стране. Знало се да је то дело припадника ВОС-а (Varnostno obaveščevalne službe), Освободилне фронте Словеније, али њима се тешко улазило у траг. **И када је полиција коначно шчепала главну личност организације, она им је утекла. Била је то Зденка Армич, удата Кидрич, председник Централне комисије ВОС-а.**

Председник суда је мрмљао нешто за себе, а онда љутито склопио досије и ставио га у фиоку.

БУДИ СПРЕМАН ЗА АКЦИЈУ!

У то време восоваца је већ било свуда по Словенији, највише у Љубљани. Њихова обавештајна мрежа радила је попут савршеног механизма. Велике заслуге за то имала је и Зденка Кидрич коју су восовци углавном знали по илегалном имену Марјета. Она је стизала свуда, провлачила се кроз полицијске ступице, одржавала са станке и са осталим партијским радницима учвршћивала и ширила мрежу ВОС-а. Али током марта 1942. године полиција јој је ушла у траг и 20. марта Марјета им је најзад пала у руке. Отпремљена је у судски затвор на саслушање. Одатле, пут је водио пред преки ратни војни суд Друге италијанске армије.

Марјету је чекала смрт. То је било јасно и њој и восовцима. Међутим, за разлику од Италијана који су њено стрељање сматрали свршеном ствари, восовци нису тако мислили. Већ сутрадан, након Марјетиног хапшења, у граду су се тајно састала два човека. Један од њих био је Франц Равбар, члан Централне комисије ВОС-а, познат по илегалном имену Витез, а други Едо Брајник, командант ВОС-а за Љубљану са илегалним именом Штефан.

Равбар је био кратак. Говорио је полако али енергично.

— **Ухапшена је једна другарица! Морамо је избавити! Из затвора не можемо јер га Италијани чувају као Бастиљу. Зато је прво треба пребацити у болницу. Твоје је да припремиш ударну групу и да је извучеш са клинике! Остало је моја брига. Јавићу ти се касније, буди спреман да одмах ступиш у акцију!**

Враћајући се кући, Брајник је размишљао о предстојећем задатку. Схватио је да је у питању изузетно важна личност. **Потребни су ми најбољи људи, помислио је и убрзао корак. Пепе? Он сигурно, снажан је и окретан. Ко би могао бити други? Неустрашиви Албин, свакако! . . Трећи. . . бивши студент Петер. За акцију нам је потребан аутомобил, Лудвик је неопходан.** Он је шофер познатог трговца Мајера. Стари богаташ има два аутомобила, једног може и да се одрекне на неколико дана. Ако Лудвик каже да је аутомобил у квару и да га треба одвести на поправку, имаћемо кола. „Надам се да ће све бити у реду!", промрси Брајник и још више пожури.

ЛЕКАРИ СУ ПРЕВАРЕНИ

Пребацивање Марјете у болницу преузео је на себе Вито Крајгер. У судском затвору здравствену службу водио је италијански лекар, старчић који готово никад није био на свом радном месту, па је уместо њега затворенике прегледао лекар Ладислав Ленарт. Био је то поштен човек. Није се много мешао у политику нити га се тицала, али је зато савесно прегледао Марјету када му се пожалила на болове у трбуху и установио да јој је оболела трбушна марамица.

Доктор Ленарт није знао да је Марјета тајним каналима обавештена о намери восоваца да је ослободе и да јој је том приликом подробно објашњено на које и какве болове да се жали. Пошто се обољење трбушне марамице сматрало тешким и захтевало лечење на клиници, затворски лекар, Италијан сложио се с дијагнозом свог колеге и потписао налог да се Марјета хитно пребаци у Гинеколошку болницу у Шлајмарјевој улици. Смештена је у собу на крају ходника у приземљу. **Ноћу је с њом у соби спавала болничка куварица Роза Церковник, а пред вратима је даноноћно стражарио један италијански војник.**

Начелник болнице доктор Залокар такође је прегледао болесницу и потврдио дијагнозу. Ни он није посумњао у Марјетин опис болова иако је она била здрава као дрен.

СВЕ СЕ ОДВИЈАЛО МУЊЕВИТО

За упад у болницу одређен је 4. април. Претходног дана Брајник је отишао у болницу, наводно да обиђе неку пријатељицу болесницу, и добро осмотрио ситуацију.

Било је тачно четрнаест часова када су се 4. априла два аутомобила зауставила пред Гинеколошком болницом. Један од њих, жути DKW, припадао је трговцу Мајеру. Возио га је Лудвик. Други аутомобил је био власништво неког таксисте кога је група зауставила на улици у граду и замолила да их пребаци до болнице и тамо чека. Таксиста није знао кога вози и шта га очекује.

Кад је група стигла пред болницу и изашла из аутомобила свако је кренуо да заузме своје место према утврђеном плану. Брајник и Пепе су мирно ишли болничким ходником правећи се као да су неком пошли у посету. У руци су носили цвеће и понуде за болесника. Албин је корачао десетак метара иза њих и штитио им леђа.

Италијанског војника није било пред вратима Марјетине собе. Зар су Марјету одвели, пролетело је Брајнику кроз главу. Не, немогуће! То би било трагично! Брајник је погледао Пепеа и главом показао према вратима. Пепе га је разумео. Осврнули су се око себе. У ходнику није било никог. Као један, грунули су на врата и банули у собу. Војник је писао писмо за сточићем. Пушка му је лежала на кревету, надохват руке.

— **Руке увис!** — грмнуо је Брајник држећи пиштољ у руци.

Италијан се није збунио. Хитро је одскочио, дограбио пушку и окренуо је према двојици восоваца. Но, био је преспор. Из Брајниковог пиштоља севнуо је пламен. Војник се ухватио за груди и посрнуо. Пуцањ се огласио болницом као бомба. То није било предвиђено. Пепеу и Брајнику је било јасно да ће се цела болница сјатити у ходник.

Марјета је брзо реаговала. Скочила је из кревета, зграбила болнички мантил, навукла га преко спаваћице и потрчала ходником. Из болничких соба се нико није појављивао. Луда срећа! Однекуд је наишла само једна часна сестра. Запрепашћено је гледала за људима који су грабили према излазу.

Чим је чуо пуцањ, вратар се машио руком за телефон. Петер, чије је задужење било да мотри баш на њега, одмах је упао у вратареву кућицу и истргао му телефонску слушалицу из руку. Кад је уперио пиштољ на њега, уплашени човек склизнуо је са столице и сакрио се под сто!

У неколико скокова Марјета, Брајник, Пепе и Албин прешли су простор који их је делио од излаза из болнице. Улетели су у жути аутомобил и такси пошто им се придружио и Петер и изгубили се у граду.

Марјета је била слободна. Цвеће које су јој Брајник и Пепе донели није стигла ни да погледа. А волела је цвеће.

М. Тодоровић

МОДНИ ДЕТАЉИ ЗА НОВУ ГОДИНУ

КУТАК ЗА ДЕВОЈЧИЦЕ

Ускоро ће Нова година и већ се чује оно неизбежно: Шта да обучем? Ако нисте при новцу или немате времена за пробе код кројачица ви и сами можете изменом или додавањем неких детаља од прошлогодишње хаљине добити нову.

На цртежу 1 је модерна хаљина са широком органдинском крагном. Таквом крагном можете украсити и раније сашивену дугачку хаљину. Исеците два круга од органдина, један треба да буде нешто већи од другог, и у средини сваког круга направите отвор кружног облика чији обим треба да одговара облику вашег деколтеа. Крагну оивичите украсном граком, а на груди ставите цвет. Ако баш желите да будете обучени по последњој моди онда ,уколико је хаљина дугачка до земље, скратите је до чланка на нози.

Једнобојну, дугачку, уску хаљину освежићете ако преко ње сашијете шарену тунику (црт. 2). Ако је доња хаљина од свиле лепо ће изгледати ако туника буде од броката. Испод груди завежите дугачак појас који треба да се веже на леђима.

На цртежу 3 је приказана хаљина која нешто испод струка има фалтану сукњу од воала (или неког другог провирног материјала) и украс — цвет на грудима. Воал треба да је исте боје као и хаљина.

Цртежи 4 и 5 приказују два детаља који веома лепо могу да замене класичан накит. На ивице широке сомотске траке (трака треба да буде дугачка толико да је једном обавијете око врата) нашијте копчице да бисте могли да је закопчате, а на саму траку пришијте ланчић (црт. 4). Украс за руку на цртежу 5 је од танке траке која се обавије око прста и око зглоба руке, веже на надланици и тамо где се везује прикачи се цвет.

Фризуру на цртежу 6 могу да носе девојчице са дужом косом. Косу зачешљајте и уплетите у шест танких кикица у које треба да уплетете по једну танку свилену машну. Кикице савијте, па их тако савијене прикупите и повежите у пуњу на потиљку.

НАПРАВИТЕ САМИ

ВАНКЕЛОВ НАСЛЕДНИК

Пре неколико година шведски инжењер Балтазар фон Платен пријавио је патентном уреду у Стокхолму свој изум — »електрични апарат за кретање«, у ствари, мотор сутрашњице чије је решење запрепастило свет.

Ванкелов ротациони мотор уграђен у аутомобил, и заједно с њим не тако давно приказан јавности, није више последња реч технике! Надмашио га је изум једног шведског инжењера за који стручњаци тврде да представља епохално откриће и за који је свет чуо тек пре неколико година.

Изум је пријављен патентном уреду у Стокхолму. Једног дана у овај уред дошао је човек поодмаклих година, достојанственог изгледа и службенику који региструје патенте предао фасциклу на којој је писало: „Електрични апарат за кретање“.

Проналазач — особењак

Службеник је пажљиво прегледао папире. Све је било уредно сложено и на скицама детаљно објашњено. Неки појмови су га збуњивали али није било његово да суди о томе.

— Име? — подигао је поглед са формулара чије је рубрике почео да попуњава.

— Балтазар фон Платен! — одговорио је човек. **— Инжењер Платен!**

Пошто је узео још неке податке, завео је проналазак у матичну књигу и предао фасциклу у депо. не слутећи да је инжењер Платен познати и признати проналазач.

У свету технике одавно су га запазили: његов апсорпциони хладњак и машина за производњу вештачких дијаманата представљали су малу техничку револуцију.

Платен је био тих, ненаметљив, веома некомуникативан, познат као особењак који се ретко појављивао у јавном животу.

Покретање свако возило

Фасцикла са документацијом Платеновог мотора није дуго чамила у рафовима патентног уреда. **Свету је ускоро објављена сензационална вест: електрични апарат за кретање Балтазара фон Платена епохално је откриће!** Ово је обелоданио нико други до шведски аутомобилски концерн „Волво“ који је од старог инжењера откупио право да у својој индустрији користи овај изум. Платен је одмах потписао уговор са „Волвоом“ по којем му припада половина прихода од продаје права на производњу његовог мотора у целом свету! **Колико је то богатство, тешко је у овом тренутку замислити јер ће његов „електрични апарат“, ако буде прихваћен, покретати у будућности свако возило у води, ваздуху и на земљи!**

Из касе „Волвоа“ Платен је већ добио милионе шведских круна на име откупа изума. То и није много ако се зна да је 1922. године Платен продао патент свог апсорпционог хладњака фирми „Електролукс“ за 500000 шведских круна!

»Колумбово јаје«

Нови мотор је агрегат, боље рећи грејач. Њега побуђује на рад течни гас. Грејач греје, али за ову прилику систем металних опруга од специјалне легуре. И сада се наилази на главни и једини проблем: како грејати металне опруге а да један њихов крај увек остане хладан. Јер само тако (на разлици у температури тих металних опруга) може настати електрична енергија која се потом преноси на мале електричне моторе смештене на сваком од четири аутомобилска точка.

Агрегат може побуђивати на рад и обичан бензин. Међутим, без обзира да ли се ради о течном гасу или бензину, њихова количина потребна да кола пређу 100 километара једва да износи око 300 грама за разлику од данашњих аутомобила средње класе који потроше читавих 10, па и 15 литара прелазећи исту раздаљину! Колика је то уштеда у гориву у оквиру светске годишње потрошње тешко је и замислити, а у томе заправо и јесте вредност Платеновог мотора. Поред тога његов мотор, предвиђен да стоји у предњем делу аутомобила, бар упола је мањи и лакши од садашњих бензинских. Сваки точак будућег „Волвоовог“ аутомобила покретаће по један мали електромотор смештен у близини зглоба. Електрична енергија коју они добијају довољна је да аутомобил развије брзину која нимало не заостаје за максималном брзином најмодернијих кола.

Ради се, дакле, о мото-

Те

фар

Рељефи на пирамидама, ако се пажљиво посматрају, показују једно мало познато лице живота оних за које су биле сазидане. Звучи невероватно, па ипак — живот фараона је био напоран!

На тим рељефима детаљно је приказан фараонов дан, онај свакидашњи, као и свечани, у време неке церемоније, параде или светковине. А све је то подразумевало веома строга правила којих се „божји изасланик на Земљи“ придржавао до у танчине, никада не одступајући од онога што се сматрало законом, јер то би било — испод његовог краљевског достојанства!

Кип Рамзеса II који се данас налази у музеју у Каиру

Владар с говеђим репом

Већ само устајање ујутру представљало је ритуал, готово церемонију. У доба Рамзеса, на пример, владару су прво долазили бријачи, маникири и педикири, а тој јутарњој тоалети морали су да присуствују сви чланови његове породице.

Фараон је затим приступао читању поште, па купању. Тек онда је долазило на ред облачење. Он је, разуме се, и по свом спољашњем изгледу морао да се разликује од свих поданика, па ни они највиши достојанственици нису смели да буду одевени као он нити да по било чему подсећају на њега. Било је незамисливо да се владар у јавности покаже — гологлав. Зато му је на располагању био богат избор перика, капа, шлемова и круна, а шта ће ставити на главу, зависило је од прилике.

Ако је присуствовао војној паради, носио је обли шлем плавичасте боје, гладак и сјајан, украшен на предњем делу златном краљевском дијадемом. За свечаније прилике и светковине, стављао је на главу једноструку или двоструку круну, што је зависило од тога колико је прилика значајна. Двострука круна имала је и спреда и позади неку врсту продужетка, са којих су полазиле златне траке и витице.

Најсвечанија фараонова „фирзура“, какву је правио само за изузетне

ру који директно претвара топлотну у електричну енергију. Несхватљиво је да се метална опруга греје тако да у исто време један њен крај буде ужарен а други хладан, јер се по закону физике топлота шири на све делове метала. Проблем је изгледао нерешив, али фон Платен му је доскочио. Успео је да дође до легуре која тешко проводи топлоту па она, „путујући кроз опругу", толико губи јачину да при крају опруге више и не постоји! У том је тајна његовог открића, или проналаска „Колумбовог јајета", како многи данас називају то откриће.

Познаваоци технике знају, међутим, да идеја о претварању топлотне у електричну енергију није новост и да је још пре двеста година немачки физичар Јохан Зибек утврдио принцип по којем се загревањем и наглим хлађењем металног колута може добити електрична енергија. Знао је то и фон Платен и упорним дугогодишњим трагањем премостио је онај закон физике.

„Волво" је одушевљено прихватио изум и у његовим лабораторијама у Калесјону већ су направљена четири прототипа новог мотора.

Балтазар фон Платен и даље станује у својој вили у Истаду. Ретко с ким жели да разговара. Причљив је једино кад се поведе реч о порезницима. „Они забадају нос чак и у џеп поштеног човека!", има обичај да каже, мислећи вероватно на велики износ пореза који мора да исплати држави од својих тантијема.

М. Тодоровић

ОКРЕНУТИ ЋУРАК НАОПАКО

У жељи да се домогне краљевске круне, Шарл Емануел, војвода од Савоје и зет шпанског краља Филипа II, везивао се час за Шпанију, а час за Француску. У тој превршљивости много му је помагао његов путни огртач. Али, то није био једноставан, свакодневни огртач: овај је с једне стране био бео а с друге црвен. Кад је прилазио Французима окретао је белу страну огртача. Међутим, ако би ситуација у односима са Француском постала за њега неповољна, извртао би огртач, црвена боја би била споља и војвода је прелазио Шпанцима.

Ово често превртање капута постало је синоним за променљивост у мишљењу и расположењу. И у нашем народу постоји изрека „Окренути ћурак наопако", што је, кад би се љутио, чинио и Марко Краљевић.

ЗНАЊЕ У ПРСТУ

Често се чује да неко има знање „у малом прсту". Одакле потиче ова изрека?

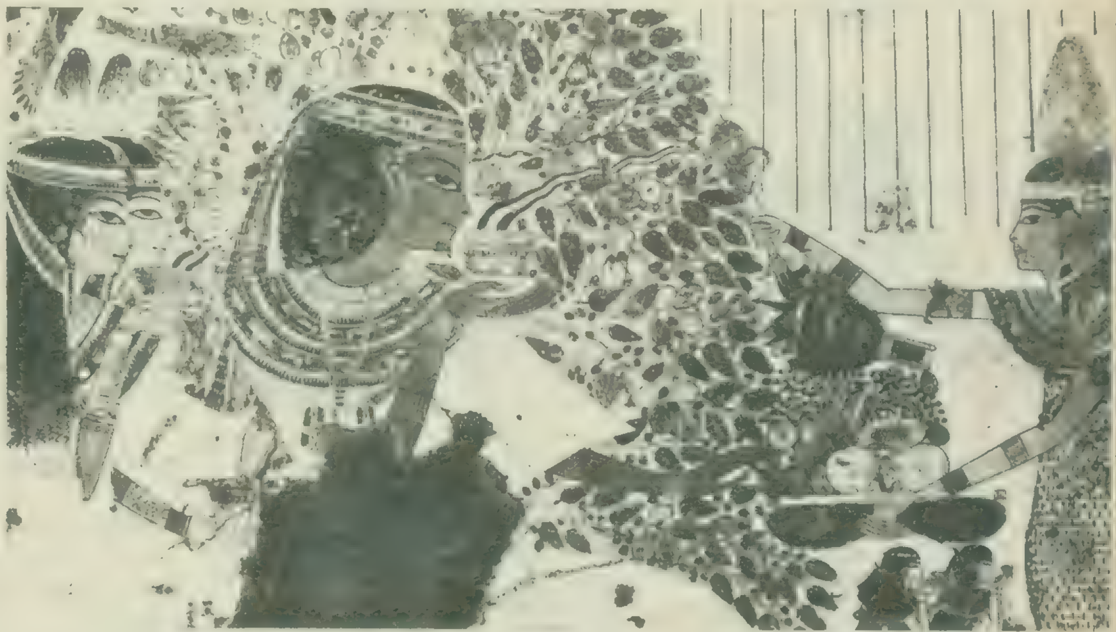
У старом Риму клесари мермера врхом нокта су зналачки и пажљиво проналазили мермерну „жилу" у камену којом се камени блок цепао правилно и вешто. Без проналажења мермерне жиле каменоресци би с муком и несигурно обрађивали камен, а да би се она пронашла најважнији је био прст и нокат.

Од тог времена је и остала изрека „у прсту" или „у малом прсту".

ешики дани аона

Једна од омиљених жена Рамзеса III направила је почетничку грешку: увукла је у заверу превише људи и неко је владару дошапнуо шта се спрема.

прилике, звала се **атеф**, а састојала се од врсте високе капе, са златним витицама које су се спуштале наниже. Рогови су још били украшени птичјим перима, а да би све то остало на глави, фараон је у току целе светковине морао да буде готово непокретан, као нека циновска лутка.

Тоалета за церемонију подразумевала је и — лажну браду од чистог злата, чије су нити обично биле уплетене у дуге витице. Основни део фараонове одеће била је, као и код осталих Египћана, нека врста прегаче. Али, краљевска прегача је набирана и прикупљана у струку великом копчом од неког племенитог метала, богато украшеном хијероглифима. Она се понекад трапезасто ширила испод струка, а тај део могао је бити израђен и од метала. **На леђима је фараон носио — говеђи реп!**

Златан накит у облику фасаде храма фараони су носили на свечаностима

Као да већ све ово није било довољно — и довољно тешко — фараон се богато украшавао накитом. **Обавезно је око врата стављао златне огрлице, тешке и по неколико килограма, а преко њих, обешен о двоструки ланац, висио је накит у облику фасаде храма. На рукама је носио најмање по три пара наруквица. Често је преко свега овога облачио дугу хаљину од лаке, прозирне тканине, коју је у струку везивао истим таквим појасом.**

Казна само за мушкарце

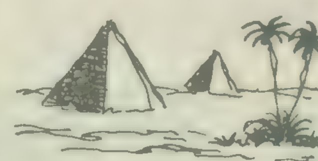
У обичним приликама, када није било церемонија ни светковина, фараон се после сблачења препуштао шетњама, забавама или лову где је, као и у рату, опет морао да буде — изнад свих својих поданика: бољи, снажнији, успешнији. Зато се већ од најранијег детињства припремао физички и психички за те задатке. Данас би се рекло, почињао је од малих ногу да „тренира" како би са осамнаест година стасао у правог атлету. Те фараонове вежбе биле су употпуњене и посебним режимом исхране, баш као што и данас раде врхунски спортисти!

А када би навршио осамнаест година, како је забележено у поемама, подразумевало се да поседује толику снагу да нико осим њега није био у стању да затегне његов лук, нити да га сустигне у трци. Лекари који су испитивали неке мумије фараона, запањени њиховом телесном конструкцијом, закључили су да су то морали бити људи невероватне снаге.

На старим египатским рељефима приказани су подвизи фараона у лову. Тако сазнајемо да је Рамзес III, на пример, у једном дану убио антилопу, дивљег бика и три лава, а Менкепере и његова свита савладали су ни више ни мање него — двадесет подивљалих слонова.

Фараон је увек обедовао у кругу породице. Судећи по писаним документима из тих времена био је то повећи круг. Јер, фараони су имали више жена, па је тако Рамзес II био отац сто шездесет и два детета!

Оволика породица, и поред строгих правила понашања, тешко је могла да живи без икаквих трзавица. Тако је забележена завера у фараоновом харему која је избила при крају владавине Рамзеса III. Сковала ју је једна од његових омиљених жена по имену Тија која је желела да свргне Рамзеса III и на престо доведе свог најстаријег сина Пентаура. Успела је да у заверу увуче неке од најближих фараонових великана.

Али, Тија је направила почетничку грешку: увукла је сувише људи у подухват и — неко је дошапнуо фараону шта се спрема. Овај је умео да се освети: најпре је вође завере — само мушкарце — казнио тако што је дао да им се одсеку уши и носеви, а онда их је оставио затворене у једној просторији, сасвим саме, али са ножем надохват руке...

М. К.

БИМ И БУМ
JOE MUSIAL

ХА! ОВО ЈЕ ЖИ-ВОТ!
КЛО КЛО
АХА! НЕМА ОНИХ ХИЈЕНА И ЊИХОВИХ МАЈМУН-ЛУКА!

А ТО ЗНАЧИ МИР... БЛАЖЕ-НИ МИР!
КАПЕТАНЕ, У ПРАВУ СИ ХИ-ЉАДУ НАСТО! А САД... ДО-ДАЈДЕР ТАЈ КРЧАГ!

АХ-Х-Х! ОТ-КАД ОВАКО НИСАМ УЖИ-ВО У МИРУ И ТИШИ-НИ!
ТАКО ЈЕ ТО КАД БИМА И БУМА НЕМА У БЛИЗИНИ! К'О ДА СМО У РАЈУ, ДЕБЕЉ-КО!

ХЕЈ, ЈАРЧЕ! ВРАЋАЈ ТАЈ КРЧАГ! СВЕ ЋЕШ ПОЛО-КАТИ!
НЕ, НАЗИ-ВАЈ МЕ ЈАРЦЕМ, ТИ ТРБО-ЊО, ИНА-ЧЕ...
ЗАБУКО-ВАНА

ШТА ИНА-ЧЕ? ДА НЕ-ЋЕШ СЛУ-ЧАЈНО ДА СЕ БИЈЕШ ЈАРЕЋА БРАДО?
И 'ОЋУ... АКО МЕ БУДЕШ ВРЕЂАО, МЕШИНО НИЈЕД-НА!

ЈАРАЦ! ЈАРАЦ! ЈАРАЦ!
МЕШИНА! МЕШИНА! МЕШИНА! МЕШИНА!

ЈАО
ЕВО ТИ, ЈАРЧЕ, КУКУ МОЈЕ ОКО! ДЕБЕЛИ!
ИЈУФ! ПА ТО СУ КА-ПЕТАН И ИНС-ПЕК-ТОР!

ШТО ЈЕ ДИВ-НО КАД ЈЕ ТИШИНА!
ЈАРАЦ
МЕШИНА

ШРАФКО

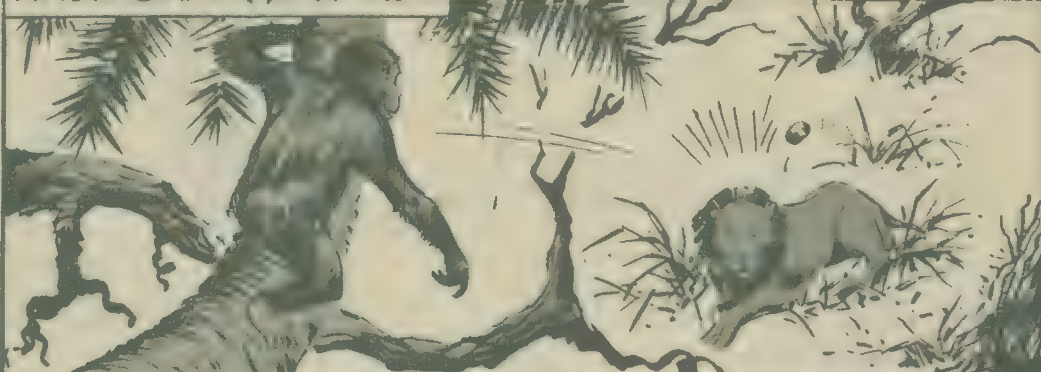

ТИШЕ! УШЛИ СМО У ТРАГ ЈЕД-НОМ МЕДВЕ-ДУ!
vukojev

У ЏУНГЛИ

ШИМПАНЗО СЕ УПРАВО ПРОБУДИО...

ДОГОДИЛО СЕ ТО У СЕЛУ ШАНГРИ-ЛА, У СРЦУ АФРИКЕ...

ЗНАТЕ ЛИ ШТА ПРЕДСТАВЉА ТА СТАТУА, ПЕГИ?

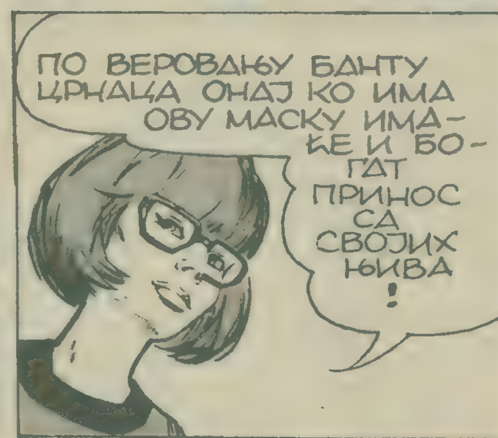
ДА! ОВО ЈЕ ИДОЛ КОЈИ СЛУЖИ КАО ЗАШТИТА ОД ЗЛИХ СИЛА!

НАПРАВЉЕН ЈЕ ОД ЗЛАТА И ДРАГОГ КАМЕЊА!

ДОК ЈЕ АРХЕОЛОГ ПЕГИ, КОЈА СЕ ПРИДРУЖИЛА ЛОВЦИМА, ПРОСЛАВЉАЛА ОВАЈ СРЕКАН ТРЕНУТАК...

...НЕОБИЧАН ПРЕДМЕТ ПРИВУКАО ЈЕ МАЈМУНА.

А САДА ЋУ ВАМ ПОКАЗАТИ ШТА САМ ПРОНАШЛА ПРЕ ТРИ МЕСЕЦА...
...ДОК ЈОШ НИСАМ ВАС СРЕЛА...

ОВО ЈЕ МАСКА КОЈА ПРЕДСТАВЉА АНТИЛОПУ!

ПО ВЕРОВАЊУ БАНТУ ЦРНАЦА ОНАЈ КО ИМА ОВУ МАСКУ ИМАЋЕ И БОГАТ ПРИНОС СА СВОЈИХ ЊИВА!

ХЕЈ! ПОГЛЕДАЈТЕ!

НЕ! ОВО ЈЕ БИО МОЈ НАЈДРАГОЦЕНИЈИ ПРОНАЛАЗАК!
МОЖДА ЈОШ НИЈЕ СВЕ ИЗГУБЉЕНО!

ПОЈУРИЛИ СУ ЗА МАЈМУНОМ...

АЛИ, ИСПРЕД ЊИХ СЕ ОДЈЕДНОМ СТВОРИО ЛАВ...

НЕ МРДАЈТЕ!

ЧИМ ЈЕ ОДЈЕКНУО ПУЦАЊ, ЛАВ ЈЕ ПОЈУРИО НАТРАГ У ШУМУ...
БАНГ!

ПАМЕТАН НЕКИ ЛАВ! СИГУРНО ЈЕ ВЕЋ ВИДЕО ПУШКУ КАД ЈЕ СЕ ТОЛИКО БОЈИ!

ЗА ТО ВРЕМЕ ШИМПАНЗО ЈЕ ОДЛУЧИО ДА СКОЧИ СА ДРВЕТА...

АЛИ, УМЕСТО НА ЗЕМЉИ, НАШАО СЕ НА ЛЕЂИМА КРОКОДИЛА...

БИЛА ЈЕ ТО ПРИПИТОМЉЕНА ЖИВОТИЊА ЈЕДНОГ ДОМОРОЦА, ЧЛАНА ЕКСПЕДИЦИЈЕ У СЕЛУ ШАНГРИ-ЛА...

ГЛЕ! МАЈМУН!

ЈОШ НЕКО ЈЕ УГЛЕДАО ШИМПАНЗА.
УХВАТИМО ТОГ МАЈМУНА, ПИЈЕРСЕ!
ДА ПОКУШАМО, ПРОФЕСОРЕ!

ОВУДА ЈЕ ПРОШАО!
МОРАМО ГА УХВАТИТИ!

ПОЛАКО, ПИЈЕРСЕ! ОВДЕ ЈЕ НЕГДЕ!
САД СЕ САМО ТРЕБА ПРИТАЈИТИ!

ЗАВЛАДАЛА ЈЕ ТИШИНА И МАЈМУН ЈЕ МИСЛИО ДА СУ ЊЕГОВИ ГОНИОЦИ ОТИШЛИ, АЛИ...

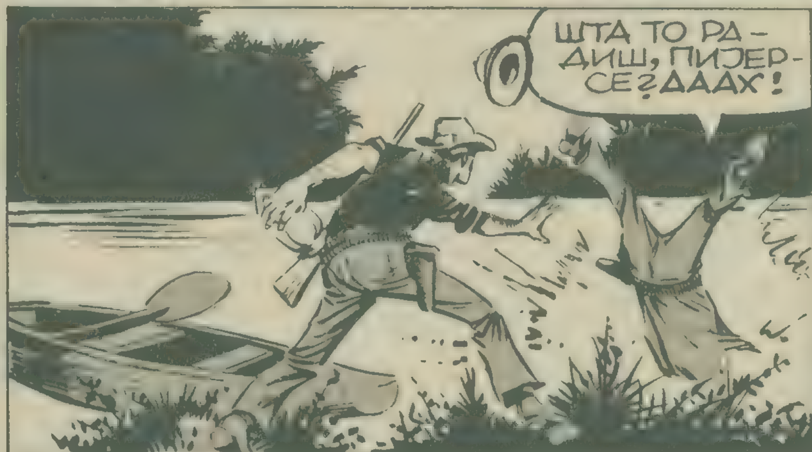

ЕНО ВАШЕГ МАЈМУНА, ПРОФЕСОРЕ!
БАНГ!

АЛИ, ШИМПАНЗО ЈЕ БИО САМО РАЊЕН И УСПЕО ЈЕ ДА ПОБЕГНЕ...

ПОГЛЕДАЈ ШТА ЈЕ МАЈМУН ДРЖАО! ПА ОВО ВРЕДИ ЧИТАВО БОГАТСТВО!
ШТА КАЖЕТЕ?

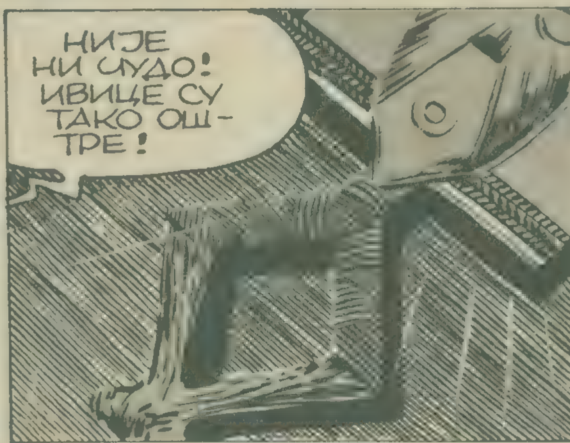

ВРАТИМО СЕ У ЛОГОР! ЖЕЛИМ ДА МАЛО БОЉЕ ПОГЛЕДАМ ОВАЈ КИП!

ДАЈТЕ МИ ТО ПРОФЕСОРЕ!
ШТА?

ШТА ТО РАДИШ, ПИЈЕРСЕ? ААХ!

ЗБОГОМ, ПРОФЕСОРЕ! И ЈА ЖЕЛИМ ДА ПОСТАНЕМ ПОЗНАТ! САДА МИ СЕ ПРУЖИЛА ПРИЛИКА...

УФ! ОГРЕБАО САМ СЕ ДОК САМ ОТИМАО КИП ПРОФЕСОРУ!

НИЈЕ НИ ЧУДО! ИВИЦЕ СУ ТАКО ОШТРЕ!

ПИХ! НИЈЕ ТО НИШТА! ВАЖНО ЈЕ ДА ЋУ УСКОРО БИТИ БОГАТ!

ПРОФЕСОР ГАРЛАНД БИ СЕ СИГУРНО УДАВИО, АЛИ...

У НЕМОГУЋНОСТИ ДА ПОБЕГНЕ, МАЈМУН СЕ ШКУКУРИО КРАЈ ЈЕДНОГ ОСУШЕНОГ СТАБЛА...

ОСТАНИТЕ ТУ!

ГРРРРР!

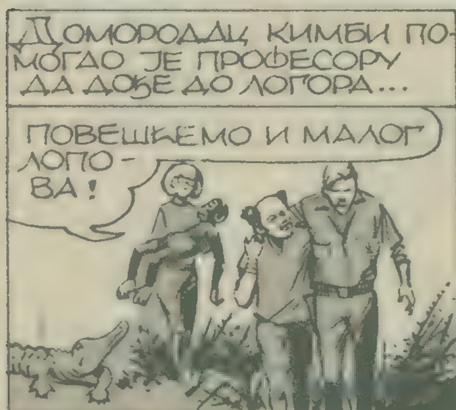

БАНГ!

ШТА СЕ ДОГОДИЛО, ТОНИ?

ПО ДРУГИ ПУТ СМО СЕ СРЕЛИ С ОНИМ ЛАВОМ, А ТУ ЈЕ И ОНАЈ МАЛИ ЛОПОВ...

САМО, ИЗГЛЕДА ДА СЕ СМРТНО ИСПРЕПАДАО ОД ЛАВА!

ДОМОРОДАЦ КИМБИ ПОМОГАО ЈЕ ПРОФЕСОРУ ДА ДОЂЕ ДО ЛОГОРА...
ПОВЕШЋЕМО И МАЛОГ ЛОПОВА!

МЕТЈУ И ТОНИ ПОШЛИ СУ ДА НАЂУ ПИЈЕРСА...
ЧУО СИ ШТА ЈЕ РЕКАО ПРОФЕСОР ГАРЛАНД...

АКО УБРЗО НЕ УХВАТИМО ПИЈЕРСА, ЗАУВЕК ЋЕМО МУ ИЗГУБИТИ СВАКИ ТРАГ!

ЗА ТО ВРЕМЕ...
ХЕ, ХЕ! УСКОРО СЕ ВРАЋАМ У ЕВРОПУ СА ОВИМ БЛАГОМ!
5

УФ! СУНЦЕ БАШ НЕМИЛОСРДНО ПЕЧЕ!

АЛИ, ИЗДРЖАЋУ ВЕК НЕКАКО!

ХЕЈ! ШТА ЈЕ САД ОВО?

СТАТУА РАСТЕ, КАО ДА ЈЕ ЖИВА!

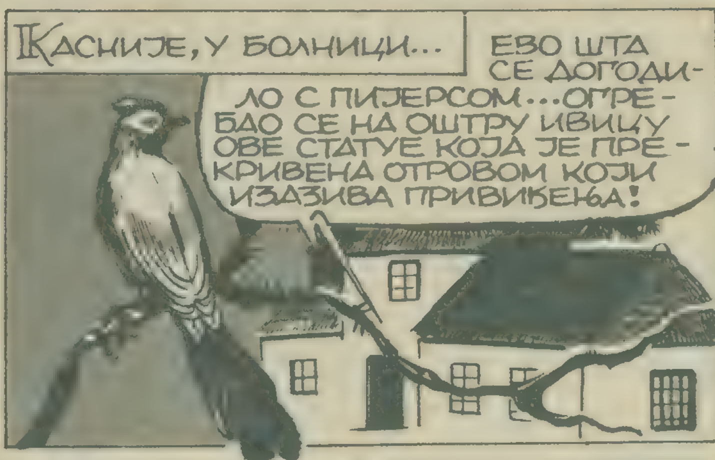
НЕ! НЕЕ! ХОЋЕ ДА ПОТОПИ КАНУ!

И ПОКУШАВА ДА МЕ ГУРНЕ У РЕКУ!

УПОМОЋ!

ХЕЈ! ПОГЛЕДАЈ!
ШТА ЈЕ ТО С ПИЈЕРСОМ?

КАО ДА ЈЕ ПОЛУДЕО!

ХОЋЕ ДА МЕ УДАВИ! ПОМОЗИТЕ МИ!
СМИРИ СЕ, ПИЈЕРСЕ, ТЕБИ НИЈЕ ДОБРО! ПРЕБАЦИЋЕМО ТЕ ДО НАЈБЛИЖЕ БОЛНИЦЕ!

КАСНИЈЕ, У БОЛНИЦИ...
ЕВО ШТА СЕ ДОГОДИЛО С ПИЈЕРСОМ... ОГРЕБАО СЕ НА ОШТРУ ИВИЦУ ОВЕ СТАТУЕ КОЈА ЈЕ ПРЕКРИВЕНА ОТРОВОМ КОЈИ ИЗАЗИВА ПРИВИЂЕЊА!

ПОШТО СУ ДОБРО ОЧИСТИЛИ СТАТУУ, ЧИМ СУ СЕ ВРАТИЛИ У ЛОГОР, МЕТЈУ И ТОНИ СУ ЈЕ ПРЕДАЛИ ПЕГИ...

МЉАЦ, МЉАЦ!
!

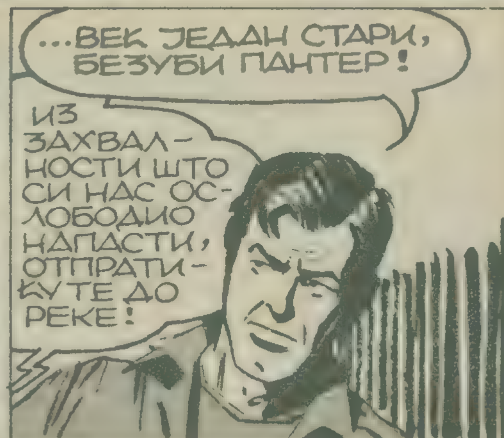
МИСЛИМ ДА ЋЕМО ЗАУВЕК ЗАДРЖАТИ МАЛОГ ЛОПОВА!

МЉАЦ, МЉАЦ!

НЕКОЛИКО ДАНА КАСНИЈЕ...

ПОЗВАО САМ ТЕ ДА ДОЂЕШ ОВАМО ДА БИХ ТИ ЗАХВАЛИО ШТО СИ НАС ОСЛОБОДИО ОНЕ УТВАРЕ!

НИЈЕ БИЛА НИКАКВА УТВАРА...

...ВЕЋ ЈЕДАН СТАРИ, БЕЗУБИ ПАНТЕР!
ИЗ ЗАХВАЛНОСТИ ШТО СИ НАС ОСЛОБОДИО НАПАСТИ, ОТПРАТИЋУ ТЕ ДО РЕКЕ!

УБРЗО...

ХЕЈ! ШТА ЈЕ С ОВИМ? ИЗГЛЕДА ДА МУ НИЈЕ ДОБРО!

ИЗНЕНАДА СЕ ПОЈАВИО НОСОРОГ...

ДОМОРОЦИ СУ ПОКУШАЛИ ДА СКЛОНЕ СВОГ ПОГЛАВИЦУ ИЗА ДРВЕТА, АЛИ ЈЕДАН ОД ЊИХ ЈЕ ИСПУСТИО НОСИЉКУ...

НАСТРАДАЋУ САМО ЗБОГ ТЕ КУКАВИЦЕ!

НА СРЕЋУ, МЕТЈУ СЕ БРЗО СНАШАО...
БАНГ!

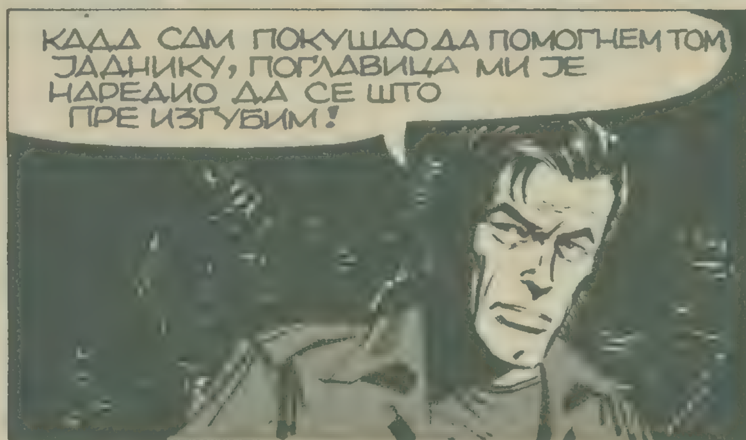

ТЕ ВЕЧЕРИ...

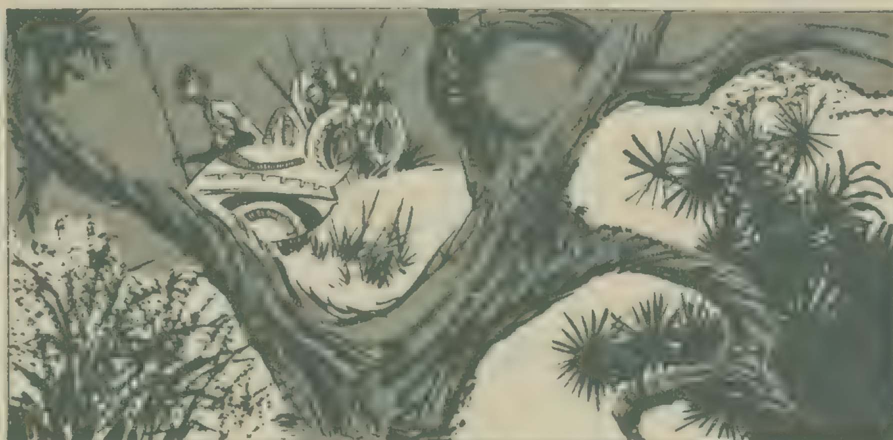

СТИГАО ЈЕ ТОНИ СА БОЛНИЧАРКОМ!

ЧИМ САМ ПРИМИО ТВОЈУ ПОРУКУ ПРЕКО РАДИЈА, УПУТИО САМ СЕ ОВАМО!

...ПОГЛАВИЦА ЈЕ УБЕЂЕН ДА ЈЕ ТАЈ ЈАДНИК КУКАВИЦА! А ЈА ТИ ТВРДИМ ДА ЈЕ ОН ТЕШКО БО-ЛЕСТАН!
И ГДЕ ЈЕ ОН СА-ДА?

ОСТАВИЛИ СУ ГА НА ЈЕДНОМ ПУСТОМ ОСТРВУ НАСРЕД РЕКЕ!

КАДА САМ ПОКУШАО ДА ПОМОГНЕМ ТОМ ЈАДНИКУ, ПОГЛАВИЦА МИ ЈЕ НАРЕДИО ДА СЕ ШТО ПРЕ ИЗГУБИМ!

СТАНИТЕ!

ОВО ЈЕ РИМБО, СИН ПОГЛАВИЦЕ...

НЕЋЕМО ВАМ ДОЗВОЛИТИ ДА ПОМОГНЕТЕ ОНОЈ КУКАВИЦИ!

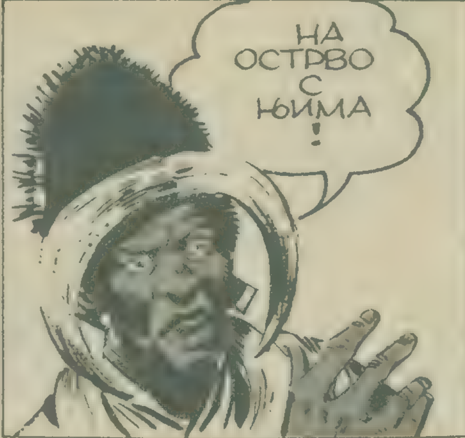

ЗБОГ ЊЕГА ЈЕ ПРЕСТА-ЛО ДА КУЦА СРЦЕ МОГА ОЦА!

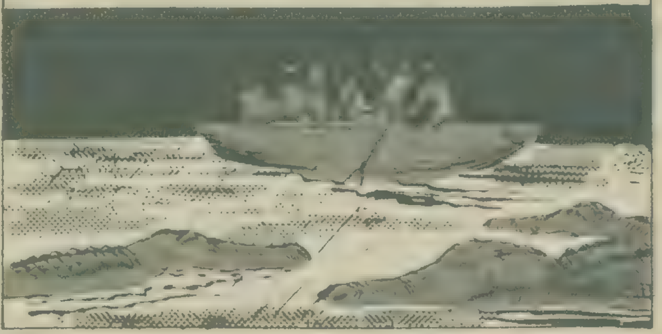

ВЕЖИТЕ ТУ ЧЕЛИЧНУ ПТИЦУ ЛИЈА-НАМА!

НЕ МОЖЕШ НАС ЗА-ДРЖАТИ, РИМБО!

МЕТЈУ ЈЕ ТАДА НАРЕДИО ТОНИЈУ И БОЛНИ-ЧАРКИ РИТИ...
ПЕЊИТЕ СЕ У ХЕЛИКОПТЕР!

АЛИ, ПРЕ НЕГО ШТО СУ СЕ И ПОКРЕНУЛИ...

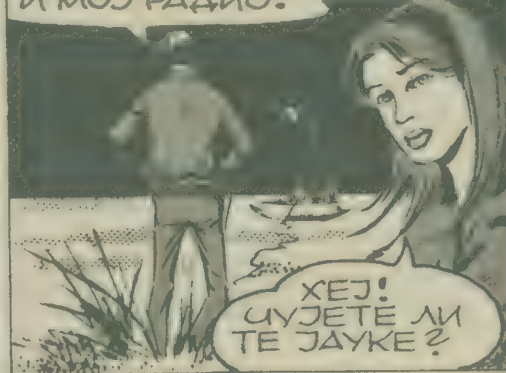

НА ОСТРВО С ЊИМА!

ПОВЕЗЛИ СУ ИХ РЕКОМ КОЈА ЈЕ БИЛА ПУНА КРОКОДИЛА...

САДА САМ ЈА ПОГЛАВИЦА И НИКОМЕ НЕ ПОЛАЖЕМ РАЧУНЕ!
ОДГОВАРАЋЕШ ЗБОГ ОВОГА, РИМБО!

ЕВО ВАМ И ОВА ТОРБА! ОНА НАМ МОЖЕ ДОНЕТИ САМО НЕСРЕЋУ!

БАШ ДОБРО!

МОГЛИ СУ ДА НАМ ОСТАВЕ И МОЈ РАДИО!
ХЕЈ! ЧУЈЕТЕ ЛИ ТЕ ЈАУКЕ?

.. И ЗАИСТА...
ЈАДНИК! БОЛУЈЕ ОД МАЛАРИЈЕ!

РИТА ЈЕ У СВОЈОЈ ТОРБИ ИМАЛА ЛЕКОВЕ И ИНЈЕКЦИЈЕ ПРОТИВ ТЕ БОЛЕСТИ...

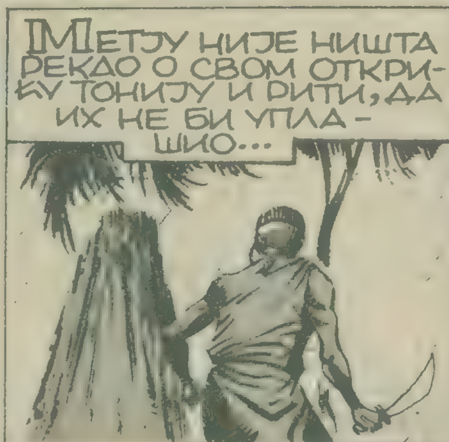

МЕТЈУ И ТОНИ ПОДИГЛИ СУ НАСТРЕШНИЦУ ДА БИ ЗАШТИТИЛИ ДОМОРОЦА ОД КИШЕ...
НАДАМ СЕ ДА ЋЕ ИЗДРЖАТИ!

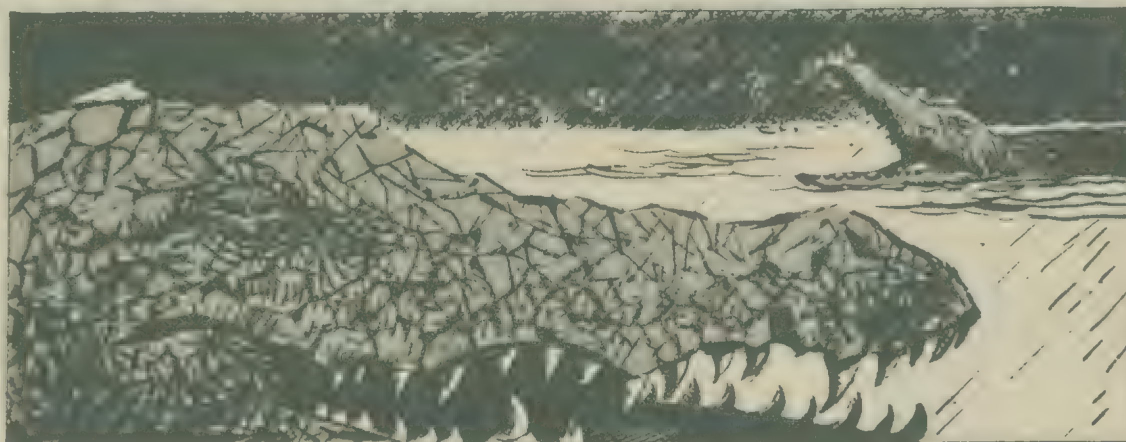

ДОКЛЕ ЛИ ЋЕ НАС ДРЖАТИ ОВДЕ?

МОЖДА НИКАДА И НЕЋЕ ДОЋИ ПО НАС!

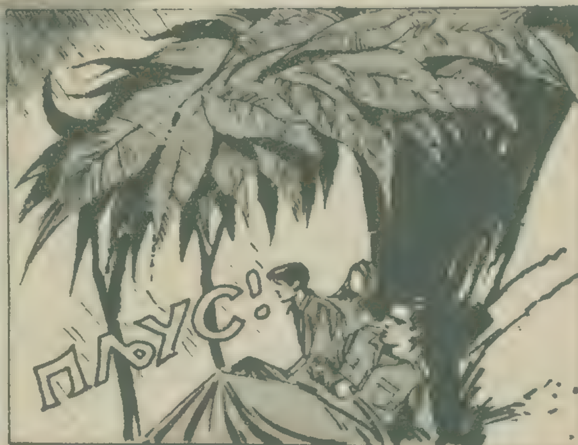

ОВЕ СТЕНЕ СУ НАЈВИШИ ВРХ НА ОСТРВУ...

...ПА ИПАК, ИЗГЛЕДА КАО ДА СУ НЕДАВНО БИЛЕ ПОД ВОДОМ!

ПАЛА ЈЕ НОЋ...
КИША И ДАЉЕ ЛИЈЕ!
АКО УСКОРО НЕ ПРЕСТАНЕ, НАЋИ ЋЕМО СЕ ПОД ВОДОМ!

МЕТЈУ НИЈЕ НИШТА РЕКАО О СВОМ ОТКРИЋУ ТОНИЈУ И РИТИ, ДА ИХ НЕ БИ УПЛАШИО...

РЕКА ЈЕ СВЕ ВИШЕ НАДОЛАЗИЛА. ДОМОРОДАЦ ЈЕ ТО ПРИМЕТИО...

...И МАЛО КАСНИЈЕ...

ПЉУС!

ДОМОРОДАЦ ЈЕ СКОЧИО У ВОДУ!

ШТА ЈЕ ТО НАУМИО?
ВРАТИ СЕ, ПРИЈАТЕЉУ!
КРОКОДИЛИ ЋЕ ГА РАСТРГНУТИ!

ДОМОРОДАЦ ЈЕ САВЛАДАО ПРВОГ КРОКОДИЛА...

УСКОРО МУ ЈЕ ПУТ КА ОБАЛИ БИО СЛОБОДАН...

А РИМБО ТВРДИ ДА ЈЕ ОН КУКАВИЦА!
ДАО БИХ СВЕ ДА ГА ПОГЛАВИЦА САДА ВИДИ!

И РИМБО ЈЕ СВЕ ОВО ПОСМАТРАО СА ОБАЛЕ...

ДАЈТЕ МИ КАНУ ДА СПАСЕМ МЕТЈУА И ЊЕГОВЕ ПРИЈАТЕЉЕ! ОНИ СУ МЕ ИЗЛЕЧИЛИ И ЈА ИМ ДУГУЈЕМ ЖИВОТ!

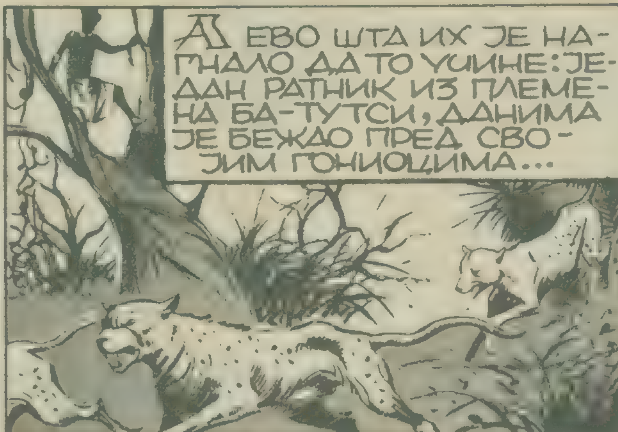
ВИДИМ ДА САМ ПОГРЕШИО! УЗМИ КАНУ И МОЖЕШ ДА СЕ ВРАТИШ К НАМА!

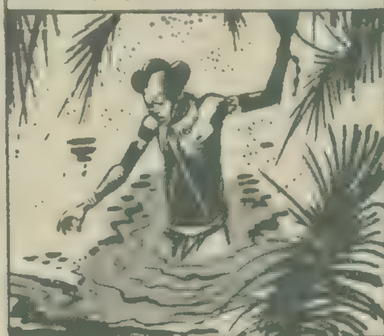
МЕТЈУ, РИТА И ТОНИ НА ВРЕМЕ СУ СЕ НАШЛИ НА ОБАЛИ. ОСТРВО ЈЕ УСКОРО БИЛО ПРЕПЛАВЉЕНО...

ЈАКО ВИШЕ НЕЋЕ ИМАТИ ПРОБЛЕМА С РИБОМ!
САДА НИКО НЕЋЕ МОЋИ ДА КАЖЕ ДА ЈЕ КУКАВИЦА!

УСРЕД АФРИЧКЕ ШУМЕ НАЛАЗИ СЕ СРЕДЊОВЕКОВНИ ЗАМАК...

МЕТЈУ И ТОНИ УПУТИЛИ СУ СЕ КАЊЕМУ...

А ЕВО ШТА ИХ ЈЕ НАГНАЛО ДА ТО УЧИНЕ: ЈЕДАН РАТНИК ИЗ ПЛЕМЕНА БА-ТУТСИ, ДАНИМА ЈЕ БЕЖАО ПРЕД СВОЈИМ ГОНИОЦИМА...

НАИЛАЗИО ЈЕ НА МНОГЕ ПРЕПРЕКЕ У ШУМИ...

ЈЕДНОГА ДАНА УГЛЕДАО ЈЕ НЕКУ СВЕТЛОСТ...

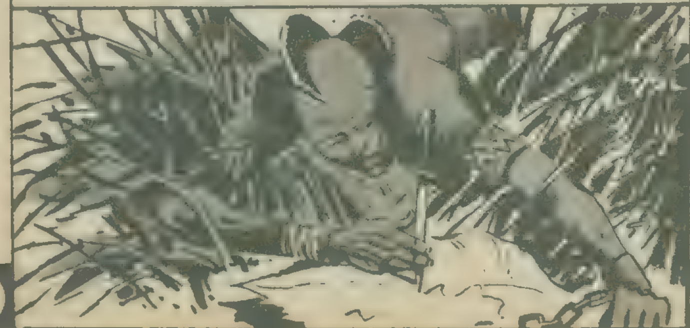

БИО ЈЕ ТО ЛОГОР КОЈИ СУ ПОДИГЛИ МЕТЈУ И ТОНИ...

КРЦКАЊЕ ГРАЊА ТРГЛО ЈЕ МЕТЈУА...
СТОЈ!

ШТА СЕ ДОГОДИЛО?
НЕКО НАС ЈЕ НАПАО?

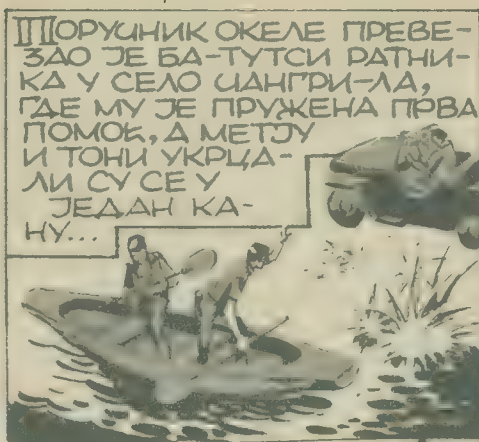

ДАЈТЕ МИ НОЖ... И ЈЕДАН ЛИСТ СА ДРВЕТА...

ДОМОРОДАЦ ЈЕ НЕШТО УРЕЗАО НА ЛИСТ КОЈИ МУ ЈЕ ПОСЛУЖИО КАО МАПА...

УБРЗО...
ЈАДНИК! ПОТПУНО ЈЕ ИСЦРПЉЕН! ОНЕСВЕСТИО СЕ!
ДАЈТЕ ДА ВИДИМ ТУ МАПУ!

МИСЛИМ ДА ЗНАМ ГДЕ СЕ ОВО НАЛАЗИ! ТО ЈЕ МОЧВАРАН ПРЕДЕО...

ПОГЛЕДАЈТЕ ЊЕГОВА ЛЕЂА! НЕДАВНО СУ ГА ШИБАЛИ! ТО МОРА ДА СУ ТРГОВЦИ РОБЉЕМ!

ПОРУЧНИК ОКЕЛЕ ПРЕВЕЗАО ЈЕ БА-ТУТСИ РАТНИКА У СЕЛО ШАНГРИ-ЛА, ГДЕ МУ ЈЕ ПРУЖЕНА ПРВА ПОМОЋ, А МЕТЈУ И ТОНИ УКРЦАЛИ СУ СЕ У ЈЕДАН КАНУ...

ТАКО СУ ПОСЛЕ ТРИ ДАНА СТИГЛИ У МОЧВАРНИ КРАЈ ГДЕ СЕ НАЛАЗИЛА СРЕДЊОВЕКОВНА КУЛА...

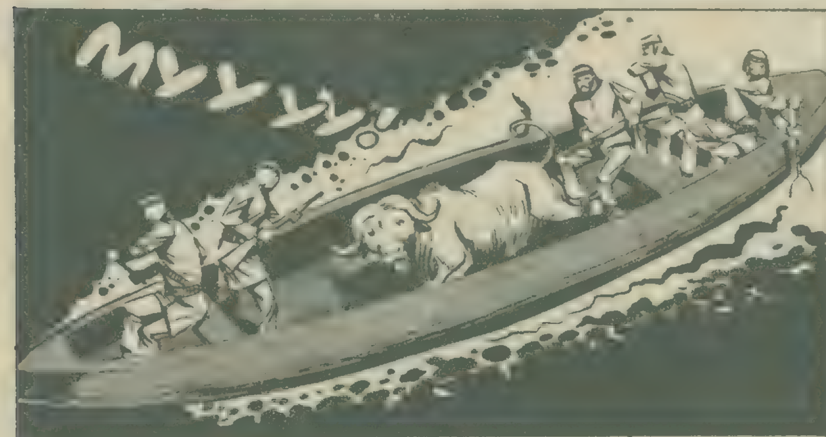

МЕТЈУ, ЧУЈЕШ ЛИ НЕШТО?
ДА! ТО СУ УЗВИЦИ ВЕСЛАЧА!

УЕЕЕЕЕЕЕ!
УЕЕЕЕЕ!

ЧАМАЦ СЕ ЗАУСТАВИО ПРЕД УЛАЗОМ У ЗАМАК...
ТР

ШТА ДА РАДИМО, МЕТЈУ?
ТРЕБАЛО БИ ДА ОБАВЕСТИМО ВЛАСТИ О ОВОМЕ!..

...АЛИ, ВОЛЕО БИХ ДА ПРВО САМ ВИДИМ ШТА СЕ КРИЈЕ ИЗА ТИХ ЗИДИНА?

МУУУУ...

КАДА ЈЕ ПАЛА НОЋ
АКО СЕ НЕ ВРАТИМ ЗА ЈЕДАН САТ, ВРАТИ СЕ У СЕЛО И ОБАВЕСТИ ВЛАСТИ, ТОНИ!
ВИШЕ БИХ ВОЛЕО ДА КРЕНЕМ С ТОБОМ!

ТАКО ЈЕ ТОНИ ОСТАО У ЧАМЦУ ДА ЧЕКА МЕТЈУА...

ДОБРО ЈЕ ДА САМ ПОНЕО ОВУ ТЕЧНОСТ КОЈА ОДБИЈА КРОКОДИЛЕ!

МЕТЈУ ЈЕ САЗНАО ЗА ТУ ТЕЧНОСТ ОД МЕРИ ПАРСОН, КУВАРИЦЕ ИЗ СЕЛА ШАНГРИ-ЛА...
!

ИЗГЛЕДА ДА НЕЋУ ИМАТИ ТЕШКОЋА... ЕВО УЛАЗА!

НОЋ ЈЕ, А НИКО НЕ СПАВА! ЧУЈУ СЕ НЕКИ ПОВИЦИ!

МЕТЈУ СЕ ПОПЕО НА ЗИДИНЕ...

ТАДА ЈЕ УГЛЕДАО НЕОБИЧАН ПРИЗОР...

НЕКА ПОЧНЕ ПРЕДСТАВА, АХМЕДЕ!
ДА, КОНВЕЈЕ!

ЕВО... ОВИМ ЋЕШ СЕ БРАНИТИ!

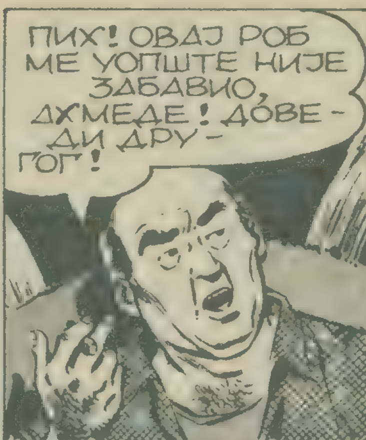

РОБ ЈЕ УПЛАШЕНО ПОГЛЕДАО КА ЈЕДНИМ ВРАТАНЦИМА...

...КОЈА СУ СЕ ИЗНЕНАДА ОТВОРИЛА...

ЖИВОТИЊА ЈЕ ЈУРНУЛА НА НЕСРЕЋНОГ ЦРНЦА...

МА КОЛИКО БИО ХРАБАР, ТЕШКО ДА ЋЕ СЕ ЖИВ ИЗВУЋИ ОДАВДЕ!

ЦРНАЦ ЈЕ БАЦИО КОПЉЕ...

ПИХ! ОВАЈ РОБ МЕ УОПШТЕ НИЈЕ ЗАБАВИО, АХМЕДЕ! ДОВЕДИ ДРУГОГ!

ЦРНАЦ ЈЕ ВЕЋ ВИДЕО СВОЈ КРАЈ...

МЕТЈУ ВИШЕ НИЈЕ МОГАО ОВО ДА ПОСМАТРА...
БАНГ! БАНГ!

ЖИВОТИЊА СЕ СРУШИЛА СМРТНО ПОГОЂЕНА...

ХЕЈ! КО ЈЕ ТО ПУЦАО?

ЈЕСУ ЛИ ОТКРИЛИ МЕТЈУА?

У ТОМ ТРЕНУТКУ...
КАНУ СЕ ЉУЉА! ТО МОРА ДА ЈЕ КРОКОДИЛ!

ДОБРО ЈЕ ДА САМ ПОНЕО РЕВОЛВЕР!

А САД ДА СЕ ШТО ПРЕ УДАЉИМ ОДАВДЕ! ШТА ЛИ ЋЕ БИТИ С ОНИМ ЈАДНИКОМ?

НА ЦРНЦА САДА НИКО НИЈЕ ОБРАЋАО ПАЖЊУ...
ПРЕТРАЖИТЕ ЗАМАК! УХВАТИТЕ ТОГ КОЈИ ЈЕ ПУЦАО!

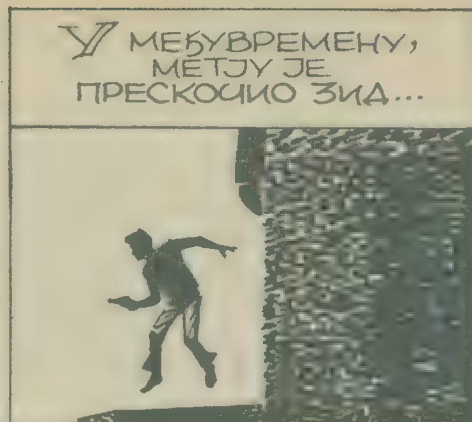
НАРЕЂЕЊЕ ЈЕ ОДМАХ ИЗВРШЕНО...

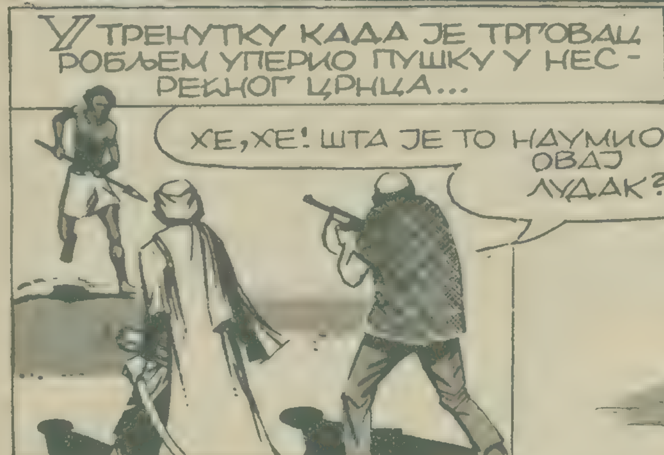
ИЗНЕНАДА...

ЗА ТО ВРЕМЕ...
ОХ! ТО СИ ТИ, КИМБИ!

ПОРУЧНИК ОКЕЛЕ МИ ЈЕ ИСПРИЧАО ШТА СЕ ДОГОДИЛО, ПА САМ ДОШАО ДА ВАМ ПОМОГ-НЕМ!

У МЕЂУВРЕМЕНУ, МЕТЈУ ЈЕ ПРЕСКОЧИО ЗИД...

У ТРЕНУТКУ КАДА ЈЕ ТРГОВАЦ РОБЉЕМ УПЕРИО ПУШКУ У НЕС-РЕЋНОГ ЦРНЦА...
ХЕ, ХЕ! ШТА ЈЕ ТО НАУМИО ОВАЈ ЛУДАК?

НЕ ПРИ-ЛАЗИ МИ!

АААХ!

АХМЕД И ОСТАЛИ ПРЕТРАЖИЛИ СУ СВАКИ КУТАК ЗАМКА И НЕ СЛУ-ТЕЋИ У КАКВОЈ ОПАСНОСТИ СЕ НА-ЛАЗИ ЊИХОВ ГОСПОДАР...

АЛИ, ЈЕДАН ОД СТРАЖАРА...
ШТА? ГОСПОДАР ЈЕ У ОПАСНОС-ТИ!

НЕЋЕТЕ ИЗВУЋИ ЖИВУ ГЛАВУ ОДАВДЕ!
ВАРАШ СЕ! И ТИ ЋЕШ ПОЋИ С НАМА!

НЕ СМЕМ ДА ПРОМАШИМ!

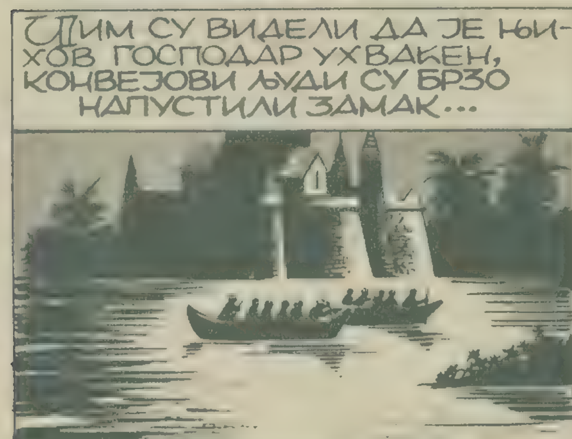

ХЕЈ, ПРИЈАТЕ-ЉУ! БАЦИ ТУ ПУШ-КУ!
ШТАА? КРО... КРОКОДИЛ КОЈИ ГОВО-РИ!

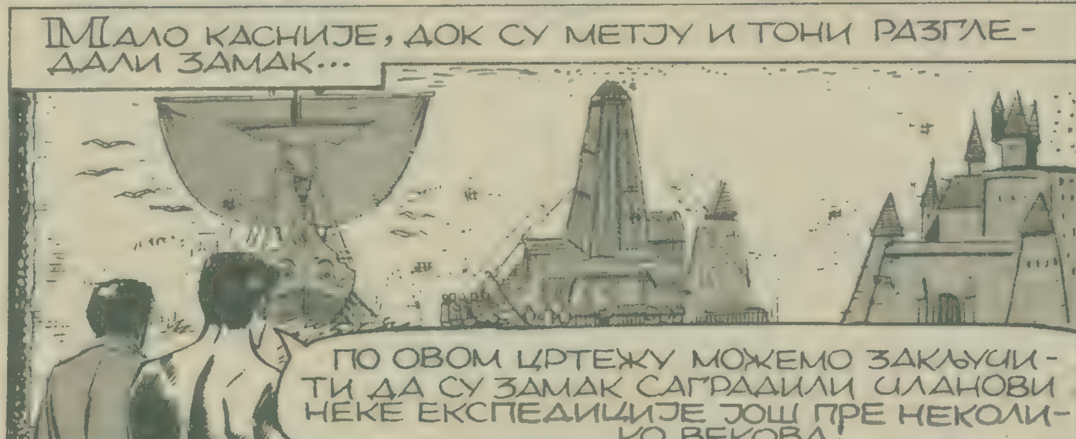

ЈА САМ БОЛЕС-ТАН! ПРИВИЂА МИ СЕ!

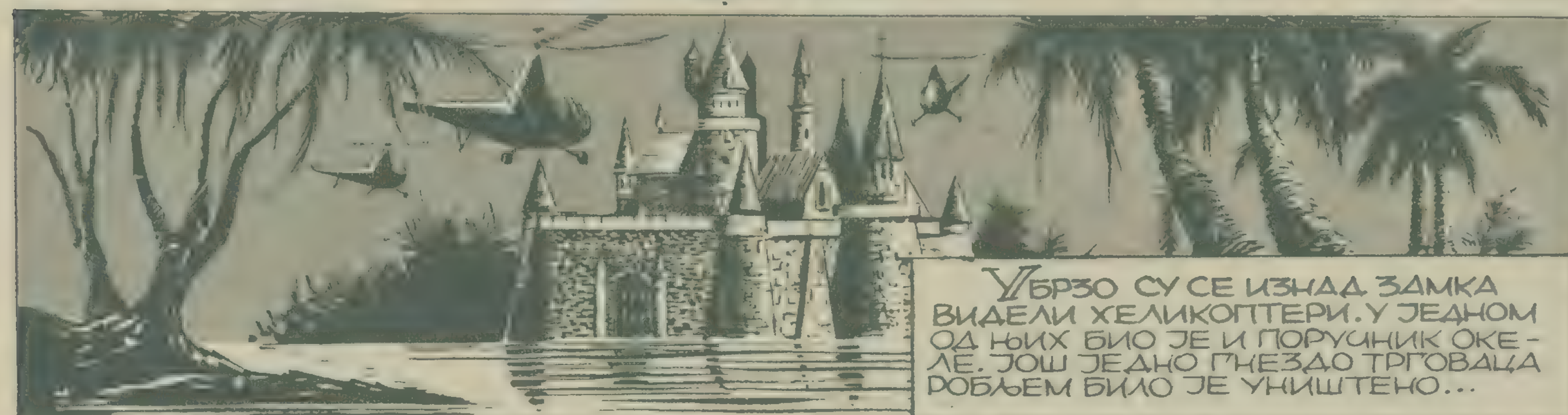

СЈАЈАН СИ, КИМБИ! СТРАЖАР НИЈЕ НИ ПРИМЕТИО ДА ТИ СТО-ЈИШ ИЗА КРОКОДИЛА И ГОВО-РИШ!

УСКОРО СУ СВИ РОБО-ВИ ОСЛОБОЂЕНИ...

САЧЕКАЋЕМО ОВДЕ ПОРУЧНИКА И ПРЕДАТИ МУ КОНВЕЈА!

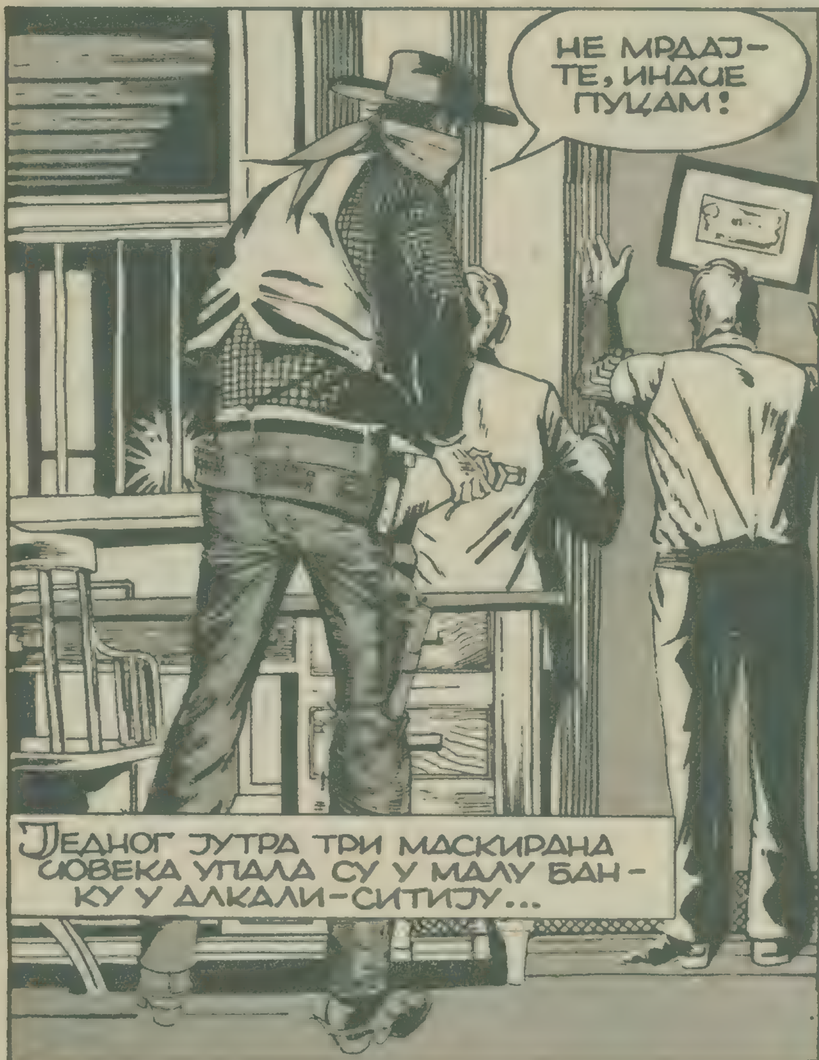

ЧИМ СУ ВИДЕЛИ ДА ЈЕ ЊИ-ХОВ ГОСПОДАР УХВАЋЕН, КОНВЕЈОВИ ЉУДИ СУ БРЗО НАПУСТИЛИ ЗАМАК...

МАЛО КАСНИЈЕ, ДОК СУ МЕТЈУ И ТОНИ РАЗГЛЕ-ДАЛИ ЗАМАК...
ПО ОВОМ ЦРТЕЖУ МОЖЕМО ЗАКЉУЧИ-ТИ ДА СУ ЗАМАК САГРАДИЛИ ЧЛАНОВИ НЕКЕ ЕКСПЕДИЦИЈЕ ЈОШ ПРЕ НЕКОЛИ-КО ВЕКОВА!

УБРЗО СУ СЕ ИЗНАД ЗАМКА ВИДЕЛИ ХЕЛИКОПТЕРИ. У ЈЕДНОМ ОД ЊИХ БИО ЈЕ И ПОРУЧНИК ОКЕ-ЛЕ. ЈОШ ЈЕДНО ГНЕЗДО ТРГОВАЦА РОБЉЕМ БИЛО ЈЕ УНИШТЕНО...

А У СЕЛУ ШАНГРИ-ЛА КИМБИ И ЊЕГОВ КРОКОДИЛ ЛУТЕМ-БЕ СМИСЛИЛИ СУ КАКО ДА ПРЕВА-РЕ МЕРИ ПАРСОНС...
ХЕ, ХЕ! МЕРИ НИЈЕ НИ ПРИМЕТИЛА ДА ЈЕ СТАВИ-ЛА ТОРТУ НА КОРЊАЧУ ДА СЕ ХЛАДИ!
17
SPADARI/57
КРАЈ

ОБРАЧУН НА МОСТУ

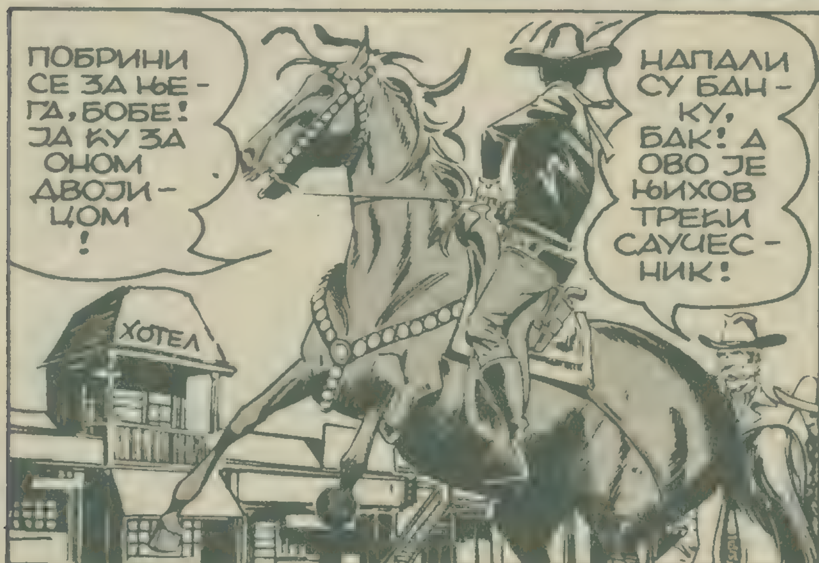

СИЛАЗИ С КОЊА!
АААХ!

ИСТОВРЕМЕНО, БАК ЈЕ ШЧЕПАО БАНДИТОВ РЕВОЛВЕР...
ХАЈДЕ, ДИЖИ СЕ!

ПОБРИНИ СЕ ЗА ЊЕГА, БОБЕ! ЈА ЋУ ЗА ОНОМ ДВОЈИЦОМ!
НАПАЛИ СУ БАНКУ, БАК! А ОВО ЈЕ ЊИХОВ ТРЕЋИ САУЧЕСНИК!
ХОТЕЛ

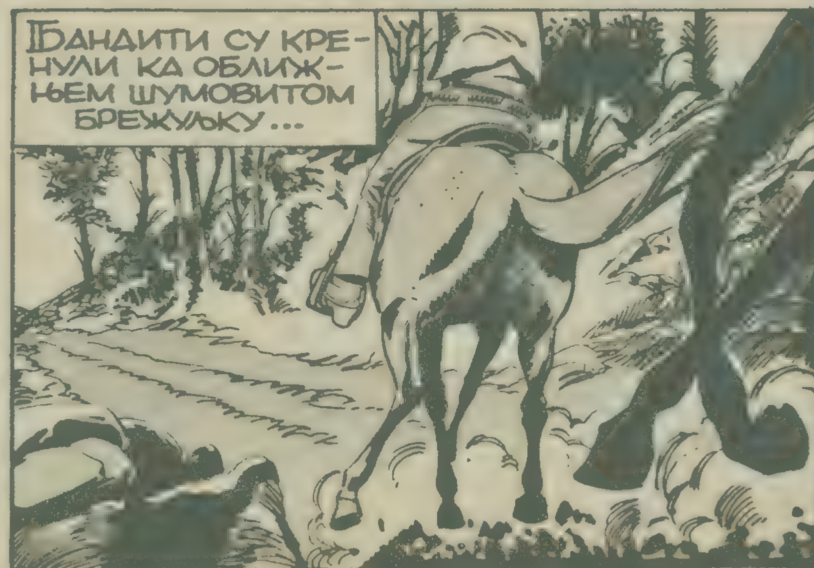

ЗА ТО ВРЕМЕ...
УХВАТИЛИ СУ ТАДЕА! МОРАМО НЕШТО УЧИНИТИ...
ПРВО ДА СЕ САМИ ИЗВУЧЕМО ИЗ ОВОГ ОСИЊАКА!

САСТАЋЕМО СЕ У КОЛИБИ ДА СЕ ДОГОВОРИМО ЗА ТАДЕА! ДАЈ МИ ЏАК,
ЈА ЋУ ГА СКЛОНИТИ!
НЕ, НИКОЛСЕ, САМ ЋУ НОСИТИ НОВАЦ!

БАК ЈЕ ПРИМЕТИО ДВОЈИЦУ БАНДИТА ПРЕД СОБОМ...
СКРЕНУЋЕ...

СВЕ СУ ИСПЛАНИРАЛИ... НИКАД НЕ БИХ УХВАТИО ОНОГ ТРЕЋЕГ ДА МУ СЕ КОЊ НИЈЕ УПЛАШИО!

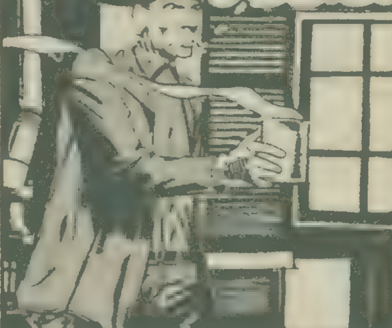

ГОНИ НАС!
ОТАРАСИЋЕМО ГА СЕ У ШУМИЦИ... 'АЈДЕ ЗА МНОМ!

БАНДИТИ СУ КРЕНУЛИ КА ОБЛИЖЊЕМ ШУМОВИТОМ БРЕЖУЉКУ...

И БАК ЈЕ КРЕНУО КРОЗ ШУМУ...

...АЛИ НА ИЗЛАСКУ...
ПРЕВАРИЛИ СУ МЕ! ОТИШЛИ СУ У СУПРОТНОМ ПРАВЦУ!

ВАРАЈУ СЕ АКО МИСЛЕ ДА СУ МЕ СЕ ОТРЕСЛИ: И ЈА ЗНАМ ТУ ИГРУ!

ЗА ТО ВРЕМЕ СТАРИ БОБ ЈЕ ОДЛУЧИО ДА РАДИ НА СВОЈУ РУКУ...
ДОКАЗАЋУ БАКУ ДА САМ БИО У ПРАВУ!

НАМЕРНО ЈЕ ОСТАВИО ВРАТА ОД ЋЕЛИЈЕ ОТВОРЕНА...
ЕВО ТИ МАЛО КАФЕ ДА СЕ СМИРИШ, МЛАДИЋУ!
ХВАЛА!..

...САМО МЕНИ НИЈЕ ПОТРЕБНА КАФА!
ООООХ!!

УСКОРО СЕ БАК ВРАТИО...
ГДЕ СИ, БОБЕ?

ЕЈ, ШТА СЕ ДЕСИЛО?
ПОБЕГАО МИ ЈЕ, БАК... ОБЈАСНИЋУ ТИ...

ЈА САМ МУ НАМЕРНО ПОМОГАО ДА БИХ ГА МОГАО ПРАТИТИ...
ШТА? ТИ СИ ПОЛУДЕО!

НИСАМ! ПУСТИО САМ ГА ДА БИ НАС ОДВЕО ДО СВОЈИХ САУЧЕСНИКА...
ДОБРО, БОБЕ!

Стари Боб је потанко објаснио Баку своју замисао...
Значи, за потковицу најближег коња залепио си комадик сунђера умоченог у црно мастило...
Тако је, Бак...

...Убеђен сам да ће за коњем и јахачем остати траг!
Досад га још нисмо приметили...

За то време бегунац је, у галопу, стигао до једне напуштене колибе...
?? Нико ме не прати!

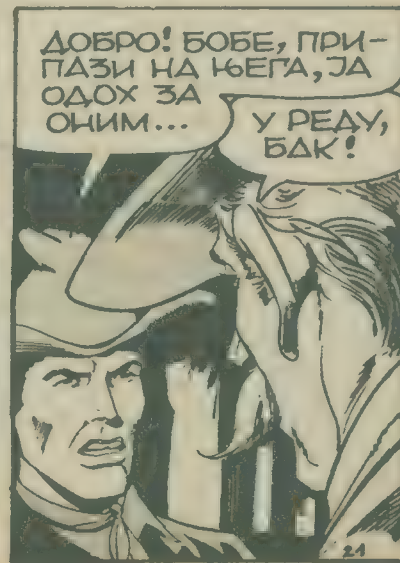

Хм! Ту је само Перијев коњ!

Пери!!

Николс је пуцао на мене... Хоће све да узме само за себе... Сакрио сам плен испод моста... Бежи, чујем топот...

Ускоро су се појавили шериф и Боб...
Види!

Где ти је другар? Знамо да је и он дошао...
Не знам... ништа не знам...

Добро! Бобе, припази на њега, ја одох за оним...
У реду, Бак!

ЗА ТО ВРЕМЕ НИКОЛС ЈЕ ИСПОД МОСТА ТРАЖИО ЏАК КО-ЈИ ЈЕ ПЕРИ САКРИО...
НАЈЗАД... ЕВО ГА!

АЛИ НА ДРУГОМ КРАЈУ МОСТА ЧЕКАЛО ГА ЈЕ НОВО ИЗНЕНА-ЂЕЊЕ...
НЕСРЕЋА! РАДНИЦИ НА ДРУМУ... САМО МИ ЈЕ ТО ФАЛИЛО!!...

НИКОЛС ЈЕ ПОШАО ПРЕМА МЕСТУ ГДЕ ЈЕ ОСТАВИО КОЊА, КАДА...
ПРОКЛЕТСТВО! ТО ЈЕ ТАДЕО... СКЛОНИЋУ СЕ НА ДРУГИ КРАЈ!

ТРАГ ЈЕ ОДВЕО БАКА ДО МОСТА...
ХМ! ТРАГОВИ ВОДЕ ДО МОСТА... ТУ ЈЕ И НЕКИ КОЊ! БОЉЕ ДА СЈАШИМ...

НЕМА НИШТА... МЕЂУТИМ, ТО ЈЕ МЕСТО О КОМЕ МИ ЈЕ ПЕРИ ГОВОРИО...

НЕМА ОНОГ ШТО ТРАЖИШ, МЛАДИЋУ?
ШТАА??

РУКЕ УВИС И БЕЗ ГЛУПОСТИ, ЈУНАЧИНО!

А САД ГОВОРИ... КО ЈЕ ДРУГИ?
РЕЋИ ЋУ ВАМ! НЕМАМ ВИШЕ РАЗЛОГА ДА ГА КРИЈЕМ, ОН ЈЕ ПУЦАО НА ПЕРИЈА...

Али, у тренутку кад је Тадео почео говорити, одјекнуо је пуцањ...
...ОН СЕ ЗОВЕ...АААХ!!

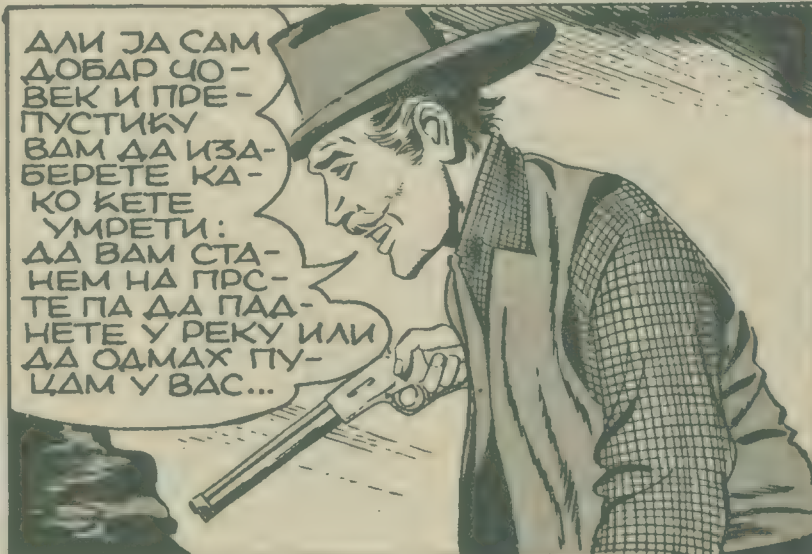

Бак је покушао задржати Тадеа, али узалуд...
ПАЗИ!

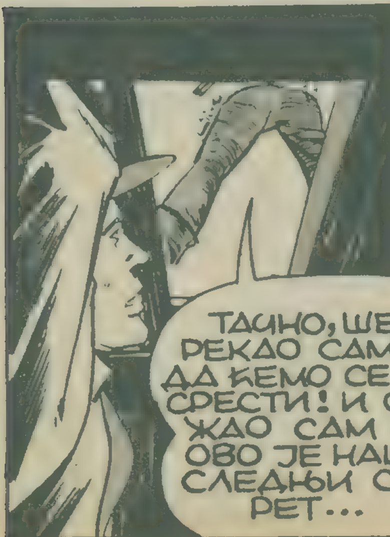

У исто време на мост је стигао и Боб који је рањеног Перија предао на чување неком фармеру који је туда пролазио. Изненада...
АААХ!!
ГРОМ И ПАКАО!

НЕМА МИ ДРУГЕ, МОРАЋУ СЕ БУЋНУТИ У ВОДУ!

Тадео је повукао Бака за собом, али шериф се у последњем тренутку успео рукама ухватити за једну греду...

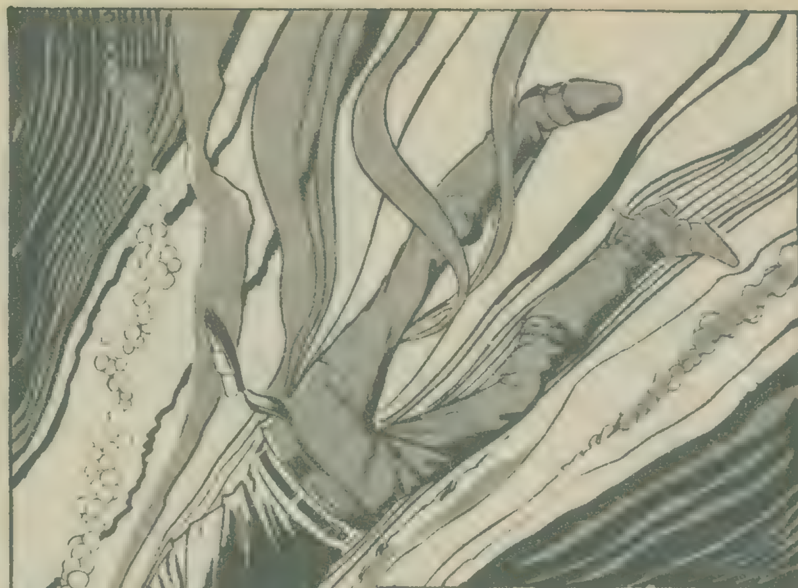

ХА! ХА! САД СИ ПРЕПУШТЕН МЕНИ... НА МИЛОСТ И НЕМИЛОСТ!
НИКОЛСЕ!!

АЛИ ЈА САМ ДОБАР ЧОВЕК И ПРЕПУСТИЋУ ВАМ ДА ИЗАБЕРЕТЕ КАКО ЋЕТЕ УМРЕТИ: ДА ВАМ СТАНЕМ НА ПРСТЕ ПА ДА ПАДНЕТЕ У РЕКУ ИЛИ ДА ОДМАХ ПУЦАМ У ВАС...

ТАЧНО, ШЕРИФЕ! РЕКАО САМ ВАМ ДА ЋЕМО СЕ ПОНОВО СРЕСТИ! И ОДРЖАО САМ РЕЧ! ОВО ЈЕ НАШ ПОСЛЕДЊИ СУСРЕТ...

Међутим, разбојникова радост кратко је трајала, јер...
ПРОКЛЕТСТВО! ЗАБОРАВИО САМ НА ВОЗ...

БАК И НИКОЛС ИСТОВРЕМЕНО СУ СКОЧИЛИ У РЕКУ...
ДААХ!!

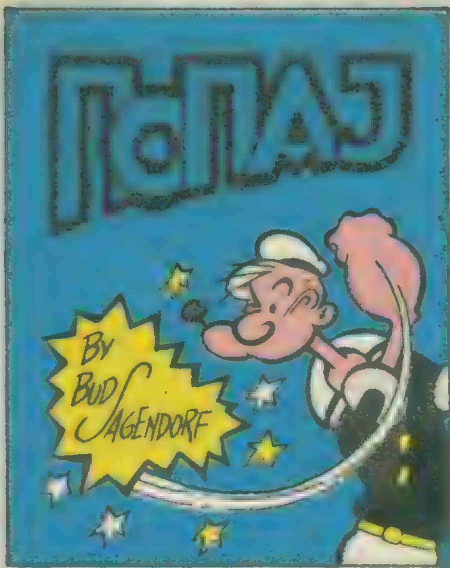

ХМ! ИЗГЛЕДА ДА НИСАМ ЈЕДИНИ КОЈИ СЕ ДАНАС МОРАО ОКУПАТИ!

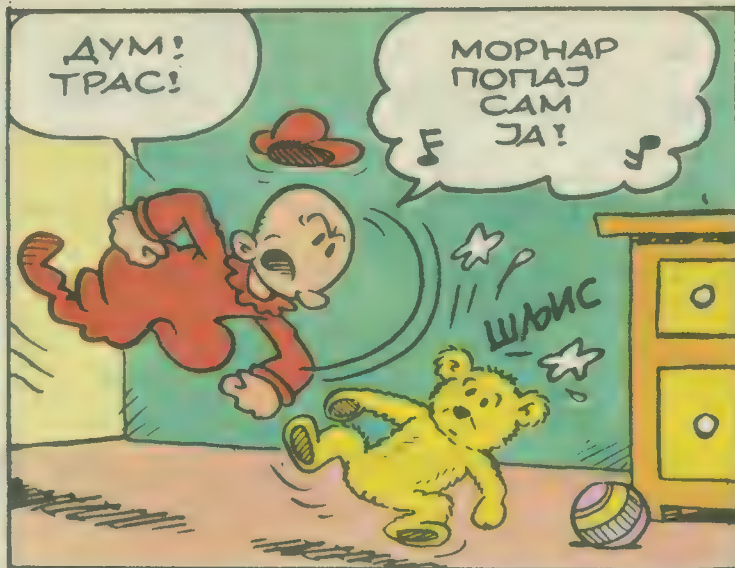

УХХ!
ОВОГ ПУТА МИ НЕЋЕШ УМАЋИ!!

НАЈЗАД СИ ДОЛИЈАО, НИКОЛСЕ!

ДУХ!!

БАК, ПА ТО ЈЕ НИКОЛС!!!
ДА, БОБЕ, ТО ЈЕ ЧУВЕНИ ПЉАЧКАШ БАНКИ! АЛИ ОВОГА ПУТА ОДГОВАРАЋЕ И ЗА ДВА ПОКУШАЈА УБИСТВА! ПАЗИ НА ЊЕГА, ЈА ОДОХ ДА ИЗВАДИМ НОВАЦ КОЈИ ЈЕ ОСТАО НА ДНУ РЕКЕ!
КРАЈ

ПОПАЈ
BY BUD SAGENDORF

ДУМ! ТРАС!
МОРНАР ПОПАЈ САМ ЈА!
ШЉИС

МОРАМ ДА ЗАТРАЖИМ ПОМОЋ ОД ПОПАЈА! НЕШТО МЕ ПЕСНИЦЕ СЛАБО СЛУЖЕ!

ЧУЈ! РЕЦИ МИ НА КОЛИКО НАЧИНА ПЕСНИЦОМ МОЖЕ ДА СЕ ОБОРИ ЧОВЕК!
ХМ! НИКАД НИСАМ БРОЈ'О!
?

ХМ? МОЖЕШ ДА ГА ТРЕСНЕШ ЛЕВИЦОМ... МОЖЕШ ДЕСНИЦОМ...
?
?
?

ИЗВИЊАВАЈ... МОРАМ ДА ТРКНЕМ ДО ПРИСТАНИШТА ДА ПОТРАЖИМ НЕКЕ ДРУГАРЕ!
?
?

ПОПАЈ ЈЕ К'О И СВИ ОЧЕВИ... ЧИМ ИМ ПОСТАВИМ НЕКО ПИТАЊЕ...ОНИ УХВАТЕ МАГЛУ!
ФУЈ!
© King Features Syndicate, Inc., 1976. World rights reserved.

ЕХЕЈ, КИЋО! ЕВО МЕ НАТРАГ!
?

ПОСЛ'О САМ НА ЗЕМЉУ ТРИ СТОТИНЕ ПЕТНАЕСТ СВОЈИХ ПРИЈАТЕЉА!
BUD SAGENDORF

КАД ЈЕ ИКАР — ЖЕНА

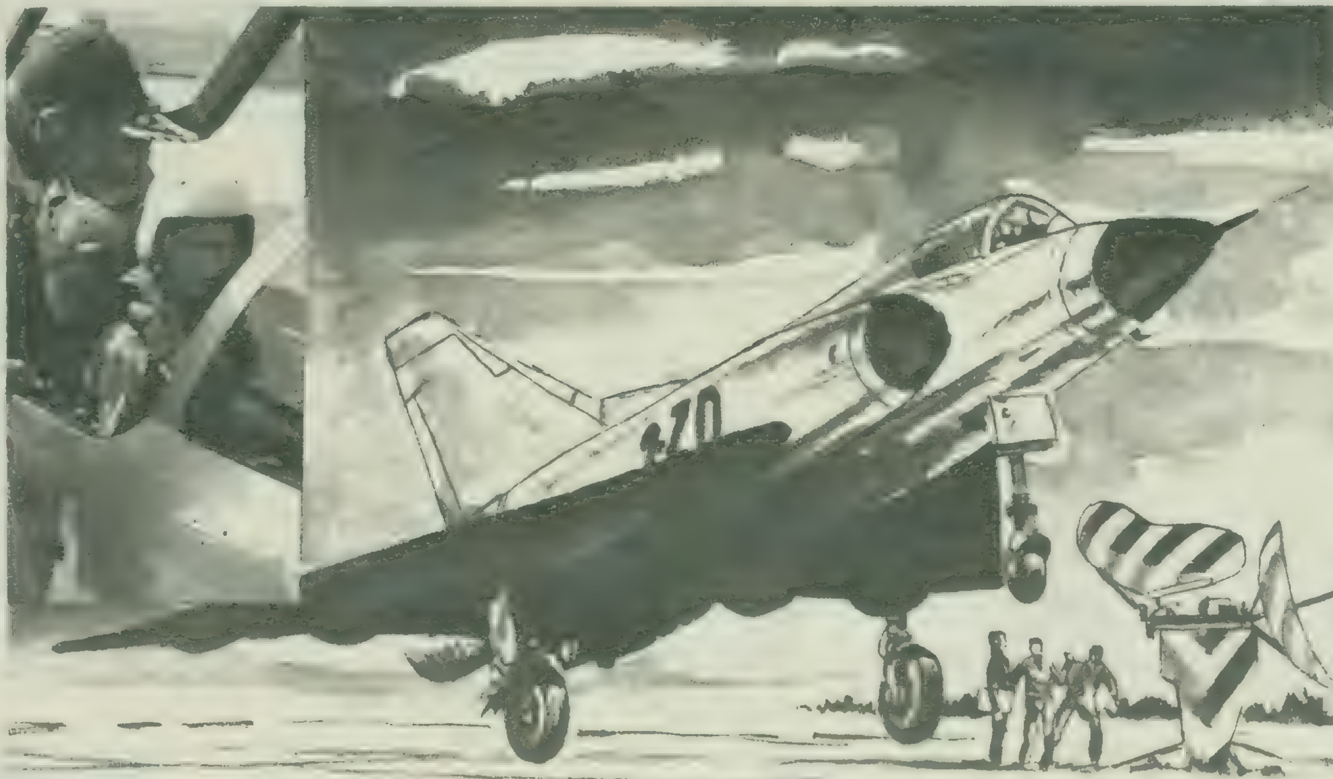
Мистерија Жаклин Ориол

Пошто је испитала свој падобран, 25 бројчаника на командној табли и више полуга, храбра авијатичарка је дала гас и млазни авион се винуо у небо.

Претпоследњег дана маја 1955. године чувена француска авијатичарка Жаклин Ориол, кћи бившег председника Француске Републике Венсана Ориола, летећи млазним авионом, постигла је брзину од 1152 километра на час. Тако је, најзад, после четрнаестогодишњег надметања, победила своју супарницу и имењакињу Американку Жаклин Кохран, која је дотад држала светски рекорд за жене брзином од 1087 километара на час.

Али, њена радост није дуго трајала. Дан доцније Жаклин Ориол је сазнала да јој се овај рекорд не признаје, јер је једну седмицу пре тога у Цариграду одржана конференција Међународног ваздухопловног савеза на којој су измењени услови за постизање рекорда. То, међутим, није било једино непријатно изненађење.

Ако је хтела поново да постигне светски рекорд, морала је то да учини само за наредних 30 дана, односно до 30. јуна у поноћ, јер су се тог тренутка гасиле категорије рекорда брзине „за жене“ и „за мушкарце“ и стапале се у једну. То је значило да је она, ако је хтела да се истакне, морала да за само 30 дана изврши сложене припреме за нов лет. Најзад, ако и успе да припреми све што је потребно, остало је неизвесно да ли ће тог кишовитог лета бити иједан леп дан за такав подухват.

НЕРАЗУМЉИВИ ПРОПИС

Међутим, највећа несрећа тек је следила. Сасвим неочекивано, Жаклин је кажњена са 30 дана нелетења зато што је 30. маја летела испод прописане висине. За пропис који је то забрањивао она уопште није знала, и то не само она, већ и остали на аеродрому, јер је тек био донет. Али, закон је закон и кажњена Жаклина сва очајна, повукла се у тишини, на опоравак.

Неким познатим француским асовима неба никако није било јасно како је могуће да се једна авијатичарка светског гласа лиши могућности летења, и то због прописа за који још нико није знао. Они су се заузели да се изврши ревизија казне, па су најзад у томе и успели.

Свега осам дана, пре истека рока за постављање рекорда, Жаклини је казна опроштена и тада су настале грозничаве припреме за старт. Да би била што ближе људима који су на томе радили, она је одмах допутовала у Арпажон и одсела у једној крчми која се налазила готово уз само узлетиште млазних авиона.

Метеоролошке прогнозе биле су тих дана изразито неповољне. Киша је падала без престанка, а видљивост је, због магле, износила једва два и по километра. Међутим, Жаклин Ориол и њени помагачи припремали су се као да је време било најлепше.

СИВО, СУМОРНО НЕБО...

Прво је у Бретињију и Монтлерију изабран по један висок торањ и измерено растојање између њих. Жаклин Ориол имала је задатак да стално прелеће ово растојање дугачко 17.250 метара, све док не постигне најбоље време. Затим су у Бретињију и Монтлерију постављене нарочите справе за праћење лета авиона, за снимање на филмску траку и за мерење брзине. Постављени су и радари који ће бележити кретање авиона ако лоша видљивост онемогући рад филмске камере. Радар-робот требало је да прати лет Жаклин Ориол и да аутоматски региструје кретање њеног апарата. На основу извештаја овог робота могло се у случају слабе видљивости управљати авионом и са земље.

Када је све било спремно, чекало се само да се време пролепша. Последњег дана, 30. јуна, у 4 часа ујутру, инжењери, техничари и радници стајали су испред хангара и чекали заједно са авијатичарком. Но, киша је и даље падала. Ако би за краће време и престала, наилазили су тмурни облаци. Сат за сатом је пролазио, али се људи нису мицали. Није било боље ни кад је прошло подне. Остало је још свега неколико часова до сумрака и сви су већ увиђали да желе готово немогуће.

Најзад, кад је свака нада била на измаку, облаци су се подигли на висину од преко хиљаду метара. Зазвонио је телефон, са метеоролошке опсерваторије је стигао повољан извештај и сви су потрчали ка авиону.

Обучена у специјални летачки комбинезон који умногоме спречава утицај земљине теже на човечје унутрашње органе, Жаклин Ориол се попела у кабину млазног авиона „мистерија IV Н“. Пошто је испитала свој падобран, затим 25 бројчаника на командној табли и више полуга, дала је знак за полазак.

СПУШТАЈТЕ СЕ!

Мотор је снажно завиждао. Жаклин је чврсто држала команде, трудећи се да остане смирена и хладнокрвна. Ослободила је кочнице и метална птица почела је да клизи по мокром асфалту, све брже и брже. Одједном, више није било потреса. Млазни авион се винуо у ваздух и сад је био у свом елементу.

— Овде радар, узмите курс 310! — чула је Жаклин глас из слушалице за радио-везу.

— Овде четири Н, разумела сам — одговорила је мирно.

После 90 секунди поново се чула радарска контрола:

— Овде радар. Пажња, заокрет лево. Дајте пун гас! Дајте јачи заокрет... Узмите курс 100!

У смирај дана, Жаклин Ориол прелетела је једно те исто растојање од 17.250 метара између Бретињија и Монтлерија. Апарати су бележили податке, а математичари су израчунавали брзину. При оваквим летовима пилот не управља авионом по својој вољи, већ извршава наредбе које прима са земље.

Сумрак се увелико спуштао кад је Жаклин примила последњу наредбу:

— Хвала. Спуштајте се...

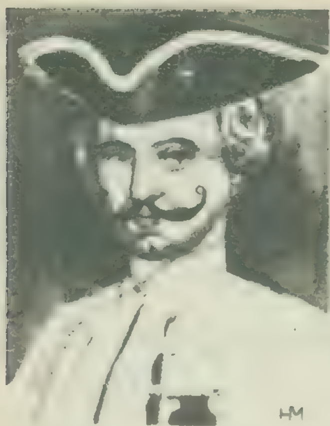
Кад се појавила на отвору кабине, угледала је раздрагана лица људи из екипе. Постигла је светски рекод! Успела је да развије брзину од 1178 километара на час. Био је то последњи рекорд „за жене“, јер су се оне доцније увек такмичиле заједно са мушкарцима. Међутим, име храбре а упорне Жаклин Ориол забележено је у историји авијације, нарочито међу летовима које су извршиле жене, крупним словима.

С. П.

АНЕГДОТЕ

СНАШАО СЕ

Кад је Анатол Франс по други пут отишао у Блоа да још једном види то чудо од лепоте, чувар старина, који га

Заузео султанов брод!

Продорним гласом капетан Желалић је, снажно и вешто витлајући мачем, храбрио другове у оковима да истрају против шест пута јачег непријатеља.

Играјући се у родној Бијелој у бококоторском заливу, дечак Петар Желалић је случајно каменом убио свог рођака. Пренеражен и у страху од освете, мали Петар је одмах напустио родни крај и побегао на море. Годинама затим пловио је и радио на многим бродовима. А кад је, као снажан и искусан момак, уштедео довољно зараде, купио је један шамбек, у то време нај бржи од свих једрењака Средоземља, и отиснуо се на пучину.

Пловећи и тргујући по Медитерану, Желалић је половином августа 1760. кад је имао 43 године, усидрио свој шамбек у ували острва Китера, јужно од Пелопонеза. Намеравао је да очисти бродско корито од морске траве. Док је сва посада капетана Желалића била запослена око чишћења брода, изненада су наишли бродови турске подморнице и на препад заробили неспремну посаду са шамбека и капетана.

Сви заробљеници затворени су на султанов ратни брод „Круна отоманска“, у чијем је потпалубљу било још много окованих робова из хришћанских земаља.

ЗНАК ЗА ПОБУНУ

„Круна отоманска“, величанствен, брз и скупоцен брод, испловио је из Цариграда 2. јуна 1760. године са задатком да прокрстари готово целим Средоземљем и покупи редован годишњи султанов харач. Бродом, који је пратио још десетак галија, каравела и галеота, командовао је лично капудан-паша, адмирал бројне и снажне турске морнарице, осамдесетгодишњи Аптин Ксерин.

На султановом броду налазио се 71 роб. Ови сужњи су одраније смишљали да организују побуну и докопају се слободе. Кад су се, са покупљеним харачем, бродови из пратње вратили у Цариград, а „Круна отоманска“ усидрила у луци Кос, на острву Станцио, робови су сматрали да је то најповољнији тренутак за успешну побуну. Међутим, на броду се налазило 750 морнара који су сачињавали посаду. Неодлучни и ненаоружани, робови су страховали да је њихов покушај побуне унапред осуђен на пропаст. Истовремено су мислили да морају покушати, јер им је живот у оковима у влажном и мрачном потпалубљу гори од часне смрти која се, можда, ипак може избећи.

Одлучност и самоувереност унео је међу њих капетан Желалић и његови морнари. Кад се капудан-паша са пратњом од око 300 људи искрцао с брода на острво Станцио, Желалић је, после тајних припрема, дао са палубе знак за побуну.

У тренутку кад је већина многобројне турске посаде била запослена уређењем брода или се одмарала у одсуству строгог адмирала Ксерина, 19. августа 1760. бококоторски капетан је, извукавши се крадом на палубу, три пута снажно ударио ногом о бродске даске и јурнуо мачем на првог Турчина. Из потпалубља су, звецкајући оковима и наоружани само ножевима, нагрнули робови.

ОБРАЧУН НА »КРУНИ ОТОМАНСКОЈ«

На „Круни отоманској“ настао је покољ. Иако су у рукама имали само ножеве, заробљеници су се срчано хватали укоштац с много јачим непријатељем. Огромна и сјајна палуба султановог брода обојила се црвено. Изнад свих чуо се снажан и продоран глас капетана Желалића који је, витлајући мачем и стварајући око себе слободан круг, храбрио људе у оковима да истрају. Употребљавајући окове на рукама и ногама као тешко и смртоносно оружје, робови су брзо узимали мачеве и јатагане убијених Турака и поново улетали у окршај.

Збуњени и изненађени смелом, добро организованом побуном и жестоким нападом и без правог вође, неки турски морнари су скакали у море или журно, у бегу, укрцавали се у чамце и напуштали брод.

Већ је истицао час и по жилаве борбе на маленом, ограђеном простору кад је отпор турске посаде сасвим попустио. Од око 400 морнара, колико их је било на броду, на палуби, прекривеној лешевима и крвљу, остало је свега 40. Погинула су само три роба, а седам је рањено.

Нови господари „Круне отоманске“ одмах су пресекли уждак која је брод везивала за обалу, разапели једра и запловили.

Тек кад је обала почела да се губи на видику, разгледали су брод и терет који је био укрцан. Били су задивљени чврстином, опремљеношћу и наоружањем: султанов брод је имао 68 учвршћених топова од бронзе. Складишта су била пуна опљачканог новца и разних драгоцености. Међутим, то није унело раздор међу храбре побуњенике: за заповедника су изабрали Петра Желалића који је наредио да брод плови на Малту. Он је, као искусан поморац Средоземља, добро знао да се у то време Малта најжешће бори против турске морнарице и да ће тамо наћи најбољу заштиту. А ово острво било му је, по курсу, најближе.

После седамнаест дана пловидбе, стално спремни на нове сукобе са турским бродовима ако их сусретну, Петар Желалић и његова нова посада стигли су до Малте.

ОДЛИКОВАЊЕ ЗА НЕУСТРАШИВОГ

Вест о необично храброј борби, подвигу и заузимању султановог брода одмах је стигла до малтешке владе која је на три седнице одлучивала о судбини брода и награди за капетана Желалића и ослобођене робове. Одлучено је да се име брода промени у „Свети спаситељ“. Међутим, у страху од турске одмазде, француски краљ је наредио да се брод неоштећен и са старим именом врати у Цариград.

На тражење Желалићевих другова, бококоторски капетан је одликован највећим малтешким одликовањем — Витезом Малтешког реда. Новац и драгоцености с брода подељени су бившим робовима.

Од тада је Желалић живео на Малти као угледан и поштован поморски капетан. И први број „Журнала Малте“ био је посвећен бококоторском поморцу и његовом подвигу. Малтешка влада издала је и нарочити „Извештај“ у којем је детаљно описано херојство Петра Желалића. У извештају даље стоји да му се за то додељује посебна новчана награда, две палате и високо одликовање.

Петар Желалић умро је 1811. на Малти где и данас постоје његове палате. О њему и његовом подвигу народ родног бококоторског залива испевао је неколико песама.

И. Лончар

је пратио из собе у собу, одједном рече:

— Ево, овде је убијен војвода од Гиза по наредби свирепе Катарине Медичи.

— Како то? — изненади се Анатол. — Преподне сте ми показали сасвим другу собу и рекли да је тамо извршено убиство!?

— И то је тачно! — одговори водич. — Онда се ова прва соба поправљала.

ЗНАК РАСПОЗНАВАЊА

Професор Андерсон, који је иако слеп, држао катедру математике у Кембрицу, био је

необично духовит и проницљив.

— Дама прекопута има дивне зубе — рекао је на једном пријему свом суседу.

Овај је био запањен, јер то је била истина, те упита професора како то зна.

— Па, слушам је како се сваки час без разлога смеје.

ПОЂИТЕ НА ИСТРАЖИВАЧКО ПУТОВАЊЕ У ПОЗНАТИ СВЕТ НЕПОЗНАТОГ

ПРИРОДА-ПОЗНАТА И НЕПОЗНАТА

— хиљаду чуда природе —

ЧУДЕСНЕ ТАЈНЕ ПРИРОДЕ ОПИСАНЕ У ОВОЈ КЊИЗИ ЧЕКАЈУ ДА ИХ ОТКРИЈЕТЕ

Ова изванредно опремљена књига, са 600 илустрација у боји, од којих су многе бисери уметничке фотографије, мирне душе могла би се назвати ИЛУСТРОВАНОМ ЕНЦИКЛОПЕДИЈОМ ПРИРОДЕ.

Разумљивим и занимљиво писаним текстовима, заснованим на најновијим сазнањима биологије, ова је књига јединствени водич кроз живописни и шаролики живот у природи у различитим његовим облицима и у његовом неизмерном богатству.

Ова несвакидашња књига увешће вас у тајне природе и сазнаћете шта се све догађа:

- у тишини морских дубина
- у пустињи
- у прашуми
- у тундри
- у поларним областима
- у четири годишња доба — пролеће, јесен, лето и зиму
- шта значи вода као основни услов и покретач живота
- како џиновски прашумски цветови опојног мириса служе као замке
- како су велике природне грађевине изграђене од ситних корала
- како говоре пчеле
- да је гепард најбржа животиња — достиже брзину 100 км на час
- да је плави кит највећа животиња свих времена, са срцем од 600 кг

Сазнаћете и низ других занимљивости које је могло да открије само електронско око фото-апарата.

КЊИГА ЋЕ КОРИСНО ПОСЛУЖИТИ И СВИМ УЧЕНИЦИМА јер ће им умногоме олакшати учење и побудити интересовање за проширивањем знања, а **НАСТАВНИЦИМА** и **ПРОФЕСОРИМА** као користан приручник за припремање наставе или у току саме наставе.

Књига је штампана ћирилицом на 400 страна, великог енциклопедијског формата, богато технички опремљена, у тврдом повезу с пластифицираним заштитним омотом, са 600 илустрација у боји, схема, цртежа и индексом на крају књиге.

ЦЕНА КЊИГЕ ЈЕ 400.— ДИНАРА. Може се купити за готово или на отплату.

ЧИТАОЦИ ПОЛИТИКИНОГ ЗАБАВНИКА УЖИВАЈУ ПОПУСТ ОД 50%, тако да књигу добијају за 380.— динара. Износ ће платити поштару када приме књигу — поузећем.

КУПЦИ НА ОТПЛАТУ ДОБИЋЕ КЊИГУ ЗА 400.— ДИНАРА, с тим што ће наведени износ отплаћивати у 4 редовне месечне рате по 100.— динара, после пријема књиге, рачуна и уплатница. **ПРВУ РАТУ ПЛАТИЋЕТЕ ПОШТАРУ.**

КУПЦИ ИЗ БЕОГРАДА МОГУ ПОДИЋИ КЊИГУ СВАКОГ РАДНОГ ДАНА ДО 15 ЧАСОВА у предузећу „ВУК КАРАЏИЋ", Краљевића Марка 9.

— — — — — — — исећи, попунити и послати — — — — — — —

Издавачко предузеће „ВУК КАРАЏИЋ", Београд, Краљевића Марка 9.

НАРУЏБЕНИЦА

Овим неопозиво купујем књигу „ПРИРОДА — ПОЗНАТА И НЕПОЗНАТА"

ЗА ГОТОВО — по повлашћеној цени од 380.— динара. Уплату ћу извршити приликом пријема пакета од поште — поузећем.

НА ОТПЛАТУ — по цени од 400.— динара, који ћу износ платити у 4 редовне месечне рате по 100.— динара, почев од ———— 1976. године.

Прву рату платићу поштару када ми донесе књигу.

(непотребно прецртати)

У случају спора признајем надлежност IV општинског суда у Београду.

Презиме и име ————————————

Занимање ———— Пошт. број и место ————

Адреса стана ———— Назив и адреса радне организације ————————

Овера запослења за купце на отплату ———— Купац ————

(печат и потпис овлашћеног лица) (својеручни потпис)

Бр. л. карте ———— Издате од СУП-а ————

Наруџбеница се оверава само при куповини књига на отплату. Пензионери уместо овере прилажу одрезак претпоследњег чека од пензије.

КРОЗ ПОНОЋ НЕМУ...

Ево још једне, јединствене, прилике да преко нашег листа набавите изванредне грамофонске плоче: од староградских песама из већ пожутелих нотних страница музичких албума у извођењу Звонка Богдана, Живана Милића, Оливере Катарине... до хитова Мише Ковача, Лео Мартина, Бисере Велетанлић, Демиса Русоса, ненадмашних Плетерса, вокално-инструменталног састава Аба...

Ово је могућност да по необично ниским ценама обогатите своју дискотеку новим албумима ваших омиљених певача. Потребно је само да попуните наруџбеницу и пошаљете на нашу адресу и плоче ће вам стићи кући.

ПЛОЧЕ ЋЕТЕ ПЛАТИТИ ПОШТАРУ КАД ВАМ ИХ ДОНЕСЕ (ПОУЗЕЋЕМ)!

1333 — ОЛИВЕРА КАТАРИНА: Алај ми је вечерас по вољи; Ајде, драги, звезде да бројимо; Ево банке, цигане мој; Верка калуђерка... са још десет композиција које уз пратњу Тамбурашког оркестра Јанике Балажа пружају изузетан музички доживљај.

Цена 54,50 динара

5805 — DEMIS ROUSSOS: Forever and ever, Lay it down; Good bye my love, good bye... и још седам композиција данас прве личности европске забавне музике. Албум је до сада три пута продат у златном тиражу.

Цена: 71,00 динара

55—5566 — ABBA: I do; Mamma mia; Waterlou; Sos... само су четири од 16 композиција са албума познате групе која је била и победник на такмичењу за песму Евровизије.

Цена: 81,50 динара

5262 — ХИТ-ПАРАДА: Остала си увијек иста; Шта ћу, нано, драги ми је љут; Ове ноћи једна жена мирно спава; Танго у Паризу... у извођењу Мише Ковача, Бисере Велетанлић, Златка Пејаковића... као и још девет популарних композиција наших познатих интерпретатора забавне музике.

Цена 54,50 динара

5845 — JAMES LAST на свом албуму **„Подмосковске вечери"** представља се са дванаест композиција инспирисаних руским фолклором. Ту је и чувена Хачатуријанова **Игра сабљама,** затим **Калинка, Стењка Разин,** па мелодија из филма **„Др Живаго"...**

Цена: 71,00 динара

5891/02 — THE PLATTERS: Дупли албум **»On ly you«** (Само ти), по чувеном хиту вокалног квинтета Плетерса, нуди вам прилику да поново чујете старе шлагере. На албуму се налазе 24 композиције.

Цена: 146,50 динара

11—1405 — ЗВОНКО БОГДАН: Низ поље иду, бабо, сејмени; Ноћас нису сјале; Сооска сам лола; На те мислим... и још четрнаест мелодија у аранжману Јанике Балажа и интерпретацији Звонка Богдана.

Цена: 64,00 динара

5837 — RAYMOND LEFEVRE са својим оркестром свира валцере Јохана Штрауса: **На лепом плавом Дунаву; Приче из Бечке шуме; Краљевски валцер.** На албуму се налази још девет валцера Јохана Штрауса у новом аранжману.

Цена: 71,00 динара

11—1413 — ЖИВАН МИЛИЋ: на свом албуму **„Да смо се раније срели"**, носталгично буди успомене на стара времена. На албуму се налазе: **Код овако дивне ноћи; Небо је тако ведро; Гузмарине мој зелени...** и још осам композиција.

Цена: 64,00 динара

5584 — GREECE: Pios in'aftos; Ipomoni; Mana ki'agapitikia mou — само су три од дванаест песама са неодољивим звуком бузукија.

Цена: 71,00 динара

1224 — ЗВОНКО БОГДАН: Ej, салаши, на северу Бачке; У том Сомбору; Још питар један; Тешко ми је заборавит' тебе... и још дванаест песама са ЛП-ија који је два пута био златан. На првој страни аранжман је Јанике Балажа, а пратња Тамбурашког оркестра РТВ Нови Сад. Ладислав Балог је написао аранжман и сам на клавиру прати вокалног интерпретатора, на другој страни овог албума.

Цена 54,50 динара

1400 — ВЕЧЕ У СКАДАРЛИЈИ: Кад би ове руже мале; Волујем ја; Кроз поноћ нему; Има дана... уз још једанаест песама боемске Скадарлије с краја прошлог века. На албуму ћете наћи и познатог рецитатора Ралета Дамјановића који говори стихове Ђуре Јакшића и Густава Крклеца.

Цена 54,50 динара

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК
11001 БЕОГРАД, МАКЕДОНСКА 29

НАРУЏБЕНИЦА

ЗА ГОТОВО неопозиво поручујем плоче под бројевима:

____

за укупну суму од ————— динара коју ћу платити поштару кад ми их донесе (поузећем).

____
(Име и презиме)

____
(Поштански број и место)

____
(Улица и број)

(Датум) (Потпис купца, бр. л. к.)

Наруџбеницу читко попуните, налепите је на дописницу и пошаљите на горњу адресу.

Прича о олову

Многи метали ,знатно скупљи од олова, далеко су распрострањенији у Земљиној кори него олово. Олово је човеку приступачније од ових метала, јер у Земљиној кори није „раштркано“ већ се у облику руда налази сконцентрасано на појединим местима у великим количинама. По богатству оловним рудама познати су Мексико, Перу, СССР. САД. Наша земља спада у ред земаља које су врло богате оловом — код нас га има на више места. а највеће и најпознатије налазиште је Трепча код Косовске Митровице.

ПОМЕШАНО СА СРЕБРОМ И ЗЛАТОМ — Олово се из руда релативно лако добија, далеко лакше него многи други метали (рачуна се да га је човек упознао још пре 6—7000 година) — руда се загрева и топи, при чему олово прелази у оксид, а затим се врши редукција угљем. Пречишћавањем овако добијеног сировог олова одстрањују се разне примесе међу којима често има сребра и злата.

ОТРОВ У ЦЕВИМА — Олово је отпорно према води, киселинама и многим другим хемикалијама, због чега су њиме покривени кровови многих чувених грађевина у свету. Иако је отровно, од давнина се користи за израду водоводних цеви, вода која кроз њих протиче садржи растворене соли (карбонате и сулфате) а оне са оловом на унутрашњој површини цеви граде слој који спречава растварање олова. Међутим, мека вода, на пример кишница, кад се нађе у оловној цеви или посуди, раствара олово и не сме да се пије.

ОЛОВНО БЕЛИЛО — На бази олова израђују се боје којима се, ради заштите, премазују бродови, мостови, разне цеви и инсталације у индустријским погонима, антенски и телевизијски уређаји. Једна од најлепших и најстаријих белих боја је оловно белило (базни олово-карбонат) која је врло цењена иако има велики недостатак — отровна је. Ова боја се данас користи углавном као уљана боја у сликарству.

ЗАБЛУДА ОКО ИМЕНА — Због његове велике специфичне тежине (олово је врло тешко), од овог метала људи израђују тегове, односно металну опрему, према којима се упоређују друге тежине. Поред осталог, због ове своје особине данас се користи као противтежа за оптерећење бродских кобилица и разних дизалица. Олово је толико мек метал да и ножем може да се сече. На подлози преко које се превуче оставља траг, као оловка. Код нас се некада сматрало да је графит од којег је начињена мина оловке, у ствари, олово, по чему је оловка и добила име

ШИРОКА ПРИМЕНА — Врло је значајна употреба олова за заштитно облагање електричних каблова који се укопавају у земљу или се полажу по дну мора. Од њега се граде многи уређаји и инсталације за хемијску индустрију, као што су, на пример, оловне коморе у производњи сумпорне киселине. И у облику легура олово има значајну примену: од њих се израђују неке врсте осигурача и штампарска слова, за која се користи легура олова са 10—25% антимона и 10—20% калаја.

ПРОТИВ ЗРАЧЕЊА — За разлику од многих других метала олово се одликује, за савремено доба, једном врло значајном особином: спада у материјале који пружају највећи отпор врло отпорним радиоактивним и другим зрачењима. Због тога је улога олова врло значајна свуда где се користи нуклеарна енергија, као и тамо где постоји опасност од зрачења радиоактивним материјама — у лабораторијама и индустријским погонима, код рендгенског снимања.

УМЕСТО БЕНЗИНА — Данас се велике количине олова користе у производњи електричних акумулатора, чија је примена врло значајна, нарочито при коришћењу разних моторних возила. Акумулатори се у неким случајевима користе и као извори погонске енергије за покретање мањих превозних средстава и појединих уређаја и апарата. У свету се врше озбиљна испитивања да се коришћењем акумулатора покрећу и већа превозна средства што би било од огромног значаја, не само због уштеде течних горива него и због тога што би таква саобраћајна средства у великој мери смањила загађивање човекове околине

ХИТ СТРАНА

ДУШКО ЛОКИН

Финално вече фестивала забавне музике ЗАГРЕБ 76, које смо захваљујући телевизији имали прилику да пратимо и на малим екранима, није одушевило. И ова музичка смотра уклопила се у иначе многочлану домаћу фестивалску породицу својом осредњошћу. И овога пута уверили смо се да имамо одличне интерпретаторе и просечне композиторе. У дворани „Ватрослав Лисински" присутним Загрепчанима представила се певачка селекција — почев од ветерана Загребачког фестивала и доајена домаће забавне музике Иве Робића до победника Душка Локина — која својом популарношћу и квалитетом заслужује много боље композиције. Као што вам је већ познато, највише успеха имао је Душко Локин што је за многе представљало мало изненађење, поготову ако се има у виду да су Мишо Ковач, Здравко Чолић и ансамбл Про арте остали без награда. Сви они, унапред проглашени за фаворите, били су после одлуке жирија разочарани. Била је незадовољна и Тереза Кесовија којој је припала друга награда. Треће место, такође неочекивано, припало је Џоу Маричићу. Поменимо још и то да су на фестивалу учествовали и Оливер Драгојевић, Дарко Домијан, Лео Мартин, Бисера Велетанлић, Љупка Димитровска, Кемал Монтено, Ксенија Еркер, Indexi и други.

Душко Локин не крије да му је, баш због овакве конкуренције, победа још дража. Срећу је поделио са Владом Делачом, композитором награђене песме „Жено моја". Иначе Локин, који је већ неколико година у самом врху домаће забавне музике, до сада никада није тријумфовао на једној овако великој музичкој смотри. Овај певач, иначе рођени Задранин, годинама је покушавао да се пробије у сам врх домаће естраде. Учествовао је на многим фестивалима али признање је долазило тек касније када би се утврдио број продатих плоча. По мишљењу многих Локин је прави хит-певач што је успео да потврди својим последњим наступима у Загребу и на београдској хит-паради.

ПЕСМА за ову недељу

ЖЕНО МОЈА

Музика: Владо Делач
Текст: Маја Перфиљева
Извођач: Душко Локин

Сад би хтјела да ми
поклони све
све што досад нисам могао
никад наћи код ње.
Сад би хтјела да ме и
освоји знам,
сад ми каже да ме воли још
сад кад осјећа крај.
Жено моја, сад је доста
зашто плачеш сваку ноћ
сад је касно да ме волиш
јер ја нисам више твој.
Жено моја, сад је доста
и не питај кад ћу доћ,
не можеш ми више ништа
јер ја нисам човјек твој.
Сад би хтјела да ме и
освоји знам
сад ми каже да ме воли још
сад кад осјећа крај.

Однедавно је Душко Локин променио дискографску кућу. Сад је ексклузивни певач ПГП РТБ а овај сингл с којим је победио на фестивалу забавне музике Загреб 76 је први у њиховој будућој сарадњи.

ТОП 3х

1. Домаћа листа

1. ЈОШ И ДАНАС ТЕКУ СУЗЕ ЈЕДНЕ ЖЕНЕ — Мишо Ковач — SUZY
2. ЈА ТЕ ВОЛИМ, АЛЕКСАНДРА — Душко Локин — SUZY
3. МИЛОВАН — Жељко Бебек — ЈУГОТОН
4. ВОЛЕО САМ ЈЕДНУ МАЛУ — Стаклено звоно — ЈУГОТОН
5. ЉУБАВНИ ЈАДИ ЈЕДНОГ ПАРНОГ ВАЉКА — Парни ваљак — ПГП РТБ
6. ЖЕНО МОЈА — Душко Локин — ПГП РТБ
7. ЉУДИ, НИЈЕ ФЕР — Смак — РТВ ЉУБЉАНА
8. УСПОМЕНЕ, УСПОМЕНЕ — Златко Пејановић — ПГП РТБ
9. И ОНДА КРАДОМ ГЛЕДАМ ТВОЈЕ ЛИЦЕ — Тереза Кесовија — ЈУГОТОН
10. ТАЧНО У ПОДНЕ — YU група — ЈУГОТОН

2. Страна топ-листа у домаћој продукцији

1) DEVIL WOMAN — Cliff Richard — ЈУГОТОН
2) SAMBARIO — Drupi — ПГП РТБ
3) DOCTOR, KISS KISS — 5.000 Volts — ПГП РТБ
4) DANCING QUENN — Abba — ПГП РТБ
5) SHOW ME THE WAY — Peter Frampton — ПГП РТБ
6) RODRIGO'S GUITAR CONCERTO — Manuel — ЈУГОТОН
7) LOW RIDER — War — РТВ ЉУБЉАНА
8) YOU SEE THE TROUBLE WITH ME — Barry White — ПГП РТБ
9) LET'S STICK TOGETHER — Bryan Ferry — ЈУГОТОН
10) ALL BY MYSELF — Eric Carmen — ЈУГОТОН

3. Италија

1) MARGHERITA — Riccardo Cocciante
2) TU E COSI' SIA — Franco Simone
3) NON SI PUO' MORIRE DENTRO — Gianni Bella
4) EUROPA — Santana
5) SVALUTATION — Adriano Celentano
6) CANZONE D'AMORE — Le Orme
7) MONDO — Riccardo Fogli
8) AMORE NEI RICORDI — Bottega dell' Arte
9) ALL BY MYSELF — Eric Carmen
10) MUSIC — John Miles

СЛОБОДНО ПИТАЈТЕ

Молим вас да објавите адресу групе ОСМОНДС као и године када су рођени.
Весна из Београда

Браћа ОСМОНДС почели су да свирају још 1962. године као улични музичари. Убрзо добијају позив да наступају у шоу-програму Дизниленда где их је први запазио отац певача Енди Вилијамса. Он им је и омогућио да сниме плочу и тако постао њихов менаџер. Група је постигла велик успех: за две године два њихова хита, „Усамљени дечак" (Lonely Boy) и „Клиначка љубав" (Puppy Love), продати су у огромном тиражу — за 19 милиона плоча више од Битлса и Елвиса Прислија заједно. Имају два клуба својих обожавалаца на која се може писати:

у Енглеској: THE OSMONDS, London W 1 A 4YE, England

у Америци: P. O. Box, 8888, Lake City Utah 84108 USA

Браћа и сестре ОСМОНДС су деца продавца некретнина из Огдена (америчка држава Јутах), а рођени су: **Алан** — 22. јула 1949; **Мелвин** — 28. августа 1951; **Мерил** — 30. априла 1953; **Џеј** — 2. марта 1955; **Дони** — 9. децембра 1957; **Џими** — 16. априла 1963.

Имају још два старија брата, Вирџила и Томија, који не певају али воде OSMONDS FUN CLUB и, како кажу, недељно одговоре на око 70.000 писама.

ГРУПА СМАК

ЏО МАРИЧИЋ — МАКИ

Џо Маричић-Маки већ неколико година учесник је многих домаћих забавно-музичких смотри. Американац југословенског порекла, сваки позив из домовине прихвата са одушевљењем и зато Макија често срећемо на домаћим фестивалима, а у последње време и у студијама за снимање плоча. Маки је рођен 19. септембра 1946. године на острву Крку. Још као дечак одлази у Сједињене Америчке Државе где од своје 18. године насту-

па са локалном групом „Далматински бисери". Гостовао је у готово свим већим градовима Средње Америке приређујући концерте за наше исељенике жељне музике и песме родног краја. Када је 1972. године гостовала група ПРО АРТЕ у Америци Џо је са својим саставом наступао у првом делу програма. Изоштреном слуху Ђорђа Новковића необично се допао овај певач тако да му је убрзо по повратку у земљу група ПРО АРТЕ послала позив да посети родни крај и сними своју прву плочу. Касније Маки својом композицијом „Цвит краја мог" осваја награду на првом фестивалу за исељенике, а одмах потом стигао је и позив за Сплитски фестивал тако да се Маки поново обрео у Југославији. Жеља да остане у земљи била је јача од многих примамљивих понуда из иностранства тако да се после неколико година рада Џо Маричић данас може похвалити са десетак снимљених плоча и једном великом, издатом овог лета.

После промоције макси-сингла „Сателит" у авиону на линији Београд — Њујорк о популарној групи СМАК из Крагујевца неко време се ништа није чуло. И после тог затишја, женидбе органисте Лазе и вишемесечног преданог рада, љубитељи поп-музике добијају на дар још једну малу плочу. Сингл са песмама „Људи, није фер", Радомира Михајловића-Точка и „Ел Думо" недавно се појавио у продаји. Плоча је снимана у Љубљани. „Смаковци" су истовремено радили и на реализацији првог самосталног ЛП-ија свог гитаристе популарног „Точка". Овај албум, на коме су све композиције самосталне, појавиће се у продаји на дан њиховог великог мамутског концерта у београдској хали Пионир, 27. новембра. Биће то још једно ретко задовољство за све обожаваоце групе СМАК јер, истовремено са промоцијом најновијих остварења, чуће први пут још неке нумере припремљене специјално за ову прилику.

ЧИТАОЦИ ЈАВЉАЈУ...

ВЕСТИ ИЗ САРАЈЕВА

У Сарајеву је основана једна млада група која се зове EXTAZA. У њој се налази пет чланова. Инструменте смо набавили и вјежбамо врло упорно сваки дан. За сада свирамо у дому младих „Бјелове". Наше омиљене групе су: БИЈЕЛО ДУГМЕ, ПАРНИ ВАЉАК, СМАК и ПЛИМА.

Веома смо омиљени међу друговима. Они радо долазе на наше наступе. Чланови групе који имају од 12 до 14 година су: Јасмин Питић — соло-гитара и вођа групе; Мидхат Ковачевић — бас-гитара; Ђорђе Деспотовић — вокал, Слободан Мићић — оргуље и Џевад Плехо — бубњеви.

Јасмин Питић,
Вишњик 55
71000 Сарајево
(хон. 50 дин.)

ВЕСТИ ИЗ СКОПЉА

Ансамбл СКИТНИЦИ из Скопља постоји од 1972. године, а расформирао се почетком 1973. године кад је соло-гитариста отишао у иностранство да продужи каријеру . . .

За све то време СКИТНИЦИ су свирали са новим чланом и под именом БУМ и КРООН. Почетком 1976. године вратио се гитариста и група СКИТНИЦИ опет наступа под старим именом.

Чланови групе су: Благоје Тосковски — соло-гитара и вокал; Виктор Златку — бас-гитара; Бранко Поповски — бубњеви; Мирко Цветич — оргуље, а прати их женски трио Сузи, Биби и Мими.

Ваш читалац из Скопља
Драган Величковски — Томи
(хон. 50 дин.)

НОВЕ ПЛОЧЕ

ТИ СИ БИЛА УВИЈЕК ПОКРАЈ МЕНЕ

Душко Локин, победник фестивала забавне музике ЗАГРЕБ '76 постигао је запажен успех и на ХИТ-ПАРАДИ коју је организовала продукција плоча РТБ. На његовом најновијем албуму нашле су се обе композиције: на А страни је песма са ХИТ-ПАРАДЕ „Ти си била увијек покрај мене", док је на другој страни победничка композиција Загребачког фестивала „Жено моја".

АХА-АХА

Сингл-плоча Бисере Велетанлић такође садржи поред нумере изведене у Загребу и песму са ХИТ-ПАРАДЕ. На страни А је композиција Јосипа Бочека „Аха-Аха", док је друга страна искоришћена за песму Корнелија Ковача „Буди добар и мисли на мене".

ПУСТИ НЕКА СВЕТЛА ГОРЕ

Тео Мартин је још један београдски певач који је учествовао и на загребачком фестивалу и на ХИТ-ПАРАДИ. Тако су се на његовој најновијој плочи нашле песме „Пусти нека светла горе" и „Неко ме чека".

DOCTOR KISS KISS

О групи 5000 VOLTS већ смо писали. Песме које изводи углавном постају светски хитови, што је случај и са њиховим последњим синглом »Doctor, Kiss Kiss«. Ова нумера тренутно се налази на свим европским топ-листама.

БИРАМО НАЈПОПУЛАРНИЈЕ

Од броја 1298 (12. XI 1976.) почели смо велику годишњу анкету о популарности домаћих певача и група. Циљ нам је да на основу ваших гласова утврдимо ко су најпопуларније популарности 1976. године. Пошто очекујемо да сви наши читаоци узму учешће у анкети, верујемо да ћемо овом акцијом добити праву слику о популарности појединих интерпретатора забавне и поп-музике. Тридесет читалаца који буду гласали за оног певача или групу који на основу анкете буду проглашени за најпопуларније, наградиће ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК са десет годишњих претплата за једно од наших издања (П. забавник, Денис, Микијев забавник), десет мајица ових истих издања и десет колекција плоча — поклон ПГП РТБ.

Листу са 19 имена певача и група на којој сте заокружили само једно име треба да исечете и залепите на полеђину дописнице. Ако сматрате да би на листи популарних требало да се нађе и неко друго име, упишите га у празан простор и тиме сте већ дали свој глас. Понављамо, гласати можете само за **једног певача и једну групу**. Само тако попуњени анкетни листић биће узет у обзир код обрачунавања гласова. Резултате гласања објавићемо у новогодишњем броју ПОЛИТИКИНОГ ЗАБАВНИКА а до тада сваке недеље на ХИТ-СТРАНИ доносићемо анкетни листић ХИТ-ПЕВАЧИ и ГРУПЕ 1976. ГОДИНЕ.

Дописницу на чијој је полеђини залепљен исечен анкетни листић са заокруженим **само једним именом певача и једне групе или пак дописаним именом**, шаљите на адресу: ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК, 11000 Београд, поштански фах 124.

БИРАМО НАЈПОПУЛАРНИЈЕ ХИТ 1976.

ВОКАЛНИ СОЛИСТИ

1) АРСЕН ДЕДИЋ
2) БИСЕРА ВЕЛЕТАНЛИЋ
3) БОБА СТЕФАНОВИЋ
4) ВЛАДИМИР САВЧИЋ — ЧОБИ
5) ДАДО ТОПИЋ
6) ДУШКО ЛОКИН
7) ЗДЕНКА КОВАЧИЧЕК
8) ЗДРАВКО ЧОЛИЋ
9) ЗЛАТКО ПЕЈАКОВИЋ
10) ЈАДРАНКА СТОЈАКОВИЋ
11) ЈОСИПА ЛИСАЦ
12) КЕМАЛ МОНТЕНО
13) КСЕНИЈА ЕРКЕР
14) МИША МАРКОВИЋ
15) МИШО КОВАЧ
16) МИКИ ЈЕВРЕМОВИЋ
17) НЕДА УКРАДЕН
18) ОЛИВЕР ДРАГОЈЕВИЋ
19) ТЕРЕЗА КЕСОВИЈА
20) ——————————?

ГРУПЕ

1) АМБАСАДОРИ
2) БИЈЕЛО ДУГМЕ
3) БУЛДОЖЕР
4) БУМЕРАНГ
5) ЗЛАТНИ ПРСТИ
6) INDEXI
7) YU ГРУПА
8) ОПУС
9) ПАРНИ ВАЉАК
10) PEPEL IN KRI
11) ПОП МАШИНА
12) ПОСЕБНО ПАКОВАЊЕ
13) С ВРЕМЕНА НА ВРЕМЕ
14) СЕПТЕМБАР
15) СМАК
16) СТАКЛЕНО ЗВОНО
17) СУНЦОКРЕТ
18) ТЕШКА ИНДУСТРИЈА
19) TIME
20) ——————————?

НОВА БИБЛИОТЕКА ЗА НАЈМЛАЂЕ!

»Политикин забавник« и Издавачко предузеће »Вук Караџић« заједнички су покренули нову едицију намењену најмлађим читаоцима у којој ће објављивати најбоља дела стране и домаће књижевности.

ЗАБАВНИКОВА БИБЛИОТЕКА НАЈЛЕПШИ ПОКЛОН ЗА ВАШЕ НАЈМЛАЂЕ

Прво коло нове **ЗАБАВНИКОВЕ БИБЛИОТЕКЕ** обухвата најомиљеније и најпознатије **ДИЗНИЈЕВЕ књиге:**

- **СНЕЖАНА И СЕДАМ ПАТУЉАКА**
- **ПИНОКИО**
- **УСПАВАНА ЛЕПОТИЦА**
- **ДАМБО**
- **РОБИН ХУД**
- **МАЗА И ЛУЊА**

То су чувене приче које већ деценијама узбуђују машту деце, приче рађене према исто тако чувеним Дизнијевим филмовима.

Књиге су у пластифицираним корицама и богато илустроване Дизнијевим цртежима.

ЦЕНА СВАКЕ КЊИГЕ ИЗНОСИ САМО 20 дин!

Прво коло **ЗАБАВНИКОВЕ БИБЛИОТЕКЕ** од 6 књига већ се налази у продаји.

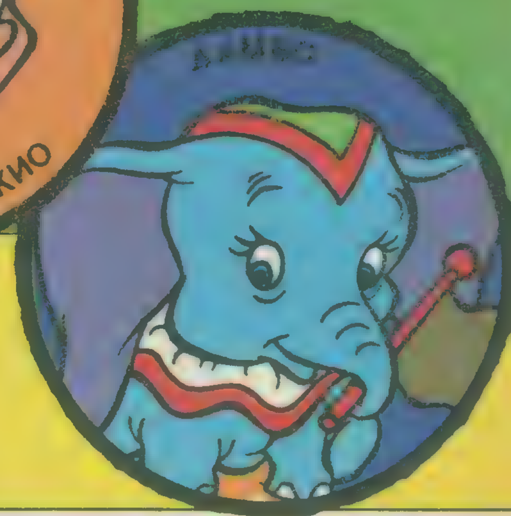

Појединачне књиге можете да купите на свим киосцима »Политике« широм земље по цени од 20 динара.

Ако желите цео комплет по цени од 120 динара наручите га преко »Политикиног забавника« јер у том случају добијате И СПЕЦИЈАЛАН ПОКЛОН:

КОФЕРЧЕ ЗА КЊИГЕ

»Политикин забавник« ће већ почетком следеће године најавити друго коло **ЗАБАВНИКОВЕ БИБЛИОТЕКЕ.**

Ваш лист »Политикин забавник«, покренуо је ову библиотеку и обећава вам да ћете у њој наћи, по приступачној цени, само добре књиге.

Ако желите комплетну **ЗАБАВНИКОВУ БИБЛИОТЕКУ**, попуните наруџбеницу, залепите је на дописницу и пошаљите на адресу: **ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК, 11000 БЕОГРАД, МАКЕДОНСКА 29.**

КЊИГЕ ЋЕТЕ ПЛАТИТИ ПОШТАРУ КАДА ВАМ ИХ ДОНЕСЕ!

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

НАРУЏБЕНИЦА

ОВИМ неопозиво наручујем I коло ЗАБАВНИКОВЕ БИБЛИОТЕКЕ по цени од 120 динара, која обухвата и ПОКЛОН-КОФЕРЧЕ ЗА КЊИГЕ. Износ ћу платити поштару када ми донесе комплет на адресу:

____

(Име, очево име и презиме)

____

(Поштански број и место)

____

(Улица и број стана)

____

(Потпис купца — родитеља)

(Без потписа родитеља књиге се неће испоручивати)

НЕОБИЧНА ЗАНИМАЊА

— Стегните је за крај репа! — довикнуо је последњом снагом.

ГЛАВА у ТОРБИ

Тек када се храбри ловац бацио у страну, људи су погледали према месту одакле је долазио звук. Из муља се тада појавила огромна анаконда.

Висок снажан човек мирно је саслушао причу младог фото-репортера који је управо допутовао из Њујорка, а онда смиреним гласом рече:

— У реду! Пристајем да вас поведем. Али, запамтите: немојте превише близу да ми прилазите. То може да вас стаје живота.

Млади Питер Алинсон осетио је како му жмарци пролазе кроз тело, али не рече ништа. Само климну главом у знак да је разумео упозорења, а затим се поздрави са Мајком Чаликисом и упути се према хотелу у којем је одсео. Требало је да се одмори од напорног пута, јер сутрадан га је чекала велика репортажа: снимиће на радном месту тог храброг човека.

НАЈЈАЧА НА СВЕТУ

Чим се разданило, напустили су Летисију, град на бразилско-колумбијској граници. У џипу, који је на крову имао огроман кавез, упутили су се тог сунчаног дана, у јулу 1972. године, према реци Амазон која је педесетак километара од града плавила про страну равницу.

На ивици једне од великих мочвара, тамо где се река расплинула правећи велики заокрет, Мајк је наредио возачу да заустави џип. Скочио је на меку земљу, скинуо капут и кошуљу и пошао према мочварном земљишту обраслом високим шибљем и травом.

— Пре недељу дана на овом месту видео сам огромну анаконду — рече Питеру и двојици домородаца који су стајали уз њега. — **То је највећа змија коју сам до сада угледао, има преко шест и по метара.**

Мајк Чаликис је безброј пута био у оваквом загрљају

Загазио је у муљ и великом граном почео да удара по блатној површини: то је био његов опробан начин да намами змије.

Мајк Чаликис је био један од најчувенијих ловаца на анаконде у Бразилу. Овим позивом који му је доносио доста новца бавио се већ десет година. Управе зоолошких вртова давале су читаво богатство за један примерак ове животиње која није отровница, али је ипак спадала међу најопаснија жива бића на свету: када се обавије око жртве, убија је стезањем својих снажних мишића.

Анаконда (Eunectes murinus) припада породици боида и углавном живи у северним деловима Јужне Америке, око слива реке Амазон. Може да буде дугачка до 7,5 метара, али у неким јужноамеричким племенима круже приче да су виђене анаконде дуге чак и 9 метара.

Ипак, до данас нису пронађени никакви материјални подаци, парче лобање или скелета, према којима би се закључило да анаконда може да буде толико дугачка. Зато је још пре 15 година Зоолошко друштво из Њујорка обећало награду од 5000 долара ономе ко донесе анаконду дугу 9 метара.

Међутим, Мајк Чаликис о том новцу не сања. Сваке године заради и десетак пута више продајући зоолошким вртовима широм света на десетине ових страшних животиња које сам хвата.

РЕП ОКО ВРАТА

Изненада, иза Мајкових леђа нешто шушну. Заправо, само је он зачуо тај звук, јер остали погледаше у том правцу тек када се храбри ловац бацио у страну.

Из муља је изронила огромна глава браон боје, укочене очи нетремице су гледале човека који је био удаљен око пет метара. А затим, вијугавим покретима тела змија појури према човеку, кроз блато које је прштало на све стране.

Иако је призор био толико застрашујући, Мајк сè није окренуо и побегао. Само је пошао неколико корака уназад, застао када је осетио чврст ослонац под ногама, а онда се раскорачио, бацио грану и напетог тела, голорук, чекао напад змије.

Када је дошла на метар од њега, анаконда застаде, подиже високо главу и баци се на Мајка. Ударила га је у груди својим снажним телом. Ловац се затетура, посрну, али пре него што је пао у блато, обема рукама зграбио је анаконду за врат и снажно стегао.

У том тренутку цела змија извукла се из муља, њено застрашујуће тело блесну на сунцу, а онда као да се предвоји, средњим делом ослони се о земљу, а реп нагло забаци према човеку. Чврсто га је обавила око његовог врата.

ИСПЛАТИ СЕ, ЗАР НЕ?

Мајково лице одједном помодри и, са крупним грашкама зноја, скупи се у болну гримасу. **Једну руку отпусти са змијине главе и подметну је испод њеног тела, на свој врат избраздан набреклим жилама. Анакондин загрљај попусти, али већ следећег тренутка кроз њено тело као да прође струја, мишићи у њему се затегоше као хиљаде челичних жица, а онда њен задњи део поново фијукну кроз ваздух и обмота се око Мајкових рамена.**

Ловац је очекивао тај напад. Тренутак раније пуним плућима удахнуо је ваздух и напео све своје мишиће, тако змија није могла да га сможди. Опет је обема рукама чврсто држао њен врат, а онда, на измаку снаге, потпуно измењеним гласом довикнуо је двојици домородаца:

— Ухватите је за крај репа! И савијте га!

Док су му људи прискакали у помоћ, Питер Алинсон, сав обливен знојем као да се и сам борио са огромном змијом, неуморно је снимао. Ипак, није смео да приђе попришту ближе од пет метара, јер добро је схватио Мајково упозорење.

А када је после десет минута змија била савладана и стављена у велики кавез на крову џипа, Мајк је задовољно протрљао руке и потапшао младог фото-репортера по рамену.

— Није било тако страшно, је ли? — рече му. — А за ово стављање главе у торбу добићу 1500 фунти. Исплати се, зар не?

Б. Ј.

Срединoм прошлог века, становништво Индије, незадовољно британском колонијалном владавином, која се сводила на експлоатацију природних богатстава и радне снаге, све чешће се бунило. Побуњеници су уживали подршку локалних владара, али све су те побуне биле малих размера. Тек 1857. избио је велики устанак у којем су узеле учешће широке народне масе. Језгро устанка и једно од најзначајнијих упоришта покрета отпора било је у војсци, међу домородачким официрима и војницима индијске војске, тзв сепојима.

Непосредан повод биле су нове „анфилд" пушке које су подељене сепојима и за које се говорило да су подмазане животињском машћу. Припадницима исламске вере речено је, наводно, да је у пиштању свињска маст, коју њихова религија брани .. Хиндусима да је маст добијена од крава, њихових светих животиња.

Устанак сепоја први озбиљан отпор Индуса и азијских народа уопште европском колонијализму угушен је у крви 1858 али су у појединим крајевима борбе трајале и током 1859 Одмазде над побуњеницима, по окрутности су надмашиле све дотадашње. Ипак, укинута је Источно-индијска компанија Индија је стављена под непосредну владавину енглеске круне, врховну власт имао ји британски генерални гувернер који је носио титулу вице-краља Индије а енглеска краљица Викторија узела је 1878 титулу царице Индије

1 Пушка типа „анфилд" какве су користили сепоји 2 муниција за „анфилд" пушке

1 ИНДИЈА УОЧИ ПОБУНЕ

Први нереди избили су крајем јануара 1857. у Бенаресу а 26. фебруара у Мирату Одавде су 10 маја три одреда домородаца кренула на Делхи и заузели га. Ускоро је заузет и Кампур и отпочела опсада Лакнауа Отпор је обухватио Гвалиор и Џанси.

3 центар устанка 4 долина реке Ганг 5 полунезависне државице чији су владари помагали побуњеницима 6 кратка сабља „кукри" 7 труба звана „бигл" којом се служила коњица 8 „шако" врста реса какав су носили сепоји 9. коњички „шако" 10 шлем колонизатора 11. капа припадника пешадије 12. драгонска капа 13 турбан коњаника 14 „шако" припадника добровољачких одреда 15. гајде 16. коњичка сабља.

Зелене стрелице: покрети побуњеника
Црвене стрелице: британски контранапад

17 балчак сабље индијског официра 18 ознака припадника енглеских трупа

Униформе енглеских војника:

19 артиљерац 20 шкотски гајдаш 21 пешадинац 22 заповедник пешадије

ГАНГОМ
СЕПОЈА
57–58
КАЛКУТА
Униформе сепоја
23. артиљеријски официр 24. сепој из Бенгала 25. стрелац из специјалног одреда са камилама 26. каплар из цејлонског пука
II БИТКА КОД МЕСТА ЛАКНАУ
27. тврђава Лакнау 28. прилазни вијадукт 29. слоновска запрега која вуче топове краљевске артиљерије 30. копљаници 31. пенџабски коњаник 32. енглески официр из одреда бенгалских коњаника 33. обичан копљаник 34. и 35. копљаници из специјалног коњичког пука 36. лака пешадија 37. побуњенички официр 38. 39. и 40. сепоји.

ФАНТАСТИЧНА ПРИЧА

Отишао сам у библиотеку да бих проверио ко је аутор једне изреке, а открио сам један паклен план.

КО СПАЉУЈЕ

ЗОРАН ПОПОВИЋ

Крчма „Код зрикаве ајкуле“ била је баш онакво место на какво пристојан свет не би требало да залази. Све оно што су прописи забрањивали, овде се могло чинити без бојазни да ће за то сазнати ваши претпостављени. Тако смо, одмах по слетању на астероид А5, заглавили баш тамо и одмах навалили да играмо тродимензионални шах. У новац, наравно.

Игра је веома компликована и захтева најмање три играча са сваке стране. Нас петорица са теретњака „Звезда репатица“ наговорисмо неког бркатог незнанца, који се ту затекао, да нам се придружи и навалисмо на шах.

Увек расположен

Мој помоћни пилот, Јапанац Акира, у првом кругу добио је позамашну суму и одмах поручио за све једну туру марсовске смоковаче, пића које се такође налазило на листи забрањених уживања. Ми добисмо по чашицу, као напрстак, што је било довољно да се човек добро напије, а Акира пред себе стави читаву криглу.

— Отроваћеш се! — упозорих га.

Он се само насмеја и објасни ми да је његов лични рекорд три такве кригле!

Најежих се. Том количином могла је цела посада да се опија бар пет дана. Ипак сам некако подсвесно поверовао да ће он то стварно попити без неких већих последица, јер сетих се да је увек некако чудно весео и расположен. Значи, имао је и на броду тајне залихе пића и редовно се наливао. То је, уосталом, и сам признао после другог гутљаја.

Непознати бркајлија се обрати Акири:

— Не тиче ме се, али мислим да претерујете са пићем. Толико пиће не може да не шкоди, а осим тога и омета човека у раду!

Акира се зацени од смеха:

— Напротив! Ја сматрам да рад омета човека у пићу!

Ово ми се учини познатим. Негде сам већ прочитао ту пијаничку „духовитост“ и то и рекох, гласно.

Акира се бунио и тврдио да му је та брилијантна мисао пала на памет баш овог тренутка. Остао сам упоран и одлучио да му докажем.

Пиће ме је, очигледно, већ било добро ухватило, иначе не бих био толико упоран. Устадох од стола и зграбих са чивилука огртач. Изишао сам напоље и почео да лутам по граду тражећи библиотеку. Хтео сам да по сваку цену пронађем доказ да је Акира оно негде прочитао или чуо. Данашње библиотеке омогућавају да се само на основу једне реченице пронађе жељена књига, чак и ако сте заборавили и наслов књиге и име писца. За неколико секунди компјутер вам пронађе оно што желите. За мање од пола минута пред вама је микрофилмована књига, њен звучни снимак, филмована верзија или чак, ако сте настрани и доконни, права, старинска књига коју морате да листате и читате страницу по страницу.

Затворено због реновирања!

У граду који се састоји од свега четири улице смештене под синтетичку куполу, није никакав проблем пронаћи било шта. Зачас сам пронашао библиотеку и навалио на врата. Мало сам се више залетео и добро лупих челом и носем о тешка врата, изговарајући при том оне речи због којих су ми у детињству претили да ће ми испрати уста сапуном. Било је закључано. Да ми нису на очи избијали свици, вероватно бих приметио цедуљу са обавештењем да је библиотека затворена због реновирања.

Мој ударац главом о врата изгледа да је изазвао приличну буку, јер се врата отворише и један човечуљак у зеленој доламици провири напоље и издра се на мене крештавим гласом:

— Јеси ли ћорав? Зар не видиш да је затворено, будало пијана! Губи се...

Изненада застаде, зину и поче да трепће. Одједном је променио тон и веома снисходљивим гласом почео да се извињава:

— Опростите, нисам приметио, а нисмо очекивали, нисте најавили... извините молим вас, страшно ми је жао... мислио сам...

Док је муцао и презнојавао се, није скидао поглед са мог огртача. Погледах и ја и угледах на левој страни груди неки мали црвени троугао са жутим кругом у средини. Појма нисам имао откуд та ознака на мом огртачу тамо где треба да буде златна ракета са три звездице, моја ознака професије и чина. Очигледно сам у журби узео нечији туђ огртач, вероватно оног бркајлије. Мора бити да је нека велика зверка чим се овај овако ушепутљио. Свиђало ми се што ме сматра важном личношћу и прихватих улогу:

— Други пут боље гледај — обрецнух се — и мичи се с тих врата!

Одскочио је као попарен и широм отворио врата. Клањајући се пропустио ме је да уђем и непрекидно млео извињења.

Празне полице

Нашао сам се у холу, потпуно празном. То ме је мало зачудило. У библиотекама је обично у оваквим просторијама смештен индикатор за избор књига и екран за масовна предавања. Овде није било ничег. Погледах строго у човечуљка и упитах:

— Јел' ово све празно?

Да није био онако уплашен, приметио би колико је питање било глупо. Али, он спремно одговори:

— Да, овај смо део потпуно очистили, а и доле је већ при крају!

— Да видим! — рекох не знајући шта бих паметније смислио.

Повео ме је ка вратима у дну просторије. Ушли смо у ходник из кога су једне степенице водиле некуд у подземље. Сишли смо и нашли се у огромној просторији, очигледно у депоу књига. Требало је метални рамови да буду пуни трака, филмова и књига, али већина је била празна. Тек ту и тамо видело се понешто.

— Као што видите и овде смо прилично напредовали, за дан, два ће све бити рашчишћено. Задржало нас је монтирање Прве књиге...

— И? — строго га погледах, мада ама баш ништа нисам схватао.

Мало се узврпољио:

— Знам да је требало да већ буде готово, али каснила је опрема за горњу дворану. Ипак, масовно читање Прве књиге моћи ће да почне већ за три дана. Ако хоћете да видите како функционише, можете и овде, имамо приручни контролни екран!

— Покажи! — рекох у нади да ћу најзад схватити о чему се ради.

Донео ми је фотељу, дунуо у њу да очисти непостојећу прашину и чак је услужно обрисао рукавом. Седох, у прави час, јер су ми ноге већ помало отказивале послушност. Човечуљак поче да барата око неке управљачке табле и пред мојим очима се на зиду осветли један осредњи екран. На њему се појави онај наш партнер из кафане, брка. Кад је проговорио, почех нагло да се трезним.

Што је дуже говорио, све сам га пажљивије слушао и бивао све бистрији. Најзад сам се сасвим освестио и лепо сам осећао хладне жмарце по кичми. Волео бих да нисам ништа претходно попио, био бих барем сигуран да ми се не причињава ово што сада слушам и гледам.

Каква историја

Укратко, прича се састојала у томе да је брка врло озбиљно и ауторитативно причао историју астероида А5. Али какву историју! По њему, испадало је да је А5 извор живота у сунчевом систему, да су његови истраживачи открили Земљу и населили је, да се људски род одатле раширио по свим осталим насељеним планетама и још много сличних бесмислица.

Те неистине, саме по себи, биле су углавном смешне да није било и другог дела. Оптужујући те „исељенике“, све оне који више не живе на А5, за декаденцију и рђа-

ЈЕДНА АЛИ ВРЕДНА

Наука се одликује тиме што апсолутно влада предметом и предвиђа све могућности.

(Иван Петрович Павлов)

КЊИГЕ

во вођење човечанства, брка се залагао за потпуно уништење и Земље и свих њених колонија по Свемиру. Његов план је био једноставан, све уништити зрачењем кратког трајања, па наново населити и колонизирати све те светове здравом расом са А5. Дакако, под његовом врховном влашћу!

Зрачење радиоактивног сатурнита 998 имало је веома кратак полупериод распадања, свега две године, и заиста би било погодно за оно што је бркати манијак намеравао да учини. Да несрећа буде већа, он није причао баш напамет. На А5 су постојале велике залихе сатурнита 998, и то једине у целом Сунчевом систему. Њихова експлоатација је била под строгом контролом, једини је малер био у томе што је за ту контролу био задужен баш луди бркајлија.

План без грешке

Постао сам свестан да је, ма колико могло изгледати смешно и неразумно ово разматрање и трућање које сам слушао са екрана, ситуација, у ствари, много озбиљнија него што на први поглед изгледа. Сав престрашен, наставио сам да слушам даље и сазнао да ће план о уништењу Земље бити веома скоро спроведен у дело. Био је тако замишљен да нисам могао да му пронађем ни једну једину слабост или грешку. Све у свему, лоше се писало човечанству...

Кад сам све видео и чуо, успех да се приберем и да не покажем како је све то деловало на мене. Начиних задовољно лице и рекох човечуљку:

— Добро је, само морате пожурити и све завршити што пре! Шта још треба да се уради?

Задовољан због похвале, одговори:

— Само још да се монтира нови екран у горњој сали и да се у седишта угради психохипнотско коло. Онда ће гледаоци после пројекције бити потпуно кондиционирани. Рачунамо на педесет пројекција недељно, значи за петнаест дана све становништво ће бити спремно!

— Одлично! Умећемо да ценимо твој труд!

Сав се топио због те незаслужене похвале, па је без размишљања урадио оно што сам тражио од њега: преснимио ми је на портабл видеофон целу емисију и предао ми траку.

Морао сам имати неки доказ, јер би ми се могло догодити да ми на Земљи не поверују, могли би ме прогласити за лудог, пијаног, могли би ме и затворити, а кад би се уверили да сам говорио истину, било би касно.

Стрпах траку у џеп мумлајући:

— Погледаћу код куће још једанпут...

Сада је требало још само некако стићи на Земљу. Даље сам поступао по инстинкту. Прво сам човечуљка распалио по глави тако изненадно да му је на лицу остао онај притупаст сервилни осмех и кад је пао као пруштац. Добро сам га увезао његовим опасачем и зачепио му уста да не би дрекнуо кад се пробуди. Затим сам пошао назад у кафану. Врата сам залупио за собом и она се аутоматски закључаше. Идући према „Зрикавој ајкули" бојажљиво сам се освртао, али на мене нико није обраћао пажњу, само би се понеко дубоко поклонио ако би приметио ознаку на мом огртачу.

Ушао сам у кафану посрћући, одмах огртач окачио и заплићући језиком рекао Акири:

— До ђавола, нисам нашао библиотеку, али и даље тврдим да сам у праву...

Брка, који ме је гледао испод ока, одмахну.

— Али, нашао сам радио-телеграфисту, бестрага му глава, каже да морамо одмах на Марс! — заплитао сам језиком и давао неразумљива објашњења зашто морамо одмах да узлетимо.

Акира се бунио јер му се није ишло док не поврати губитак, а брка није имао ништа против да се игра прекине, ионако је већ прилично добио.

Успео сам некако да изгурам цело друштво и да их утерам у „Звезду репатицу". Узлетели смо и одмах узели курс ка Земљи. Још никоме ништа нисам рекао о свом открићу, имаће времена за изненађење и узбуђење кад стигнемо.

Уз пут се сетих једне мисли: „Ко спаљује књиге, спаљиваће и људе". Где ли сам то прочитао?

Није важно, проверићу то у некој библиотеци на Земљи...

Чим смо се спустили отрчао сам као без душе у Центар за безбедност. Укратко сам испричао о чему се ради и предао им траку. Или сам ја био сувише узбуђен или су они били сувише хладнокрвни, тек, мирно су примили мој извештај, захвалили ми и рекли да ће они већ предузети све што треба. Одмахнуо сам и кренуо у град.

Потражио сам најближу библиотеку, хтео сам да се подсетим ко је рекао оно о књигама.

Попех се широким степеништем до улаза у огромну зграду библиотеке. На затвореним вратима била је цедуљица:

ЗАТВОРЕНО ЗБОГ РЕНОВИРАЊА!

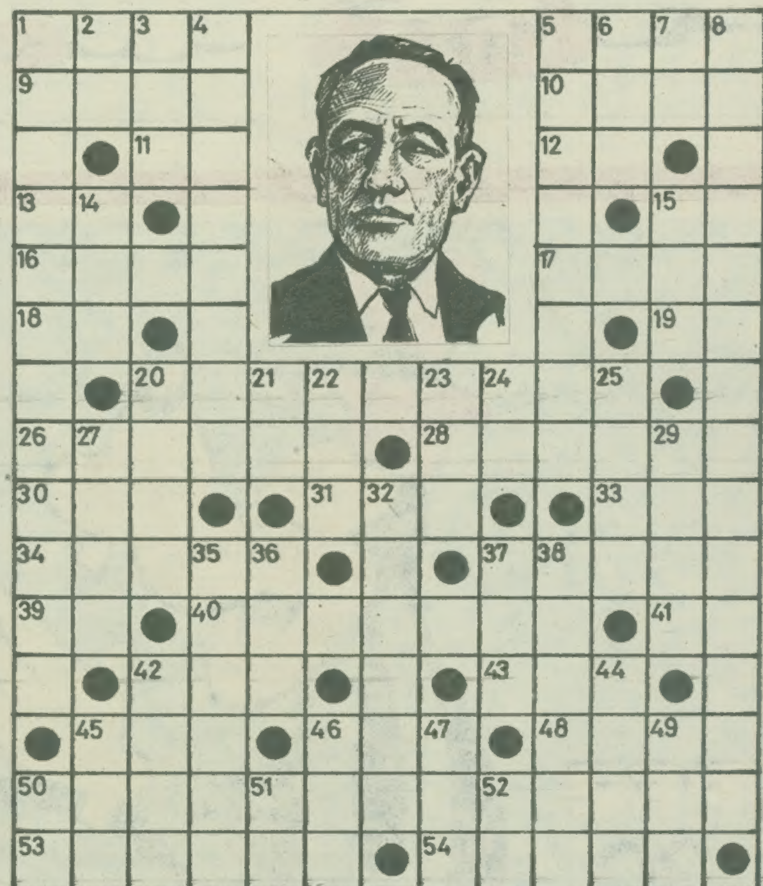
укрштене речи

ВОДОРАВНО:

1) Једна планета, 5) део витерске опреме, 9) подједнаки, 10) женско име, 11) иницијали нашег књижевника („Смрт Смаил-аге Ченгића"), 12) река у Италији, 13) коњ (турц.), 15) немачки предлог, 16) становници острвске државе у Европи, 17) рашљато оруђе, 18) филмски глумац (Марвин), 19) лична заменица, 20) ПРИПОВЕТКА КЊИЖЕВНИКА СА СЛИКЕ, 26) француски природњак (Жан Батист), 28) хемијски елемент са истим хемијским саставом а различитом атомском тежином, 30) скраћеница једне академије ликовних уметности, 31) немачки филозоф (Георг), 33) наш књижевник (Бихаљи Мерин), 34) мера за површину, 37) део коњске опреме, 39) иницијали сплитског композитора („Мала Флорами"), 40) небрижљива, 41) нота солмизације, 42) троцифрен број, 43) име књижевника Велимановића, 45) везник, 46) чест предметак код арапских имена, 48) проба, експеримент, 50) улазна врата на дворишту, 54) наука о моралу.

УСПРАВНО:

1) ИМЕ И ПРЕЗИМЕ ЦРНОГОРСКОГ РОМАНСИЈЕРА И ПРИПОВЕДАЧА, аутора романа „Ратна срећа" (види слику!), 2) првак, 3) испупчења копна у море, 4) заједнички живот различитих врста живих бића, 5) презиме и име македонског песника („На Грамос"), 6) земљиште, 7) индустријско предграђе Љубљане, 8) назив циклуса песама Симе Пандуровића, 14) прост број, 15) женски певачки глас, 20) отпоран на болести, 21) аутоознака за Врање, 22) летовалиште на Кварнеру, 23) конац, 24) предлог, 25) корално острво, 27) прибор за рад, 29) један родитељ, 32) РОМАН ПРИПОВЕДАЧА СА СЛИКЕ, 35) Антилска острва, 36) потпун, читав, 37) лична заменица, 38) плин (мн.), 42) водопад, 44) зао, неваљао, 45) перуанска певачица (Сумак), 46) холивудска глумица (Гарднер) 47) канап, 49) име филмске глумице Рине, 50) скраћеница за окружни комитет, 51) узвик за дозивање, 52) хемијски знак за астатин.

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: 1) Кратер, 7) прамац, 13) лавина, 14) антена, 15) акар, 16) кот, 18) Арп, с, р, 19) јетра, а, а, 21) И(ван) М(ештровић), 23) метеори, 24) ал, 25) кота, 27) Етна, 28) или, 29) арија, 31) АА, 32) Итон, 33) Туја 35) тера, 37) стар, 38) КК, „УСКОК", 44) лан, 45) аван, 47) Кана, 48) Ис, 49) платина, 51) еп, к, п, 53) трава, с, 55) амал, 58) ере, 59) плот, 61) ритуал, 63) лирика, 65) Иранци, 66) Ереван.

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА" Македонска 29, 11000 Београд. Директор НИП „ПОЛИТИКА" Вукоје Булатовић. Главни и одговорни уредник „ПОЛИТИКИНОГ ЗАБАВНИКА" Живорад Стојановић. Уредници: Крунко Виторовић, телефон 324-191/525. Нурџихана Ђозић, телефон 324-483. Технички уредник Владимир Горбунов, телефон 326-620. Секретаријат: телефон 324-191/523. Претплата за нашу земљу: годишња 220,00 дин, полугодишња 110,00 дин, тромесечна 55,00 дин. Претплата за иностранство: годишња 440,00 дин, полугодишња 220,00 дин, тромесечна 110,00 дин. Уплате на текући рачун број 60801-601-822. Годишња претплата у страној валути: ДМ 64.—, Долар 25.—, Фф. 110.—, Шфр. 66.—, Шкр. 108.—. Девизне уплате из иностранства слати преко Београдске банке — Београд на рачун 60811-620-292-32000-000-00054. Поштански фах 124. Телефони: 324-471, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/II, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

ШВРЋА
ЗДРАВО, ГАРО! ШТА РАДИШ?
ЕТО! БАШ НАМЕРАВАМ ДА РУЧАМ!

'ОЋЕШ ДА ВИДИШ ТРИК КОЈИ САМ ДАНАС НАУЧИО?
АХА! ВОЛИМ МАЂИОНИЧАРСКЕ ТРИКОВЕ!
ГАРА

ОНДА ЗАТВОРИ ОЧИ, БРОЈ ДО СТО... И ЈА ЋУ ДА ИЗВЕДЕМ ДА РУЧАК НЕСТАНЕ!
ВАЖИ! 1-2-3-4-5-

-99-100!
ГАРА
6-29.

ПАЗИ СТВАРНО! НЕСТАО ЈЕ! 'АЈДЕ, ИЗВЕДИ ТО ОПЕТ!
ВАЖИ! ЕТО МЕ СУТРА У ИСТО ВРЕМЕ!
ГАРА

БРЕ... БАШ ЈЕ ОВАЈ ШВРЋА ПАМЕТНО ШТЕНЕ!
ГАРА

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

Мала пошта

11001 БЕОГРАД
МАКЕДОНСКА 29, П. ФАХ 124

Драги Забавниче,

АНТИЧКА СТЕНОГРАФИЈА

Да ли је истина да се и у старој Грчкој знало за брзо писање?

Јеврем Костић, Крушевац

Римски роб-слободњак Тирон је још у античкој Грчкој изумео знаке које је користио за брзо писање. Он је помоћу њих бележио Сократове говоре. Мада о Сократу највише знамо од његовог ученика Платона, и Тирон нам је оставио драгоцене податке о учењу познатог хеленског филозофа.

„Тиронове ноте", како је названо писање Тирона и његових следбеника, задржале су се све до 12. века када су Брајт, Вилис и Тајлор усавршили тзв. геометријску стенографију узимајући за азбуку делове круга и праве.

НЕПРЕКИДНО ОБНАВЉАЊЕ

Колико власи косе човек има на глави и колико му опадне у току дана

Јованка Ковачевић, Титоград

Број власи косе која прекрива главу различит је код различите боје косе. Код плаве косе, ако је има на целој глави, налази се просечно 140.000. Смеђокоси на глави имају око 109.000 власи а црнокоси 102.000. Најређу косу имају риђокоси или црвенокоси, свега 80.000 власи.

Са главе дневно у нормалним приликама опадне приближно 30—120 власи али толико и нарасте у току дана, тако да нема бојазни да опадање, ако је у тим размерама, значи и почетак ћелавости.

ЈЕЗИК БУБЊЕВА

Шта значе и да ли се и данас употребљавају тзв. там-там бубњеви?

Милена Бонић, Дубровник

Староседеоци Новог света, Индијанци, као што је познато, служили су се димним сигналима, да би се споразумевали на великој удаљености. Међутим, у Африци је то био, а и данас је, говор бубњева. То су најчешће издубљена стабла која су обично пресвучена кожом.

Када пространством Африке одјекну најпре кратки ударци, који се нижу један за другим, а онда опет снажно, потмуло, у дужим размацима, већина племена разуме поруку без обзира што говоре различитим језицима или наречјима. То је прадавни, звучни телеграф.

И данас, кад радио-таласи освајају цео свет могу се чути афрички бубњеви. Тако је, на пример, када је Гана 1960. године добила независност, народ бубњевима позиван на прославу у главни град Акру. Није ни чудо, јер у Гани се говори 56 разних језика а језик бубњева је само један.

МЕТАЛНИ ФАЛСИФИКАТИ

Читам у штампи често да су ухватани ови или они фалсификатори новчаница. Интересује ме да ли је неко правио лажни новац од метала.

Димитрије Савник, Винковци

Ретки су случајеви фалсификовања кованог, односно металног новца. Разлог је превасходно у томе што је метални новац претежно мале вредности тако да се не исплате уложена средства. Тешкоћу представља и набавка и израда прецизних апарата за ковање новца. Осим тога, ковање новца ствара буку која може изазвати сумњу и довести до откривања илегалне ковнице новца.

И поред свега тога, код нас је забележен известан број покушаја кривотворења металног новца. Такав случај забележен је педесетих година у Сталаћу, код Крушевца, када је један ковач фалсификовао ковани новац у вредности од 5 до 50 динара што у оно време и није била мала сума. На срећу, брзо је ухваћен.

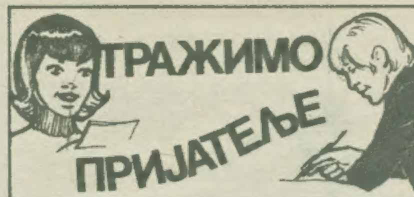

НЕ ГРИЗИТЕ НОКТЕ!

Интересује ме шта су то беле мрље на ноктима и због чега се појављују.

Јелена Солунац, Београд

На ноктима се често појављују беличасте мрље различитог облика и величине. То је, у ствари, светлосни рефлекс ситних мехурића ваздуха између група ћелија нокта. Ову појаву, сматрају стручњаци, потенцирају различити механички надражаји, на пример, лош обичај грижења ноктију. Постоји мишљење да сличне појаве на ноктима могу настати и услед јачих узрујавања и нервирања.

Имам 13 година и волела бих да се дописујем са вршњацима широм Југославије. Скупљам постере, салвете и разгледнице а волим певаче забавне музике и многе поп-групе. **Татјана Станковић, 18000 Ниш, 12. фебруар 35**

●●●

Волим спорт и музику (Мишу Ковача и Елвиса Прислија) те желим стећи пријатеље из наше лепе домовине. Навијач сам „Партизана". **Блажо Илиевски, 91.060 Скопље (Горче Петров), Ул. Н. пат „Црвена звезда" 10**

●●●

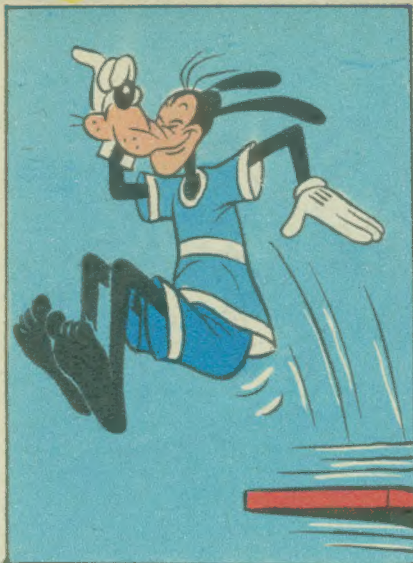
Желим да се дописујем са друговима и другарицама из целе земље. Имам 12 година и волим музику и књиге. **Татјана Папђурдес, 21000 Нови Сад, Салвадора Аљендеа 28, улаз IV, спрат V, стан 18.**

●●●

Хтела бих да стекнем много пријатеља из наше земље. Имам 14 година, волим забавну и поп-музику. Скупљам значке. **Даница Шкрбец 41291 Савски Мароф, Ладуј 66**

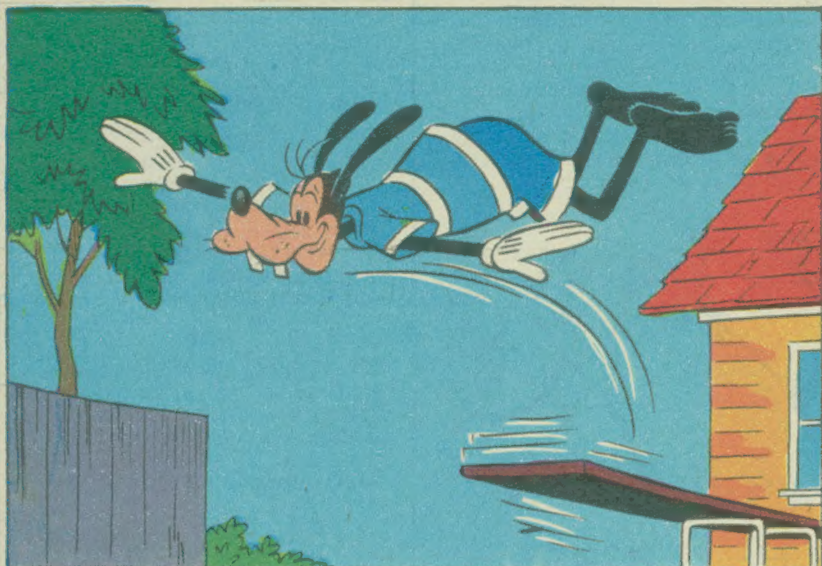

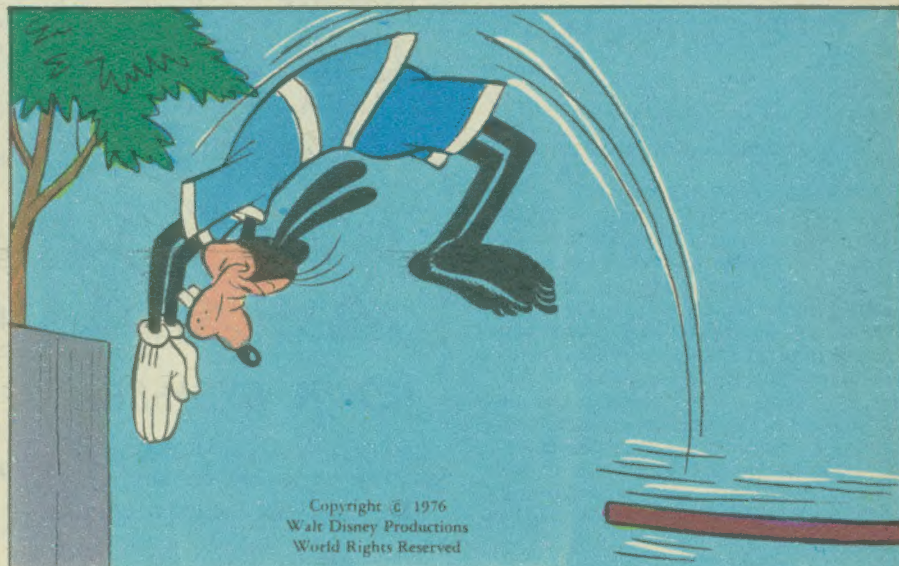

WALT DISNEY
МИКИ

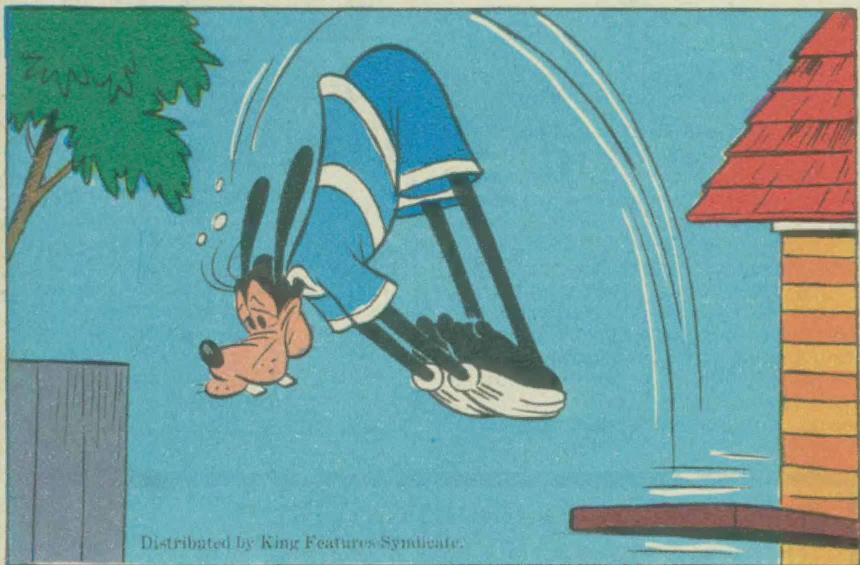

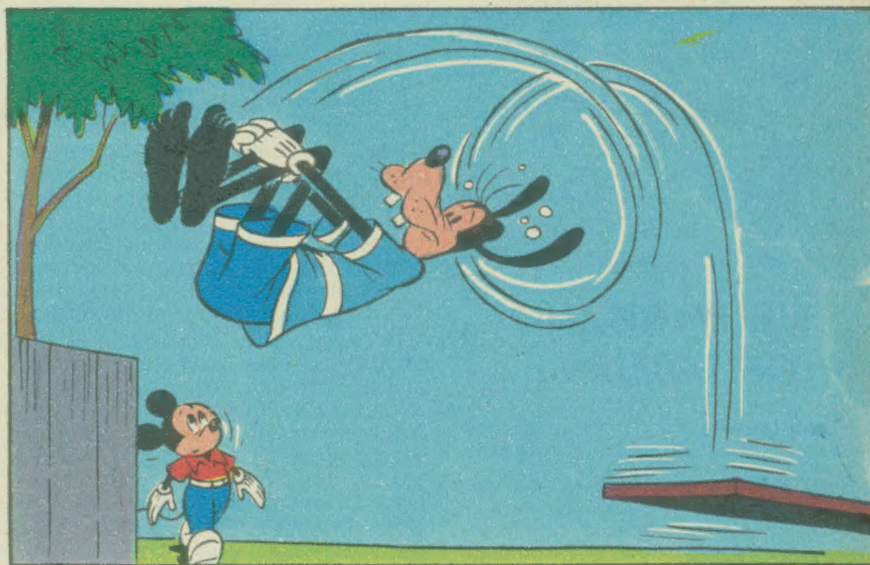

Copyright © 1976
Walt Disney Productions
World Rights Reserved

Distributed by King Features Syndicate.

И КАЖЕШ... НЕСТАЛО ТИ ПАРА ДА СВЕ ДОВРШИШ, А?
АХА!

ЈАСНО... БИЋЕ МНОГО ВЕЋЕ ЗАДОВОЉСТВО СКАКАТИ КАД СМОГНЕМ ПАРЕ И ЗА **БАЗЕН**!